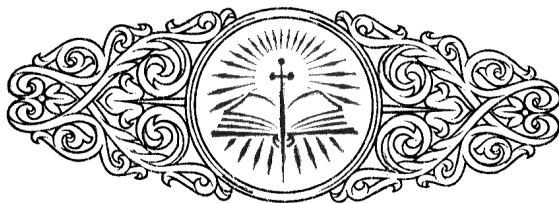

CUPRINS

C R E D I N T Ă		Veniți la Mine !		C A L E A
	4	Apariția Sfintei Lumini la Sfântul Mormânt din Ierusalim	<i>Protos. Ioachim Pârvulescu</i>	
	6	Singura nădejde: Mirele Hristos (biografia Maicii Alexandra)	<i>Maica Filofteia Bălan</i>	
	8	Întrebarea întrebărilor: cine poate să se mântuiască?	<i>Arsenie Boca</i>	
		Războiul nevăzut. Isihasmul		
	9	Locul rugăciunea isihaste în viața credinciosului	<i>Arhim. Teofil Părăian</i>	
	11	Mic excurs despre smerenie	<i>Diacon Lucian Petroaia</i>	
S P E R A N T Ă		Istoria religiilor. Ecumenism		A D E V Ă R U L
	13	Celălalt frate	<i>Radu Preda</i>	
	15	Interviu cu P.S. Kallistos Ware-episc. de Diokleia (2)	<i>Mirona Ioana Tatu</i>	
	17	Infailibilitatea papală a devenit dogmă	<i>Michael Whelton</i>	
	21	Ortodoxia - adevărata cunoaștere și laudare a lui Dumnezeu	<i>Sfântul Ierarh Ignatie Briancianinov</i>	
		Știință și religie. Medicină creștină		
	24	Mi-am redobândit sănătatea prin sacroterapie	<i>Aurel Simionescu</i>	
	25	Pâinea albă sau pâinea neagră	<i>Ernst Gunter</i>	
I U B I R E		Dumnezeu este iubire. Dragostea dintâi		V I A Ț Ă
	27	Iubirea - marea taină a lui Dumnezeu	<i>Pr. Miron Mihăilescu</i>	
	29	Calomniați și calomniatori	<i>Drd. Elena Dumitrașcu</i>	
	30	Un lucru care trebuie: ascultarea de adevăr (4)	<i>Corneliu C.</i>	
		Biserica și societatea. Familia creștină		
	31	Cuvânt despre suferință (triptic)	<i>Arhim. Arsenie Papacioc</i>	
	35	Întâmplări și minuni	<i>Niculina Mititelu</i>	
OMEGA				
		Sfârșitul lumii - sfârșitul răului (1)		
	36	Acțiunea satanică	<i>Pr. Ioan Pinte</i>	
	40	Semnele venirii lui Anticrist	<i>Autor necunoscut</i>	
	42	Sfârșitul lumii sau lumea sfârșitului	<i>Silviu Moraru</i>	
		Actualitatea religioasă		
	44	Românii ortodocși din Ungaria au și ei episcop	<i>Marian Liviu - Mihail</i>	
	45	Secretariatul de Stat pentru Culte respinge criticile Departamentului de Stat al SUA		
		Programul vizitei ecumenice a Papei în București		
	46	CARTEA PRIN POȘTĂ		
	49	Curierul inimii		
	50	Abonamente. Difuzori		
<i>Pace tie, cititorule!</i>				

Veniți la Mine !

Apariția Sfintei Lumini la Sfântul Mormânt din Ierusalim

Protos. Ioachim Părvulescu

Starețul Mănăstirii Lainici

De aproape 2000 de ani, Mântuitorul Hristos, ca să-și arate dumnezeirea Sa și să ne dea o mai mare speranță în El, trimite pe Sfântul Mormânt un foc din cer, un foc din cer, în Sămbăta Paștilor. Sfânta Lumină se coboară din cer numai la rugăciunile creștinilor ortodocși, prin aceasta arătându-se că numai aici se află adevărul. Adevărul este unul, nu mai multe.

Pogorârea acestui foc din cer este o minune, deoarece se aprind lumânările și candelile singure, în urma rugăciunii patriarhului Ierusalimului. Venirea acestei lumini din cer în chip vizibil se produce în timpul slujbei ce o fac ortodocșii, în Sămbăta Paștelui la Sfântul Mormânt.

Rânduiala slujbelor în Săptămâna Patimilor, până la venirea Sfintei Lumini este următorul: În Vinerea Patimilor, așa cum este obiceiul la toți ortodocșii din întreaga lume, ca de altfel și la noi în țară, se face slujba Prohodului. După slujba Prohodului, care se termină Vineri noaptea, se sting toate lumânările și candelile din bisericuța Sfântului Mormânt. Apoi se face un control riguros în Sfântul Mormânt de către poliția israeliană, ca să nu rămână acolo nimic inflamabil. După cel mai minuțios control se închide ușa de la Sfântul Mormânt și se pecetluiește cu sigiliul poliției și al patriarhiei ortodoxe. După efectuarea acestor operații rămân de gardă lângă ușa câțiva polițiști necreștini până în ziua următoare, respectiv sâmbăta la amiază. De reținut că la această slujbă vin creștini ortodocși din toată lumea și chiar de la alte confesiuni și religii.

Pentru a putea vedea Sfânta Lumină în bune condiții, oamenii vin cu o zi înainte, adică de vineri, și rămân toată noaptea în biserică, deoarece este imposibil din pricina celor câteva zeci de mii de oameni care sunt în interiorul bisericii și în curtea ei, să vii sâmbătă. În Sămbăta Paștilor, la ora 11, sosește un grup de 300 de creștini arabi. Aceștia timp de o oră înconjoară biserica Sfântului Mormânt, cântă și se roagă strigând: “Să vină Sfânta Lumină!”.

Anul acesta (1994), la ora unu a început slujba vecerniei. Patriarhul, îmbrăcat numai într-un stihar lung, se apropie de ușa Sfântului Mormânt. În acest timp, se desigilează ușa în prezența poliției, patriarhul ridică mâinile în sus și este controlat de poliție să nu aibă nimic inflamabil asupra lui. După acestea patriarhul intră în biserică, îngenunchează lângă lespedea Sfântului Mormânt și începe să se roage, ca să vină Sfânta Lumină.

Apariția Sfintei Lumini nu este legată de un timp fix, ci diferă de la an la an, uneori după 15 – 20 minute de când intră patriarhul în Sfântul Mormânt, alteori depășește o jumătate de oră. Anul acesta a venit la ora 14. Sfânta Lumină vine ca un fulger, așa cum vedem fulgerând pe cer, pe cupola exterioară a bisericeții Sfântului Mormânt. Ea se vede doar câteva fracțiuni de secundă. Așa se explică faptul că nu toți o văd, căci trebuie să stai tot timpul cu privirea ațintită spre cupolă.

Sfânta Lumină este imaterială

In mod obișnuit, ea apare așa cum arunci o cană de apă și se împrăștie picăturile peste tot. se văd picături de foc pe toată cupola. După aceea intră în Sfântul Mormânt. La aceasta am fost martori. După ce au apărut pe cupolă acele picături de foc, s-au aprins câteva lumânări și la unii oameni ce erau împrejurul bisericii. De obicei, toți oamenii din biserică au câte un mănunchi de 33 lumânări, după numărul anilor Mântuitorului și așteaptă ridicând mâinile în sus, nădăjduind că se vor aprinde și lumânările lor. S-a văzut foarte clar cum s-au aprins lumânările la câțiva credincioși care erau mai aproape de biserică, precum și aprinderea unei candelile din exteriorul Sfântului Mormânt.

După cum am amintit, este vorba de câteva fracțiuni de secundă când se întâmplă toate acestea. Așa cum privind pe cer, fulgerul și trăsnetele durează câteva fracțiuni de secundă, tot astfel se întâmplă și aici. După ce intră și în Sfântul Mormânt, patriarhul iese cu un mănunchi de 33 lumânări și cheamă pe oameni să primească Lumină spunând: “Veniți de luați lumină!”. Minunea continuă, deoarece focul pe care patriarhul îl

împarte la oameni timp de câteva minute este imaterial, adică nu arde. Oamenii care sunt în față experimentează acest lucru, iau lumânarea aprinsă o pun pe față, o pun în păr și acesta nu ia foc; deci focul este imaterial. După câteva minute devine material, devine foc obișnuit. Acest foc este asemenea celui care i s-a arătat lui Moise în rug. Tot așa vedea Moise că rugul arde și nu se mistuie, deci rugul era în flăcări dar nu se descompunea, rămânând același. Acolo a fost o minune, aici este tot o minune dumnezeiască.

Toate acestea s-au filmat pe casete video, însă nu se știe câți au reușit să filmeze apariția Sfintei Lumini.

Acest lucru este minune, deoarece nu se pot înșela mii de oameni în fiecare an. Mai ales că sunt catolici, armeni, copti și alții care primesc și ei Sfânta Lumină de la ortodocși. Ei ar avea interesul să demaște un eventual trucaj, în cazul că s-ar întâmpla așa ceva. Astăzi s-ar putea face trucaje, dar nu trebuie să uităm că Sfânta Lumină apare de 2000 de ani. Ori acum câteva sute de ani nu aveau nici lumânările cu ce să și le aprindă, ca să nu mai vorbim de alte aparate cum sunt cele de azi. Mai mult, apariția luminii dumnezeiești este consemnată istoric cu secole în urmă.

Sfânta Lumină apare numai la ortodocși

Am amintit că Sfânta Lumină apare numai la ortodocși. S-a încercat de-a lungul istoriei de către unii oameni să oprească pe ortodocși de a intra în Sfântul Mormânt în Sâmbăta Paștilor și să intre ei, sperând că Sfânta Lumină va veni oricum la acea dată. Dar lucrurile nu au fost așa. Despre asemenea cazuri ne dă mărturie istoria, prin două întâmplări convingătoare (așa cum le-a mărturisit părințele Cleopa), când ortodocșii au fost alungați de la Sfântul Mormânt în timp ce trebuia să vină Sfânta Lumină.

Astfel, pe la anul 1100, catolicii plătesc pe turci să alunge patriarhul ortodox din biserică, în timpul în care trebuia să vină Sfânta Lumină. Ierusalimul era sub dominație musulmană și turcii, dacă li se plătea, făceau orice. Când a trebuit să intre patriarhul ortodox în biserica Sfântului Mormânt, turcii l-au scos afară din biserică cea mare și au intrat episcopii catolici să se roage să vină la ei Sfânta Lumină. Dar, rugându-se ei câteva ore, nu a apărut Sfânta Lumină. Patriarhul ortodox era rezemat de stâlpii de marmură de la intrarea în biserică și plângea de necinstea ce i se făcuse. Și așa cum plângea și se ruga, a venit deodată un fulger din cer care a trăsnet stâlpul de marmură de care era rezemat și i s-au aprins cele 33 de lumânări pe care le avea în mână. Acest stâlp din marmură se vede și astăzi la intrare în biserică, așa cum a fost despicat de fulger. Aceasta este prima însemnare. Cealaltă este următoarea:

Pe la 1350, armenii plătesc și ei pe musulmani să alunge pe patriarhul ortodox cu câteva săptămâni

înainte de Paști, exilându-l departe, într-o insulă. Venind vremea apariției Sfintei Lumini, episcopii armeni au intrat în Sfântul Mormânt și au început să se roage să vină Sfânta Lumină. A trecut o oră, două ore, trei ore, s-a făcut aproape seară, credincioșii care erau în biserică au început să huiduiască, în cele din urmă apelând la violență pentru faptele necinstite la care au fost martori. Aflându-se în această dificilă situație și neavând altă posibilitate de urmat, cei care așteptau Sfânta Lumină au mers la o Mănăstire aproape de Ierusalim, Sf. Sava, au chemat pe egumenul Mănăstirii și pe câțiva preoți să vină la Sfântul Mormânt, ca să se roage pentru apariția Sfintei Lumini. Așa s-a întâmplat, căci după câteva minute de rugăciune făcută de egumen și preoți Sfânta Lumină a apărut. Iată puterea Ortodoxiei.

Sfânta Lumină a început să apară acum aproape 2000 de ani; tot aceeași este și astăzi. Acesta este un lucru convingător, cutremurător. Cine nu crede așa ceva poate să meargă la Ierusalim de Paști și va vedea toate acestea. Oricum cine poate vizita Țara Sfântă își va face o idee clară despre credința creștină. Comparându-i pe evrei și musulmani cu creștinii îți dai seama de supremația creștinismului. Ori, în Ierusalim, pe lângă creștinii ortodocși mai există catolici și despre aceștia se știe practic din istorie cum au ajuns acolo și cum au pus stăpânire pe multe locuri.

Aceasta este una din marile minuni vizibile și repetabile care se petrec în Ortodoxie. Trebuie să reflectăm foarte mult la această minune și să conștientizăm comoara pe care o deținem. Este semnul cel mai vădit că Bunul Dumnezeu încă ne iubește și nu ne-a uitat trimițându-ne această minune pentru întărire, luminare și neclătinare. (*din cartea "Cele trei mari mistere vizibile și incontestabile din Biserica Ortodoxă"*)

Mai mulți cititori ai revistei ne-au transmis că, citind articolul "Iisus m-a privit cu o înfiorătoare seriozitate" .din nr. 4-1998), au fost foarte impresionați de înălțimea vieții duhovnicești duse de Maica Alexandra. Cu bunăvoința Maicii Filofteia, căreia îi mulțumim foarte mult, publicăm mai jos viața Maicii Alexandra. **Redacția**

SINGURA NĂDEJDE: MIRELE HRISTOS

= Viața maicii Alexandra =

Maica Filofteia Bălan

Mănăstirea Dragomirna

*"Iisuse, Dumnezeu al inimii mele,
vino și unește-mă cu Tine în veci"*

Maica Alexandra

Chemarea vieții monahale

Schimoniaha Alexandra Georgescu, suflet ales, pașnic și binecuvântat de Dumnezeu, s-a născut în orașul Zimnicea la 4 decembrie 1922 primind din botez numele de Virginia și fiind singura fată între copii unor părinți evlavioși Nicolae și Eufrosina Georgescu. Aceștia, tatăl fiind maistru zidar, iar mama casnică, au crescut-o prin truda brațelor, în frică de Dumnezeu, în ascultarea și respectul celor mai mari, cu simțul răspunderii și a muncii. Urmează Școala primară de fete nr. 2 din Zimnicea, unde se distinge prin cuminenie, hărnicie și înțelepciune, numindu-se întotdeauna printre premiante. După absolvirea celor patru clase primare rămâne alături de părinți, muncind împreună cu ei la întreținerea familiei. În tot acest timp, ea se îndeletnicea și cu rugăciuni pe la sfintele biserici, își împodobește sufletul cu iubirea de Dumnezeu și în sufletul ei se aprindea chemarea către viața monahală. Însă, părinții trec peste voința ei și o aprindea chemarea către viața monahală. Însă, părinții trec peste voința ei și o căsătoresc în anul 1946 cu un tânăr din aceeași localitate. Vrând ca să nu își supere părinții, cu mare durere în suflet Virginia Georgescu (maica Alexandra de mai târziu) acceptă căsătoria, dar se încrede în purtarea de grijă a lui Dumnezeu și nu-și pierde nădejdea că totuși într-o zi va intra în cinul monahal. A născut o fetiță, Emanuela, care nu după mult timp de la naștere, primind botezul s-a dus din lumea aceasta spre patria cerească; cunoscând prin aceasta și mai mult deșertăciunea acestei vieți trecătoare, în deplină înțelegere cu soțul ei, Virginia G. desface căsătoria și se retrage prin anii 1952-1953 la mănăstirea Măgura Ocnei.

Ascultarea: cu dragoste și cu râvnă

Dragostea de Dumnezeu și de viața monahală, au determinat-o ca să dea dovadă de smerenie și supunere la toate ascultările la care a fost numită. Avea râvnă deosebită pentru slujbele bisericesti, la ascultare era tăcută pentru că în inima ei îl chema tainic pe Mirele Hristos. Mult timp a făcut ascultare la bucătărie și gătea cu toată dragostea gândind că pregătește pentru copiii lui Hristos. Avea grijă ca maicile care lipseau de la masa de obște, fiind trimise la ascultări, să nu rămână fără de mâncare. Când a primit ascultarea de chelărie (adică cu magazia de alimente) a lucrat cu multă dreptate, având

grijă ca întotdeauna să dea la timp tot ceea ce era necesar pentru pregătirea hranei pentru obște; pentru un timp a fost secretară și casieră. În anii 1959-1960 când s-a dat decretul 410/1959 și sute de maici și călugări au fost obligați să părăsească mănăstirile și să ia drumul pribegiei, sora Virginia a cerut ca înainte de desființarea mănăstirii să fie călugărită. Slujba de călugărie s-a oficiat în taină, participând doar două maici și preotul; și-a dorit numele de Alexandra după hramul catedralei din orașul natal Alexandria - Sf. Alexandru.

Când mănăstirea Măgura Ocnei s-a desființat și toate maicile au primit înștiințare să părăsească mănăstirea, maica Alexandra s-a retras în munții Asăului - județul Bacău. Ajutată de o familie de oameni cu suflet creștinesc, Grigorie și Elena Colăcel, își construiește din scândură o căsuță mică într-un luminiș de pădure, compusă dintr-o cameră și o sală foarte mică, la o distanță de aproximativ 7 km de sat.

Aici, departe de lume, în mari lipsuri, în post, rugăciune și nevoiță și-a dus viața maica Alexandra timp de aproximativ 7 ani. Duminica și în sărbători mergea la biserică din sat pentru a asculta Sfânta Liturghie, parcurgând pe jos, chiar și iarna aproximativ 12-15 km; ea parcurgea acest drum, rostind rugăciuni, mai ales cele 7 laude pe care le știa pe de rost. În timpul

cât a stat în pădure, maica Alexandra s-a întreținut singură, numai și numai cu munca ei. Ea nu primea milostenie de la nimeni, iarna țesea covoare pe care le vindea, iar vara mai lucra la pepinierele Ocolului Silvic Asău. Iarna lupii dădeau târcoale căsuței, mâncându-i chiar și câinele care o păzea. Despre ispitele ei, despre ostenele ei, de bucuriile duhovnicești, de mângâierea pe care o primea în rugăciune, știm puține amănunte pentru că maica Alexandra prea puțin ce ne vorbea despre acestea. Dar liniștea de acolo și lipsurile au ajutat-o mult ca să sporească în rugăciune, în meditația și contemplarea lui Dumnezeu. Și-au exprimat dorința și alte maici ca să vină să locuiască cu ea ca să nu fie singură, dar a refuzat, spunând că dacă ar mai avea pe cineva lângă ea și-ar pune nădejdea în oameni și nu în Dumnezeu. Pentru ea, dulcele Iisus era singura mângâiere, singurul ajutor și singura nădejde iar ca ocrotitoare avea pe Maica Domnului, sfinții și îngerii.

Între anii 1967-1968, când în mănăstiri se începea cu greu a se reprimi o parte din personalul monahal care a fost alungat în urma decretului 410/1959, maica Alexandra cu mari insistențe la Departamentul Cultelor a fost primită la mănăstirea Dragomirna; pe atunci mănăstirea Dragomirna se înființa ca obște de maici deoarece de la întemeierea ei (1609) și până în anul 1965 ea a funcționat ca mănăstire de călugări. Fiind puține maici, maica Alexandra a făcut ascultare peste tot, la câmp, la vite, la bucătărie, la muzeu, la pangar. După ce a împlinit 10 ani de ascultare la muzeu, s-a retras din această ascultare motivând că ea oferă posibilitatea unei alte maici de a fi angajată pe un post plătit de stat pentru ca astfel și alta să poată primi la bătrânețe o pensie așa cum a primit și ea; prin acest gest maica Alexandra a dat dovadă încă o dată că este lipsită de egoism și interes personal. Retrăgându-se din ascultarea de ghid, până s-a îmbolnăvit, maica Alexandra a făcut ascultare la prepararea laptelui de la oi, deoarece acesta era adus de la stâna de oi și era prelucrat în mănăstire pentru a se obține brânza de oi care era un aliment de bază în hrana obștii. Mult s-a bucurat maica Alexandra când a primit această ascultare. Aici avea iarăși posibilitatea ca fiind mai mult singură să păstreze și mai mult tăcerea. Astfel își aducea aminte cu drag de anii pe care i-a trăit la căsuța ei din pădure. Dormea puțin noaptea pentru că laptele de la stâna de oi se aducea târziu, pe la 22 noaptea și abia atunci maica Alexandra începea să-l prelucreze. Când toate luminile de la chilii se stingeau, acolo la maica Alexandra, unde făcea ascultare, lumina rămânea aprinsă până aproape de miezul nopții; în miez de noapte, când maica Alexandra mergea la chilie, ea nu se culca îndată ci mai priveghea un timp și cu toate acestea a doua zi de dimineață era printre primele maici care veneau la biserică.

Truda ascultării, oboseala privegheii, nu o

făceau să fie mahnită, posacă, nu se arăta că este ostentă, întotdeauna avea un chip senin, o bunăvoință și un calm care se transmitea în jur. Când careva o contrazicea, ea ceda ușor, nu ținea neapărat să se impună părerea ei, rezolva totul spunând: *“fie ție precum voiești, frăția ta”* și astfel împăca ușor pe toată lumea. Iarna țesea la covoare, vechea ei îndeletnicire din pădure. Chilia ei era simplă, împodobită cu multe icoane și doar strictul necesar, un pat, o masă un dulap pentru haine, războiul de țesut și foarte multe cărți. Unele dintre ele erau în întregime scrise de mână, pe vremea când maica Alexandra în căsuța din pădure, în nopțile de priveghere transcria din operele Sfinților Părinți, cărți de slujbă, acatiste și alte rugăciuni. Din scrierile Sfinților Părinți a întocmit o culegere unde printre citatele copiate maica Alexandra a făcut diferite comentarii, interpretări, după experiența pe care a trăit-o și după cum Dumnezeu a luminat-o și a pus în practică unele din sfaturile părinților autentici trăitori ai monahismului de altădată. În anul 1980 maica Alexandra primește schima mare devenind schimonahie. A fost dorința ei, ca să adauge astfel și mai multă osteneală și mai multă râvnă pentru Hristos.

Lumina rugăciunii și a faptelor bune

In toți anii cât am avut-o printre noi, maica Alexandra a fost o pildă vie, ea a luminat prin viața și prin faptele ei și pe cei din jur, împlinind astfel cuvântul Mântuitorului din Sfânta Evanghelie: *“Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor; așa încât să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.”* (Mat. 5, 16)

Iubea rugăciunea, tăcerea, la slujbele din biserică era nelipsită; ne îndemna să facem ascultarea cu dragoste, cu râvnă, pentru că *“blestemat este cel ce face lucrul Domnului de mântuială”*. Iubea mult săracii; din puțina ei pensie îi îndestula cu de toate, hrană, mâncare, orice aceștia aveau nevoie și se duceau la chilia ei, știind că nu vor pleca nemiluiți de la ușa ei. Maica Alexandra nu ura pe nimeni, ea căuta pacea cu toți, ierta ușor pe cei care o nedreptățeau și o jigneau și ruga cu lacrimi pe Dumnezeu ca să nu pedepsească pe cei care au supărat-o. Ea considera că nu acea persoană i-a făcut rău, ci diavolul aduce ispite prin oameni ca să-i strice pacea și să nu se poată ruga. Pe motiv că iartă ușor, maica Alexandra, din smerenie, a refuzat ca să fie numită în Consiliul duhovnicesc al mănăstirii, spunând: *“Dragă, eu iert ușor; nu pot pune pe nimeni la canon, nu pot da pedepse”*.

Când în clipele de împietrire sufletească, de răcire a evlaviei sau în cele de descurajare și descumpănire lăuntrică, surorile, maicile îi cereau sfatul, maica Alexandra le îndemna să-L iubească fierbinte pe Mirele Hristos. Să nu dorească nimic mai mult, nici cinstea de orice fel, nici odihna, nici bogăția, căci toate acestea *“te opresc a alerga în urma lui Hristos”*; inima

noastră trebuie să fie toată,plină, a lui Hristos, nici măcar cât un vâr de ac să nu o cedăm altcuiva. Atunci când inima noastră va arde în întregime numai și numai pentru Hristos, atunci toate ni se vor părea ușoare, nu ne vom înfricoșa de nimic și de nimeni și ușor vom birui ispitele. La maica Alexandra multe suflute și-au primit răspuns la întrebările și frământările lăuntrice. Plecai de la chilia ei cu sufletul descărcat, încurajat și plin de pace suflutească precum de la un părinte duhovnicesc. Spunându-i o stare de fapt, o nemulțumire suflutească aveai deplina încredere că taina rămâne acolo și precum mortul nu duce vorba de colo-colo așa aveai siguranța că maica Alexandra păstrează taina sufletului tău. Alte ori nici nu mai era nevoie să-i spui la ce ai venit, pentru că pe ocolite maica Alexandra îți dădea răspuns la ceea ce te zbuciuma suflutește, nu o făcea în mod direct, dar dintr-una în alta, ajungeai cu subiectul discuției tocmai la motivul pentru care ai căutat-o. În încercări mai grele, maica Alexandra ne spunea: *“Dumnezeu în bunătatea Lui ți-a dat o sfântă palmă ca să vindece o patimă, o slăbiciune, o neputință de care poate nu erai conștient că o ai și nu luptai ca să o dezrădăcinezi”*. Alteori ne încuraja cu următoarea expresie: *“mai cădem, ne mai ridicăm, dar ne ținem de poala lui Hristos”*.

Singura nădejde: Mirele Hristos

În timpul cât a stat la pat maica Alexandra a cerut ca să nu fie supravegheată de maici, dorind ca ultimele ei zile de viață să le petreacă în singurătate și rugăciune. Suferința trupească îi era mare, se vedea după boala care a ținut-o la pat și îi măcina trupul, dar dacă o întrebai ce o doare anume, răspundea: *“nimic, dragă, mă simt chiar bine pentru că am pe Hristos ajutor în suferință”*, însă uneori, de durere se crispa, strângea din dinți, dar nu se văita nu zicea nimic. Se ruga și zicea: *“Iisuse, Dumnezeu al inimii mele vino și unește-mă cu Tine în veci”*.

În zorii zilei de 18 mai 1998, sufletul maicii Alexandra a zburat la ceruri; în chilia ei ardea pe masă în fața sfintelor icoane o candelă, așa cum în viață sufletul maicii Alexandra a ars din dragoste de Dumnezeu. Ultimele clipe din viața maicii Alexandra nu le știe nimeni cum le-a petrecut; nimeni nu știe cum s-a despărțit de trup sufletul ei. Ea a dorit ca să nu fie nimeni lângă ea (ca în căsuța din pădure), ca atunci când scăpând din marea cea pururea zbuciumată a acestei vieți (și sufletul ei se va despărți de trup gustând din paharul morții), singura ei nădejde să fie la Mirele Hristos pe care L-a iubit și căruia I-a slujit toată viața.

Întrebarea întrebărilor: cine poate să se mântuiască?

Arsenie Boca

Întrebarea aceasta a “îngrozit”, a “însăimântat” și “înfricoșat” pe Apostoli. Ei și-au pus-o prima dată. Omul singur nu poate să se mântuiască. Nu-și poate asigura veșnicia sa. De aceea Iisus a răspuns: *“Aceasta-i cu neputință la oameni, dar la Dumnezeu toate sunt cu putință”*.

Totuși, de ce nu scăpăm de întrebare? Întrebarea e provocată de veșnicul din noi. Dumnezeu dezvăluie în noi întrebări, cărora numai El le poate răspunde. Iar răspunsul nu-l dă nimănui în cursul vieții; poate că ar sparge limitele de acum ale omului.

Calea mântuirii e arătată de viața lui Iisus. Cine trăiește și moare ca Iisus, se va mântui. Iată un răspuns: Prin Iisus, Dumnezeu a dat răspuns omului la întrebarea: “Cine poate să se mântuiască?”. Omul trebuie să ajungă el însuși un răspuns la întrebarea sa. De aceea este o întrebare îngrozitoare: răspunsul îl costă uneori chiar viața. **Lepădarea de sine, de avere, de toată rudenia lumii, de viață, pentru Iisus și Evanghelia Sa, sunt de fapt, răspunsuri la înfricoșătoarea întrebare.** Toate aceste riscuri ale lepădărilor asigură “însuțit” posesiunea răspunsurilor, încă din viața aceasta în mijlocul prigonirilor. Toată lumea e a ta, când ai renunțat la ea. Atunci ești mai tare decât ea și te ascultă. Această

renunțare totală asigură “în veacul viitor viața veșnică”.

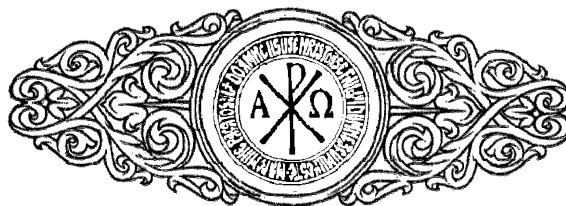
Fiecare are țesut în destinul său răspunsul la întrebarea mântuirii. Omul trebuie să-și actualizeze sensul său în lume: așa își construiește răspunsul. De aceea întrebarea e perfect legitimă. Mai greu e răspunsul răspunzătorilor de oameni. *“Ori te-ar asculta ori nu, tu fiul omului să nu te temi de ei, și de vorbele lor să nu te sperii, deși ei vor fi pentru tine spinii și ciulinii și tu ai să trăiești între ei, ca între scorpii; să nu te temi, de vorbele lor să nu te sperii, ci să le spui cuvintele Mele; ori te-ar asculta ori nu te-ar asculta”* (Iezechiel II, 3-7).

Trădarea misiunii sau chiar și împlinirea ei cu “nepăsare” (Ieremia VIII, 11) îți pune în pumni sângele oamenilor care mor pedepsiți cu dreptate după păcatele lor, dar cu ei te pierzi și tu. *“Iar dacă tu ai prevenit pe păcătos să se abată de la calea lui, și el nu s-a abătut, atunci el va muri pentru păcatele lui, dar tu ți-ai mântuit viața”* (Iezechiel XXXIII, 9).

Pentru atâta răspunsul e atârnat și de om, întrucât ajută sau nu mântuirea oamenilor. E un răspuns de corelație, în care ne găsim între Dumnezeu și oameni. Un răspuns de răspunsuri. (**“Fiți învierii”** – manuscris) (Străjerul Ortodox 1- 1997)

Războiul nevăzut. Isihasmul

Locul rugăciunii isihaste în viața credinciosului

Arhim. Teofil Păvălian

Rugăciunea – legătură a minții cu inima și a omului cu Dumnezeu

Când spui rugăciunea cu cuvântul vorbit întotdeauna expiri ori, cu cuvântul gândit poți și să expiri și să inspiri. Deși, problema aceasta nu e esențială, e o chestiune de ritm. Dacă faci altfel nu e primită rugăciunea? Nu are nici o legătură de fapt din punct de vedere religios cu respirația; are legătură numai ca metodă, ca fel de rostire. Părintele Arsenie atât mi-a spus: zici între respirații „Doamne“, concomitent cu inspirarea zici „Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu“ și concomitent cu expirarea zici „miluiește-mă pe mine, pătosul“. Atât mi-a zis în legătură cu rugăciunea aceasta. Celelalte au venit în urma experienței. Dimineața ziceam cum mă învățase părintele rugăciunea aceasta, pe drum; de la internat la școală mergeam singur, și în timp ce ziceam „Doamne Iisuse“ aveam așa o mare bucurie că parcă mă ridică cineva pe sus; eu de aceea recomand rugăciunea; și pentru roadele ei, pentru bucuria de a-I sluji lui Dumnezeu și pentru bucuria care o simți din lucrarea aceasta. Am avut și ispite, ispite de întâlnire cu mine însumi, cu mizeria din suflet, nici nu știam ce port în suflet, ce împotriviri se pot naște dintr-o preocupare de felul acesta. Dacă mă gândeam că rugăciunea ar declanșa așa ceva – de fapt e imposibil să genereze rugăciunea ceva negativ – dar dacă mă gândeam la asta, poate renunțam. N-am renunțat, nici performanțe n-am obținut. Acum sunt călugăr și n-am performanțe în privința asta. De ce? Fiindcă n-am socotit niciodată că o singură faptă te mântuiește. Rugăciunea te pune în legătură cu Dumnezeu, e un mijloc de a intra în legătură cu Dumnezeu, nu e un scop în sine. Și la drept vorbind, rugăciunea aceasta „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine pătosul“ e o rugăciune de cerere, nu e o rugăciune de preamărire a lui Dumnezeu, care de fapt e cea mai înaltă formă de rugăciune – preamărirea lui Dumnezeu, rugăciunea icoaniselor de la liturghie sau rugăciunea din Apocalipsă. Rugăciunea din Apocalipsă e de fapt o izbucnire de preamărire a lui Dumnezeu și icoanisele sfintei liturghii și exfonișele sfintelor slujbe. Ce-i un icoanise? Sunt cuvintele acelea la care se răspunde cu „Amin“. De exemplu: „Tu es

Dumnezeul nostru și Ție mărire-ți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh și acum și pururea în vecii vecilor“ sau „Că Sfânt ești Dumnezeu nostru și Ție mărire îți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și-n vecii vecilor“ sau „Că Tu ești sfințirea noastră și Ție mărire înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și-n vecii vecilor“.

Rugăciunea aduce darul lui Dumnezeu în inima omului. Orice fel de rugăciune. Rugăciunea lui Iisus e una din rugăciuni, e o rugăciune de cerere. S-au făcut multe speculații în legătură cu rugăciunea lui Iisus, care mai de care mai sofisticate, mai interesante ori în realitate nu trebuie. Angajare trebuie; mă angajez să zic „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine pătosul“ și să simt rugăciunea. Asta înseamnă de fapt rugăciunea cu mintea în inimă, înseamnă să fie angajat și intelectul și simțirea. Nu-i vorba de coborârea rugăciunii din minte în inimă, ci este o realizare a unității ființei omenești cu angajarea și a intelectului și a simțirilor.

Locul rugăciunii isihaste în viața credinciosului

Isihasmul e de fapt un curent care, mai cu seamă în secolul al XIV-lea a avut mai multă putere și a fost discutat mai mult, atunci s-a pus mai mult problema lui. Cuvântul isihasm vine de la isihie; isihie înseamnă liniștire. Au fost unii care au dorit să se liniștească, mai ales dintre cei retrași la mănăstire și au fost îndrumați să ducă o viață de totală liniștire, de lipsă de preocupare în afara propriei lor înaintări în viața duhovnicească. O retragere totală într-o liniște totală ca să poată să își limpezească sufletul și limpezindu-și sufletul să fie mai proprii pentru receptarea harului lui Dumnezeu. Ca metodă s-a luat repetarea deasă, cât mai neîntreruptă a rugăciunii „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine pătosul“. Însă acest mijloc de îmbunătățire, care e esențial, nu e singurul mijloc de îmbunătățire, singura metodă; nu toți oamenii pot să aibă condițiile de liniștire, nu toți oamenii sunt proprii pentru o metodă de felul acesta, sunt unii oameni care sunt activi prin firea lor și aceia nu se pot încadra în lucrarea aceasta de totală liniștire, de totală depărtare. Dacă aceasta ar fi fost metoda mântuirii, sigur Domnul

Hristos ar fi dat această metodă pe care oamenii au găsit-o după aceea. Liniștirea aceasta trebuie însoțită de o activitate pozitivă și în sensul de a realiza ceva pentru binele altora, nu numai rugăciunea în sine, pentru că părinții spun că cei care urmăresc o singură faptă sunt asemenea celor care zidesc un singur perete și un singur perete nu e o casă, nu te poate adăposti; noi trebuie să urmărim toate faptele cele bune și nu putem să ieșim din viața liturgică a bisericii, din viața de slujbă, din liturgia care n-o poți realiza de unul singur și în izolare totală. Ca orice extremă, nu trebuie avută în vedere cu exclusivitate și trebuie folosită în condițiile pe care le are fiecare. Deci acest curent al isihasmului care într-un fel a făcut epocă în sec. XIII- XIV, n-a mai rămas la măsurile de atunci, nu pentru că oamenii au fost mai răi după aceea, ci pentru că de fapt s-a constatat că nu duce prin el însuși acolo unde trebuie să ducă o viață angajată în viața liturgică a bisericii și în lucrarea socială a creștinismului, creștinismul fiind o învățătură care se aplică în viață, în toate aspectele vieții. Și mai ales din punct de vedere strict religios, mai ales partea aceasta a vieții liturgice se neglijează într-un fel în tendința aceasta de izolare totală ca și când prin aceasta s-ar înlocui lucrarea liturgică a bisericii, ori lucrarea liturgică a bisericii nu poate fi înlocuită, poate fi ajutată eventual, poate fi completată.

Fiecare credincios poate și e bine să se angajeze într-o rugăciune mai angajantă, în rugăciunea isihastă, adică să nu se mulțumească numai cu minutele de rugăciune de program de dimineață și de seară. Călugării sunt datori să zică mereu „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul“. E o datorie care ține de călugăria însăși și poate că este lucrul cel mai de căpetenie în viața călugărească. Dar și oamenii ceilalți pot să o zică; ei poate au mai multă nevoie de rugăciunea aceasta decât călugării, pe care îi favorizează faptul că se retrag, au nevoie de condiții de retragere și deci nu mai au atâtea tentații câte le are omul în viața de toate zilele. Deci pentru omul din viața de toate zilele rugăciunea aceasta este mult ajutoare. Nu știu în ce măsură se pot face performanțe, dar lucrarea ca atare e pentru toți credincioșii. Eu, ori de câte ori am ocazia, le spun oamenilor care nu știu sau nu știu destul sau nu se gândesc destul la lucrurile acestea, că e necesar să zică și să învețe și pe alții să zică „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul“ ca metodă de limpezire a minții și de despățimire.

Despățimirea nu se poate realiza fără a spune rugăciunea lui Iisus. Nu știu ce ar putea face omul dacă s-ar rezuma numai la rugăciunile de dimineață și de seară de pildă, la pravila de anumite ore. Și după aceea ce să mai facă în raport cu Dumnezeu dacă nu zice rugăciunea aceasta, dacă nu se adună în rugăciunea aceasta? C-ar putea să facă oare? Și pentru despățimire și, în gen-

eral, pentru limpezirea vieții, pentru tot ce e frumos și bun în lumea aceasta, pentru că toate ale omului pornesc de la gândul omului. Îți îmbunătățești mintea, îți îmbunătățești viața; nu-ți faci rânduială în minte nu poți să-ți faci rânduială în viață.

Tehnica isihastă

Tehnica isihastă poate consta într-o anumită poziție; de exemplu, pentru a zice rugăciunea, poți să stai cu capul plecat, să stai pe un scaun cu ochii la inimă. Acestea sunt, într-un fel, lucruri exterioare. Am citit undeva că în Filocalia rusească nici nu au mai fost cuprinse. Probabil cei care au tradus și au alcătuit Filocalia rusească au socotit că lucrurile acestea nu sunt deosebit de importante. Nici nu știu în ce măsură ajută. Lucrul cel mai de căpetenie este repetarea, adică angajarea în rugăciune, să zici „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul“ și să te gândești la cuvintele pe care le spui. Nu contează poziția în care te găsești, sau dacă mai faci și altceva în timp ce zici rugăciunea. De exemplu lucrezi cu mâinile un lucru la care nu-ți trebuie foarte multă atenție, mai ales munca manuală, în agricultură, la anumite meserii, nu cere foarte mare atenție și atunci fiindcă mintea e liberă poți să zici împreună cu lucrul pe care-l faci, rugăciunea „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul“. A renunța la orice și a zice rugăciunea nu știu dacă e de fapt ceea ce ne cere Dumnezeu pentru că nu toți oamenii care se roagă cu o rugăciune exterioară ar putea să zică numai rugăciunea. Sunt unii care se ajută cu munca, cel puțin în Pateric se spune că Sfântul Antonie cel Mare a venit odată în mare întunecare de suflet, deci într-un fel de plictiseală și a zis: „Doamne, vreau să mă mântuiesc, dar nu mă lasă gândurile“ și Dumnezeu a trimis un înger care l-a învățat ce are de făcut. Ce făcea îngerul? El se înfățișa tot într-o înfățișare de călugăr se ridica la rugăciune, apoi se așeza și împletea o funie și așa mai departe și atunci îngerul i-a zis: „Fă așa și așa te mântuiești“. Adică trebuie să împletești munca cu rugăciune. În mare, nu e vorba numai de rugăciune în exclusivitate ci e vorba de o angajare, cum zicem la slujbă „Toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm“.

Oamenii care se roagă, susțin lumea aceasta

Scara Sfântului Ioan Scărarul se spune: rugăciunea este întărirea lumii, deci oamenii care se roagă într-un fel susțin lumea aceasta. Ei fac pe Dumnezeu milostiv față de lumea aceasta. Sigur că Dumnezeu dacă a creat lumea aceasta vrea să fie milostiv față de lume și s-o întărească, dar contribuim și noi la întărirea lumii cu rugăciunea pe care o facem, rugăciunea fiind nu numai un mijloc de îmbunătățire personală, ci un mijloc de îmbunătățire a societății în care trăim.

Mic excurs despre smerenie

Diacon Lucian Petroaia

Episcopia Dunării de Jos

Considerații generale

Morala creștină, centrată pe iubirea evanghelică, nu eșafodează „un sistem moral diluat, lipsit de sens, impregnat de fals sentimentalism sau de reverii excentrice”¹. Nu, morala creștină înalță o verticală sumă de virtuți, cultivate de voința umană și îndumnezeită de har, puternice, răzbătătoare prin viață, cu conotații metatemporale, mântuitoare. Astfel, iubirea creștină, credința creștină, speranța creștină, milostenia, jertfelnicia, postul, etc., toate alcătuiesc corola de supreme valori, de realizare pleromatică a datului uman, prin naștere, creștere și desăvârșire întru virtute. Realizarea dreptății, împlinirea iubirii față de aproapele, conștiinciozitatea și neoscilarea în credință, sunt lucruri greu de făcut. Sunt mulți dintre creștini care ajung la măsura „vârstei deplinătății lui Hristos”, în Hristos, prin Hristos. Iar ca măsură de echilibru, morala ne oferă smerenia creștină – virtutea echidistanțării, a liniei mediane, a kenozei subiective, a fiecăruia, a lăsării de sine, un fel de autoflagelare a ego-ului.

Deși virtute cu „conotații feminine”², cum o caracterizează unii teologi smerenia creștină este o bărbăție teribilă, pentru că ea presupune, pe de o parte depășirea smereniei filozofale antice, pe de altă parte umplerea golurilor de esență ale smereniei propovăduită de Legea mozaică, mai ales urmarea smereniei lui Hristos și a sfinților.

Vestigii: „paleosmerenia”

In gândirea și în morala umanității, în cursul istoriei, aflăm nenumărate semnalmente despre ceea ce se numește „tipurile smereniei”. În antichitatea greco-latină, omul smerit era considerat ca ducând o existență inferioară. Cel smerit era acela care nu se putea ridica la o situație materială sau spirituală deosebită. „Smerit” era considerat neînțeleptul, cel învins de viață, omul care trăia sub imperiul fatalității destinului și care era marcat de acesta. Astfel, conceptul de „ταπεινοτης” avea conotații directe „lipsa de înălțare”, „condiția josnică, umilă”. Platon, Hipocrate, Xenophon așa credeau și așa au transmis posterității prin operele lor, prin ucenici.

În filozofia și în morala creștină, găsim și accente de smerenie, dar la anumite situații, pentru anumiți oameni². Acelora care își recunoșteau limitele, Verigilius le-ar fi spus: „Nu toți putem face pe toate”³. Uneori, la latini, modestia avea caracter de sfială: „Adolescentem verecundum esse decet”. Conceptul de „humanitas” (cu simbolistica „înălțime mică”, „sărăcie”) era aplicat

prin adagiul „Humanitas dicitur ab humo”⁴.

Precum se vede, smerenia antică era palidă, total lipsită de sens spiritual; de fapt nu se putea vorbi despre o smerenie propriu-zisă.

Între „umbrele Legii” abia se va întrezări și chipul palid al smereniei adevărate. Vechiul Testament învață despre smerenie, iar învățătura este foarte clară, anunțând marea lecție de smerenie pe care avea să o dea Mântuitorul umanității: „Cu cât ești mai mare, cu atât mai mult te smerești și înaintea Domnului vei afla har” (Sirah, III, 18). Dincolo de moștenirile sau influențele din alte gândiri (ex. smerenia ca și înjosire, sărăcie, servitute, infirmitate: Facere XXIX, 12; Deuteronom XXVI, 6; Iudit VII, 14; Ezdra XV, 2; Psalm IX, 14; Psalm XVII, 28; Psalm XXI, 22; Psalm XXV, 18; Psalm XXX, 8; Ecclziast II, 4), Vechiul Testament învață și despre smerenie ca:

- o condiție a harului: Ecclziast III, 20;
- un principiu al înțelepciunii: Proverbe XI, 2;
- „sămânță a slavei”: Proverbe XXV, 33;
- o condiție a căinței: Isaia LVII, 15;
- o virtute care dă eficacitate Legii: Iudit IX, 16; Psalm LI, 8; Ecclziast XXV, 21.

Apropierea mare de ceea ce avea să însemne smerenia creștină este firească. Legea care era „călăuză și pedagog către Hristos”, strălucea de mulțimea prefigurărilor ce anunțau împlinirea prin Mesia.

Frumusețea smereniei creștine

Smerenia creștină începe cu magistrala dumnezeiască smerenie a Fiului lui Dumnezeu, cu însăși venirea Lui în lume; „κενοω” înseamnă „a se goli”, „a se deșerta”, dar și „a se smeri”. Kenoza este argumentul suprem al smereniei. Totuși, lui Dumnezeu, în Sine, fiind absolut, nu I Se poate atribui conținutul noțiunii de smerenie. Acesta este de fapt paradoxul smereniei: Pedagogul divin al smereniei este mai presus de lecția Sa; Dumnezeu Se smerește întrupându-Se și totuși El este infinit mai sus de smerenie. Iar Sfântul Siluan Athonitul ne-ar spune nouă: „Maximum de kenoză înseamnă maximum de theoză”. „Mărimea smereniei lui Iisus este direct proporțională cu înălțimea de har de la care a coborât”. Hristos este al celor smeriți, nu al celor ce se înalță cu îngâmfare. Sceptrul demnității Lui Dumnezeu, Domnul nostru Iisus Hristos nu a venit în strălucirea mândriei deșarte, nici a îngâmfării, ci în umilință, precum zisese despre El Duhul Sfânt”⁵.

Aceasta este legea smereniei pe care Iisus ne-o promulgă, clipă de clipă, de 2000 de ani. El este și $\text{O } \Delta\iota\delta\alpha\sigma\kappa\alpha\lambda\omicron\varsigma$ dar este și $\text{o } \delta\omicron\upsilon\lambda\omicron\varsigma$. În tot ceea ce a lucrat, Mântuitorul și-a arcuit viața între aceste două coordonate. Să privim doar la smerenia vindecărilor pe care Le-a săvârșit, la discreția minunilor Sale: Matei XXIII, 8-10; Luca VI, 46-48; Ioan XIII, 14; Matei XXI, 5; Matei VIII, 4; Marcu V, 42; Ioan IV, 26. De fapt, în toată viața Sa printre oameni, ca Om, Iisus a șezut mereu pe culmea smereniei (Filipeni II, 7-10).

Totuși, atitudinea smereniei lui Iisus avea să aibă o limită dumnezeiască, acel smerit, dar demn: “*De ce Mă lovești?*” (Ioan XVII, 22-23) va zgudui omenirea până la sfârșitul veacurilor. Limita aceasta apără limitele raționale ale smereniei, dar și cotele rezonabile ale unei atât de necesare demnități umane. Mântuitorul apără tăria acestei virtuți; smerenia nu devine astfel o simplă noțiune nevertebrată, ci osatura ei o formează adevărul.

“Ziceri” patristice despre smerenie

Este firesc a începe cu actualele manuale de morală, sinteze ale unor studii teoretice și aplicate, experiate pe cursul întregii istorii a creștinismului. Scolasticismul care răzbate izbitor dintre rândurile definiției (“...smerenia este virtutea cea mai specifică a moralei creștine”. Ea este “*virtutea prin care noi recunoaștem că toate darurile și însușirile bune pe care la avem nu sunt rezultatul vredniciei noastre, ci le-am primit de la Dumnezeu*”⁶ ...) ne va determina a căuta sensurile cele duhovnicești, la viața cea plină de smerenie a Sfinților Părinți.

De la rezonanțele augustinienne deja evocate (ad initio: “*Humilitas hominem exaltat*”) trebuie să pogorâm în abisalele sensuri ale smereniei filocalice. Astfel:

- “smerenia taie patimile”.⁷
- “Smerenia și aspra pătimire slobozesc pe om de tot păcatul”.⁸
- “În sufletele smerite se odihnește Domnul. Nimic nu dezrădăcinează așa de mult buruienile rele din suflet, ca fericita smerenie”.⁹
- “Smerenia desăvârșită izvorăște din împlinirea poruncilor”.¹⁰
- “Smerenia este un har fără de nume al sufletului”.¹¹

Atât de profunde sunt aceste trăite ziceri! În legătura cu fiecare s-ar putea scrie câte o teză de doctorat! Dar teologhisirea searbădă, fără esențiala practică, este vorbire goală. “Rețeta” duhovnicească este dată, încă din prima zi, novicelui la o viață înaltă: “calcă pe tine, disprețuiește-te, calcă înfumurarea din tine, vezi-ți propria insuficiență! Regăsește-te în alte dimensiuni, într-acelea smerite, ale smereniei! Uită de slăbiciune și ai credință că vei birui, cu Domnul, iar harul Lui te va copleși!”. Sintetic, s-ar spune: **luptă și har!**

Așadar, sintagma “creștinism bleg”, cu care părintele Rafail Noica înfiera diavoleasca părere a unora despre religia care, prin sângele martiric, a revoluționat lumea, nu își are nici o justificare. Smerenia presupune lupta cu sine, lupta cu lumea și lupta cu ispitele de la diavol. Smerenia este luptă, aceasta este ceea mai rezumativă definiție pe care ne-o dau Părinții.

Împlinind o parte din imperativele smereniei, omul capătă binefaceri duhovnicești.² Mai întâi este **onoarea** (să cinstești pe orice om, cum se cuvine), apoi **respectul** (a te apleca în fața celor mai mari ca tine) **supunerea** (a te supune celor ce au puterea de a porunci) **recunoștința** (a prețui serviciul ce ți s-a făcut). Smerenia rodește deci, în om, roade nenumărate, dar mai ales face din cel ce o practică – icoană a lui Hristos. În raportarea sa la binele absolut, omul realizează o fărâma de absolut prin lucrarea smereniei. Această virtute poate fi socotită o “via regis” de întâlnire cu Mântuitorul și de împreună-călătorie cu El pe drumul Crucii și al Învierii.

Concluzii

- a) Smerenia creștină, ca sinteză morală, are un caracter teandric, unde elementul uman intră în dialogul de accepțiune, de totala accepțiune a elementului divin, dar în același timp o accepțiune liberă și conștientă.
- b) Smerenia creștină are prefigurări în antichitate, dar ea depășește quasiifinit, prin har și prin orizont și prin finalitate, raza scurtă a celui vechi concept.
- c) Smerenia creștină presupune luptă și aspră asceză împotriva tentațiilor mândriei.
- d) Smerenia creștină este condiție sine qua non a mântuirii.

1. Diacon prof. G. Bucevski “Smerenia creștină, în Mitropolia Moldovei și Sucevei” XXXIV nr. 5-6, mai-iunie 1958, p. 426.

2. Ibidem

2’ Se face referire la acel obicei al primirii eroilor de război, în Cetatea Eternă, cu 3 semne de onoare și cu 3 dezonorări, pentru a-i smeri.

3. Vergilius, “Bucolicele” 8,63.

4. Plaut: “Asinaria”, 5,1.

5. Pr. Irineu Mihălcescu: “Scrierile Părinților Apostolici”, Chișinău, 1927, p. 104-105.

6. Arhid. prof. dr. I. Zăgărean: “Morală creștină”, Editura Institutului Biblic, București, 1989, p. 23.

7. Isichie Sinaitul, în Filocalia IV, Sibiu, 1947, p. 60.

8. Sf. Maxim Mărturisitorul, Filocalia II, Sibiu, 1947, p. 85.

9. Teodor al Edesei, Filocalia IV, Sibiu, 1947, p. 210.

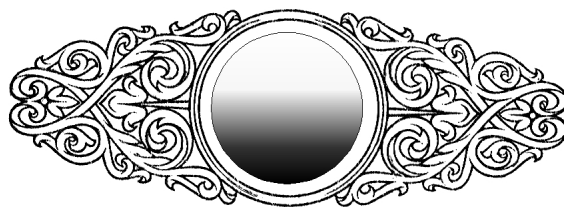
10. Sf. Ioan Scararul, “Scara”, treapta 25.

11. Ava Dorothei

12. Prof. dr. doc. Pandele Olteanu, “Floarea darurilor”, Ed. Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1992, p. 173.

Istoria religiilor Ecumenism.

Celălalt

frate

Radu Preda

Față în față

Printre numeroasele schimbări pe care le-a adus și le va aduce încă reluarea dialogului dintre Est și Vest se numără, evident, și una de ordin teologic, spiritual. Cu alte cuvinte, se petrece o redescoperire reciprocă (începută cu mai multă vreme în urmă) a Răsăritului de către teologii occidentali, și a Apusului de către teologii răsăriteni. Iar dacă luăm în seamă culoarea specifică a fiecărei părți, putem vorbi, general, despre **reluarea dialogului dintre catolicism și protestantism, pe de o parte, și ortodoxie pe de altă parte**. În perioada comunistă, acest dialog a funcționat în cadrele Mișcării Ecumenice și a avut un caracter „la vârf”, acum se produce un contact mai larg, de nuanțele căreia depinde înțelegerea alterității confesionale.

Una dintre imaginile pe care le are ortodoxul în fața apuseanului, catolic sau protestant, este și aceea a unui tip lipsit de puterea de a susține privirile celuiilalt. Ei bine, nu numai că ortodoxul are această putere, dar chiar o întărește prin capacitatea de a sesiza corect, critic, portretul partenerului de dialog. Teologul răsăritean, ortodox, lipsit de „instrumente de lucru”, dar dăruit de Dumnezeu cu profunzimea și seninătatea credinței (și ea, în fapt, „o știință” a mântuirii), se înfățișează la întâlnirea cu Apusul creștin pregătit să-l asculte. Din această ascultare a demersului teologic actual apusean, teologul răsăritean poate deprinde cu ușurință câteva elemente care îi permit o mai corectă poziționare a lui față de celălalt frate.

Astfel, încă de la început, teologul răsăritean e nevoit să ia aminte la o terminologie nouă, în care cuvintele aparținătoare altei științe se întrepătrund cu din ce în ce mai puținele cuvinte scripturistice sau patristice. Din dorința de a se adapta culturii secularizate, discursul teologic apusean a găzduit termeni și concepte care, treptat, l-au îndepărtat de felul sumar, primordial, al actului de transmitere a credinței. Este vorba nu numai de o problemă stilistică, formală; discursul teologic apusean suferă de o exagerată conceptualizare, de sorginte scolastică, mai veche și de una „culturalizantă”, mai nouă. Această mis à jour,

punere la zi, constituie pentru neavizați un semn de seriozitate, de credibilitate, când de fapt ea arată gradul de înstrăinare la care a ajuns vorbirea despre Dumnezeu față de Dumnezeu.

Comuniune și viață socială

Un exemplu de conceptualizare exagerată, lipsită de duh, este reprezentat de mutarea accentului de pe comuniune pe social. În vreme ce teologul răsăritean are ca termen fundamental comuniunea, teologul apusean (luat ca paradigmă) e tentat, în dorința „adaptării” de care aminteam, să vadă comuniunea (eclisia) ca formă de manifestare a corpului social creștin. Deoarece argumentul sacramental tainic nu mai are „credibilitate”, teologul apusean insistă asupra rolului social pe care îl joacă, totuși Biserica, în speranța recunoașterii acesteia de către Cezar (de către statul și cultura laică) ca fiind „necesară”. Activitatea social-filantropică, dezvoltată în detrimentul celei misionar-catehetice, vine și ea din febrilitatea dorinței de a fi util.

Îngrădiri ce eliberează și libertăți ce îngrădesc

Trăind în mijlocul societății de consum, teologul apusean are o grijă aproape obsesivă de a menține curată sau să apere „ imaginea Bisericii”; pierzându-se prin laicizare și ateism, conștiința structurii divino-umane a Bisericii, aceasta s-a aflat în situația de a supraviețui într-o schemă supusă concurenței, sfâșiată între „*să dai Cezarului ce este al Cezarului*” și „*Nu poți să fii slugă la doi stăpâni*”, și lui Dumnezeu și lui Mamona. Uitarea puterii proniatoare a lui Dumnezeu a inculpat frica de Cezar. Dacă în Est Biserica a făcut concesii administrative statului comunist, dar a păstrat neștirbită vigoarea vieții liturgice și monahale, în Vest, unde nu a existat comunismul, dar a existat și există ateismul ce îl caracterizează, Biserica a intrat în alt lanț al slăbiciunilor, mai grav, mai adânc. Pentru teologul răsăritean, lecția felului în care dialogul cu statul poate deveni un pact cu diavolul, este de maximă importanță. Experiența

libertății ce îngrădește, prin care trece Apusul creștin, reprezintă pentru comunismul ex-comunist, un îndemn la veghere.

Spiritual și moral

Tot din dorința adaptării s-a născut și subtila, insidioasă trecere de la comandamentele spirituale, mistice, la cele morale pe care le reclamă statura creștină. O secularizare a comandamentelor duhovnicești, care arată schizofrenia dintre interioritate și exterioritate; omului lăuntric îi este teamă de a se mai manifesta. În plină libertate a expresiei, el este condus, treptat, la un intimism periculos, ce îl exclude din câmpul misionar, propovăduitor. Pe de altă parte, dezechilibrul dintre viața liturgică și cea morală, a creat un creștinism „la domiciliu”, practicabil prin cecuri de bancă sau acte de bunăvoință. Odată cu pierderea dimensiunii practice, creștinismul apusean a început să accepte din ce în ce un creștinism teoretic care, în cele din urmă, nu e decât o formă printre altele, precum budismul, sau mahomedismul. Deci un creștinism fără Hristos!

Realitate și Simbol (Înlocuitor)

Altă formă de manifestare a diferenței ce funcționează între arealul apusean și cel răsăritean - diferența la care teologul ortodox trebuie să fie atent să nu o eludeze, dar nici să o accentueze în mod gratuit - este migrarea de sens de la funcția reală a actului cultic la cea simbolică. Prezența reală, hristică, euharistică, reclamă implicarea și participarea credinciosului devenit martor al prezenței lui Dumnezeu în creație. Simbolul este un substituent al Realității, e un înlocuitor; de altminteri, etimologic, simbolul este un semn de recunoaștere, care nu are cum să se manifeste atunci când între părțile de dialog nu există zidul nerecunoașterii unul de celălalt. Tot sub specia simbolului, a simbolizării, sunt văzute și celelalte acte ale credinței. Pentru teologul răsăritean ce locuiește în lumea reală, iconică, simbolul e inoperant, lipsit de duh. El poate fi folosit până la un punct, metodologic însă, este lăsat, discret, în pragul misterului.

Maria și Marta

Aceste treceri, de la Realitate la simbol, de la actul mistic, de credință, la atitudinea morală, unidimensională, de la dimensiunea divino-umană a Bisericii la rolul strict social al acesteia arată, atât apuseanului cât și răsăriteanului, ce grea este lupta pentru purtarea Crucii printr-o lume dispusă, în dorință de a stăpâni pământul, de a uita cerul. Și mai grav, această uitare se corelează cu o pedagogie de substituie, de îndulcire și de falsificare a cerului, omului modern fiindu-i propuse modele de transcendență, care nu sunt altceva decât isterizări „metafizice” ale imediației, jalnicei

imanențe. Un joc periculos, o încercare. Aici se vede iarăși rolul tranșant, lămuritor, al Bisericii. Aici creștinismul experimentează actul credinței ca act martiric, de renunțare la nebunia lumii și de îmbrățișare a singurei nebunii mântuitoare: aceea întru Hristos.

Într-o carte apărută în 1944, la Caransebeș („Circulația dogmatică interconfesională”), Petru Rezuș nota o diferență și un avertisment, utile creștinismului, teologului ce reîntră astăzi în dialog cu celălalt frate: „*Ortodoxul nu are ce lua sau primi, din punct de vedere dogmatic, de la romano-catolic sau de la protestant; o bogăție nespunsă de izvoare de informație însă, i se oferă peste tot în țarina teologică de lucru romano-catolică sau protestantă*”. Iar mai jos: „*Noi nu avem încă mijloace de informare științifică la înălțimea Apusului; nici școlile lui și nici profesorii lui; noi nu avem numai adevărul. Spre a-l scoate în lumină (...) va trebui să folosim toate armele acestui Apus!*”

Departa de a fi nedorit, celălalt frate vine spre noi cu lucrurile Martei; depinde de noi, alegând partea Mariei, să facem un râvnit echilibru între minte și inimă, între zbatere și liniște, locuirea de aici și cea de dincolo, din împărăția lui Dumnezeu. *Paris, ianuarie 1994 - Subtitlurile aparțin redacției - (Deisis, 1 - 1995)*

Rugăciune

Cosmin Timariu

Prea îndurate Dumnezeule și Mântuitorule! Caută cu ochiul milostivirii Tale cel nemărginit, spre ticăloasa stare a ticăloasei și păcătoasei mele inimi! Luminează ochii minții mele cu razele cereștii tale lumini. Fă lumină în întunericul meu, ca să pot eu desăvârșit a-mi cunoaște starea cea dinăuntru a inimii mele, și-mi dăruiește darul, ca să pot eu desăvârșit a mă slobozi de tot ce s-a lipit de mine prin această amărâtă stare.

Păzește-mă pe mine, atotputernice Izbăvitorule! Că nu eu de bună voie, unirea cea spre păcat, cu chipul călcării de jurământ, a-și da inima mea vrăjmașului celui din iad; și curățește-o pe dânsa spre a ta locuință. Înfricoșează-mă prin însumi al meu cuget. Pentru că tot cel ce face păcatul, rob este al păcatului, este de la diavolul, este fiu al diavolului; și la ce fel de prihăniri sunt dat eu, atâtea duhuri rele umplu și spurcă inima mea. Tu Doamne și făcătorule a toate! Ai făcut inima mea pentru tine, o ai rânduit pe dânsa spre a ta sălășluire. Cum dar voi putea eu a o lăsa pe dânsa a fi peștera satanei. Slobozește-mă pe mine Atotputernice, din stăpânirea satanei, curățește-mă pe mine de spurcăciunea păcatului, ia de la mine pe cea păcătoasă și necurată inimă, și zidește în mine o inimă curată, inimă nouă și gătește-ți Ție în mine, lăcaș cu bună plăcere, spre proslăvirea sfântului Tău Nume. Amin.

Interviu cu P.S. Kallistos Ware - episcop de Diokleia (2)

(Oxford, 17 noiembrie 1996)

- Continuare din nr.2 - 1998 -

Reporter : Și totuși, ar putea creștinii din Vest să colaboreze constructiv cu ortodocșii, eventual să ajute cumva bisericile ortodoxe ?

P.S. Kallistos : Desigur, suntem bucuroși de un ajutor constructiv. În primul rând, noi, creștinii ortodocși avem nevoie de mai multă literatură creștină. Spre exemplu, în Uniunea Sovietică publicarea acestui tip de literatură a fost practic imposibil vreme de 70 de ani. Deci, creștinii din Vest ne-ar putea ajuta cu literatură creștină dar noi îi rugăm să se consulte cu noi, astfel încât publicațiile pe care ni le trimite să reflecte învățătura pe care noi o propovăduim în biserica noastră ortodoxă. Tot atât de mult, creștinii din Vest pot să-i ajute pe creștinii ortodocși din fostele țări comuniste prin oferirea de burse de studiu în Occident. Dar încă o dată, menționez faptul că creștinii din Vest n-ar trebui să încerce să-și impună punctul lor de vedere asupra celui ortodox, ci doar, pur și simplu, să ne ofere posibilitatea de a citi, de a auzi, de a discuta.

Noi avem un asemenea program aici, la Universitatea din Oxford, denumit *The Oxford Theological Exchange Programme / Programul Oxford de Schimb Teologic* și care presupune ca în fiecare an Facultatea de Teologie din Oxford să plătească 5 burse unor studenți din străinătate care să vină și să studieze timp de 4 ani teologie aici. După care îi rugăm pe acești absolvenți să se întoarcă în țările lor și să-și ajute popoarele lor.

Aceasta este o contribuție foarte mică dar trebuie făcută într-un spirit deschis, nu spre a forța asupra punctului de vedere ortodox ci doar să li se ofere studenților ortodocși șansa de a se folosi de resursele (informaționale - n.n.) vestice (accesul la biblioteci, participarea la cursuri, conferințe etc.), precum și de ajutorul financiar occidental. Și cred că primul lucru pe care-l cerem serviciilor misionare creștine din Vest este să recunoască că noi, ortodocșii **suntem creștini**.

Reporter : - Care ar fi, după părerea Sfinției Voastre, criteriile de cooperare inter-ortodoxă ? Cum se pot ajuta bisericile ortodoxe între ele ? Credeți că există într-adevăr o cooperare reală între acestea ?

P.S. Kallistos : - Acesta este cu siguranță un domeniu în care trebuie să depunem mai mult efort. Biserica Ortodoxă este o unitate în diversitate. Și suntem fericiți să credem că este astfel : o imagine, o icoană a Sfintei Treimi. Iar Sfânta Treime este o unitate a trei persoane

într-un singur Dumnezeu. Asemenea, și biserica pe pământ este o icoană a trinității, a unității multor persoane într-un singur trup al lui Hristos.

Dar, desigur, există o oarecare dificultate în sensul că diversitatea ortodoxă a fost dusă puțin prea departe și nu ne-am înfățișat întotdeauna, într-un mod "pompos", unitatea, așa cum poate ar fi trebuit. De aceea avem nevoie de mai multă cooperare inter-ortodoxă.

La începutul anilor '60, Patriarhul Ecumenic Athenagoras i-a chemat pe ceilalți ortodocși la o confluență pan-ortodoxă. Actualul Patriarh Ecumenic Bartholomeu i-a invitat pe toți conducătorii ortodocși la o întrunire la Constantinopol. A fost una dintre primele acțiuni ale păstoririi Sale. Acesta este un lucru bun : în ortodoxie nu există un singur episcop care să aibă jurisdicție asupra întregii biserici. Noi nu avem pe nimeni într-o poziție echivalentă cu cea a Papei. Fiecare biserică ortodoxă, fiecare patriarhie are propria sa libertate. Nici o biserică nu-și impune (sau n-ar trebui să-și impună) propria sa voință asupra alteia. Patriarhul Ecumenic, așa precum știm, este considerat "primul", dar nu în sensul "primatului" ci doar ca un "frate mai mare". Deci, ceea ce încearcă Sfinția Sa este să încurajeze cooperarea, fără să caute să-și impună voința asupra celorlalți, ci doar să-i invite să-și unească eforturile într-o comuniune deplină. Și avem nevoie să continuăm aceasta. În mod particular în lumea occidentală, în țări precum Statele Unite, Canada, Australia și chiar și aici, în Marea Britanie.

Noi, ortodocșii suntem Una în credință ? Da. Una în unitatea sacramentală ? Da. Dar nu suntem Una în organizarea externă. Și în fiecare țară din Vest avem nevoie să alcătuim câte un sinod local care să-i reunească pe toți episcopii ortodocși din acea țară.

Aceasta nu se prea întâmplă în unele locuri. Cazul Estoniei, unde comunitatea a fost divizată, reprezintă un exemplu din care putem trage și noi învățăminte folositoare : când noi, ortodocșii avem neînțelegeri și dispute, trebuie să fim doritori să discutăm punctele noastre comune din perspectiva comunității nedezbinate. Nu trebuie să lăsăm ca diferențele dintre noi să ne separe, mai ales când venim să ne împărtășim cu Sfintele Taine, când ne aflăm înaintea Cinei Împăratului. Trebuie să ne soluționăm problemele fără ca să rupem comuniunea unii cu alții.

Reporter : - Credeți că ortodoxia va deveni "religia omenirii", "credința viitorului" cum preconizează unii "inițiați", sau că oricare altă religie sau credință va dobândi hegemonia asupra înregului glob ? Ce părere

aveți despre previziunile apocaliptice, atât de des vehiculate acum la sfârșit de mileniu, mai ales de către secte dar, am întâlnit, și de către unii ortodocși ?

P.S. Kallistos : - Acesta este un lucru cunoscut numai lui Dumnezeu. Nouă nu ne este cu puțință a prevedea viitorul. Nu putem ști când și cum va veni “secerișul snopilor”. Datoria noastră este să “semănăm semințele” și să lăsăm “secerișul” ce va să vie în mâinile lui Dumnezeu.

În acest secol ortodoxia a fost, dar și este în momentul actual, o biserică în suferință, o biserică persecutată. Să ne amintim doar de cele două tragedii care au zguduit lumea creștină, situate la numai cinci ani diferență între ele : Revoluția bolșevică din 1917 – 1918 iar în 1922 – 1923 înfrângerea armatei grecești urmată de deportarea populației grecești ortodoxe din Asia Mică. Iar după cel de-al Doilea Război Mondial, ortodocșii au avut parte, din nou, de multă suferință.

Dacă suferim cu Hristos, ni se spune că vom și împărăți alături de El. Dacă Îl urmăm pe Hristos pe cruce, trebuie să fim încrezători că vom fi părtași la slava Învierii Lui. Dar cum va arăta această “slavă”, noi nu putem ști. Nu putem prevedea dacă ortodoxia va deveni o credință universală a majorității omenirii. Dacă citim Evanghelia cu atenție, vom afla că adevărații creștini ai vremurilor din urmă vor fi foarte puțini la număr. Ceea ce contează este nu *cantitatea* ci *calitatea*, nu succesul larg răspândit ci credința noastră față de Scriptură și Tradiție. Deci, se cuvine ca noi, ortodocșii, fie că suntem mulți, fie că suntem puțini, să fim credincioși față de ortodoxia noastră, să fim *în Hristos*. Asta este ceea ce contează.

Reporter : - Este isihasmul un mod de viață caracteristic monahismului, un apanaj al acestuia sau poate fi practicat de orice creștin ?

P.S. Kallistos : - Cred că viața isihastă, a rugăciunii interioare, a efortului ascetic și a sfințeniei este pentru tot creștinul botezat. Călugări, monahi, mireni, clerici sau laici, toți sunt chemați spre o singură cale. Monahii și monahiile sunt mai avantajați prin mai multă solitudine și prin posibilitatea de a participa la rugăciunile liturgice. Dar laicii, fie că sunt sau nu căsătoriți, cei cu familie, sunt chemați la aceeași cale fundamentală a sfințeniei. Sfântul Simeon Noul Teolog, din secolul al XI-lea, a insistat asupra acestui lucru. El a atras atenția asupra faptului că Sfântul Apostol Petru era căsătorit și totuși ia parte la Schimbarea la Față a Mântuitorului, de pe Muntele Taborului, învrednicindu-se a vedea slava cea dumnezeiască. Vederă slavei lui Dumnezeu nu este posibilă doar în munți înalți, pe dealuri sau în deșert sau în crăpăturile pământului, ci chiar și în mijlocul orașului. Iar Sfântul Simeon a spus că și oamenii căsătoriți, având familii, slujbe etc., toți sunt chemați să-l urmeze pe Hristos și să fie Una cu El

Sfântul Grigorie Palama, în secolul al XIV-lea, a spus exact același lucru.

Eu văd *Rugăciunea lui Iisus*, chemarea numelui celui Sfânt al lui Iisus, ca pe o rugăciune pentru toți creștinii, într-adevăr o rugăciune care, din cauza simplității sale, este special adaptată zilelor noastre, în aceste vremuri de anxietate. Este o rugăciune special adaptată pentru cei care trăiesc sub presiune, în stress.

Cu adevărat, “culmile” *Rugăciunii lui Iisus*, ale vieții isihaste, sunt atinse de foarte puțini, dar noi toți, indiferent de situația noastră, trebuie să punem piciorul pe această cale.

Reporter : - Vă mulțumesc pentru interviu și v-aș ruga, în încheiere, să ne oferiți niște sfaturi sau îndemnuri duhovnicești, adresate în special nouă, tinerilor din România.

P.S. Kallistos : - Încă nu am vizitat România* dar dacă se va întâmpla să fiu invitat, sper să am șansa să o pot vizita. De aceea, aș dori să vă pot oferi un sfat dar nu cunosc prea bine situația voastră actuală. Totuși pot să vă spun doar atât : **Fiți credincioși sfintei tradiții a ortodoxiei ! Fiți credincioși tradiției pentru care predecesorii voștri s-au luptat și au suferit, fie că au trăit în timpul Imperiului Otoman, fie în timpuri mai recente, în acest secol ! Fiți credincioși ortodoxiei !**

Probabil, cel mai mare pericol pentru creștinii de astăzi nu este persecuția directă ci pericolul viețuirii într-o societate profană, a “trupului” și acceptarea standardelor lumii secularizate din jurul nostru.

Așadar, fiți strâns uniți cu comoara care vă este dată în biserica ortodoxă, prin sfintele sale taine, prin rugăciunile sale!

Iar în ortodoxia voastră fiți smeriți, fiți generoși, fiți iubitori !

Nu avem nevoie în vremurile noastre de o ortodoxie agresivă, de o ortodoxie “triumfalistă”! Nu avem nevoie nici de o ortodoxie îngustă, limitată, care este bănuitoare, neîncrezătoare și temătoare! Avem nevoie de o ortodoxie care are deschidere și speranță, care are strictețe în ceea ce privește credința dar are deasupra tuturor dragoste !

Reporter : Și o binecuvântare, vă rugăm .

P.S. Kallistos : Fie ca Hristos, Dumnezeuul nostru cel adevărat, care a înviat din morți, pentru rugăciunile Preacuratei Sale Maici, ale Sf. Frideswide, patronul acestui oraș, Oxford, în care ne aflăm acum, și ale tuturor sfinților, să aibă milă asupra voastră și să vă mântuiască, ca un bun și de oameni iubitor. Amin.

Reporter : - Amin.

Mirona Ioana Tatu

* La data la care a fost luat acest interviu, P.S. Kallistos Ware nu vizitase încă România.

Infailibilitatea papală a devenit dogmă

Michael Whelton

În data de 8 septembrie 1713, papa Clement XI emitea o Bulă Papală „Unigenitus“, unde, printre altele, *condamna ideea că „a citi Biblia este permis oricui“* și părea că exaltă eficacitatea harului până în punctul distrugerii libertății. Părea, de asemenea că „*limita Biserica exclusiv la cei predestinați*“. Furtuna de proteste pe care au stârnit-o toate acestea dovedește în mod concludent că Europa catolică a secolului al 18-lea nu prea avea cunoștință de Infailibilitate Papală De altfel această Bulă Papală a adus Franța la un pas de schismă, iar „împăratul austriac a interzis Bula Unigenitus în teritoriile sale“. Bula a aprins o vie controversă asupra limitelor autorității papale. „Sinoadele au fost mai presus de Papă“, așa erau învățați elevii în seminariile din Sicilia; „Unigenitus“ se folosea ca exemplu pentru „a arăta cum pot greși și Papii“. „bătălia în jurul Bulei Unigenitus a provocat pretutindeni un declin al reputației a Scaunului Romei ca învățător al adevărului doctriinal“.

În 1789, Declarația solemnă a catolicilor englezi, semnată de toți vicarii generali și de „întreg clerul și laicatul catolic din Anglia fără nici o excepție“, aducea la cunoștință Parlamentului că „noi nu recunoaștem infailibilitatea papală“. Chiar și în secolul al 19-lea se continuă în Anglia și Irlanda negarea infailibilității papale ca articol al necredinței catolice. În 1822, episcopul Baines, vicar apostolic în Anglia, scria că „Bellarmine și câțiva teologi, mai ales italieni, l-au considerat pe Papă infailibil atunci când se pronunță ex cathedra asupra unui articol de credință. Dar nu cred că în Anglia sau Irlanda există vreun catolic care să susțină infailibilitatea Papei“. În 1825 a fost constituită o Comisie Regală a parlamentului britanic în perspectiva viitorului Act de Emancipare Catolică din 1829. Prezentăm în continuare câteva din întrebările adresate episcopilor romano-catolici:

Întrebare pusă episcopului Doyle:

Î: În chestiuni spirituale, autoritatea papei este absolută sau limitată?

R: Este limitată.

Întrebări puse episcopului Murray:

Î: Autoritatea papală este supusă controlului Conciliilor generale?

R: Autoritatea aceasta este limitată de Concilii și de canoanele Bisericii; ea este puterea executivă a Bisericii,

investită să prezideze asupra ei și să-i consolideze canoanele și legile. Aceste canoane acordă unor persoane, în instanță Episcopilor, anumite drepturi, evident, datoria Papei este să le apere și să nu le încalce. Prin urmare, autoritatea lui este limitată prin aceste canoane.

Î: Este îndreptățit reproșul adus catolicilor că subordonarea lor juridică este divizată:

R: Subordonarea lor civilă este total nedivizată.

Întrebare pusă doctorului în teologie Oliver Kelley:

Î: Clerul romano-catolic susține că toate Bulele papale impun prin statutul lor obediență totală?

R: Doctrina romano-catolică este că Bulele papale trebuie să fie tratate cu respect în toate cazurile; dar dacă anumite Bule sau Documente emise de papi conțin doctrine sau subiecte incompatibile cu disciplina bisericii particulare căreia i-au fost adresate, atunci catolicii consideră de datoria lor să recurgă cu deferență și să nu accepte directivele emise de Papă.

Întrebare pusă episcopului Doyle:

Î: Ne puteți arăta prin ce diferă respectarea canoanelor naționale acceptate în Irlanda, împreună cu celelalte dezvoltări adăugate acestora, de modul cum se face aceasta în alte țări?

R: De exemplu, dacă o biserică oarecare, sau canoanele unei anumite biserici, decid că autoritatea unui conciliu general este superioară celei papale, un astfel de canon poate fi acceptat, de pildă, în Irlanda și Franța, dar este posibil să nu fie adoptat în Italia și Spania.

Întrebare pusă episcopului Murray:

Î: Decretul Papei este valid fără consimțământul Conciliului?

R: Un decret al Papei în materie de doctrină nu se consideră că are putere constrângătoare asupra catolicilor, dacă nu se bucură de consimțământul întregii Biserici, fie ca atare - în structura curentă - fie întrunită prin episcopii ei în conciliu.

*

În 1826, „declarația arhiepiscopilor și episcopilor Bisericii Romano-catolice din Irlanda“ contrasemnata de 30 de episcopi, se pronunța astfel: „Catolicii din Irlanda declară sub jurământ: articolul din crezul catolic, afirmând că Papa este infailibil, nu exprimă credința lor și ei nu se consideră obligați să creadă că Papa este infailibil“.

Arhiepiscopul Kenrick de Saint Louis evidenția într-o cuvântare, nepronunțată în public, dar pe care a publicat-o la Neapole, că timp de două sute de ani a circulat o carte “Principii romano-catolice cu privire la Dumnezeu și la Împărat” S-a bucurat de o difuzare atât de largă încât din 1748 până în 1813 s-au succedat 35 de ediții, iar reverendul vicar apostolic Coppinger, din Anglia, avea 12 din ele - În problema infaibilității papale lucrarea aceasta enunță următoarele: *«Nu constituie materie de credință a crede că Papa este infailibil el însuși, separat de Biserică, inclusiv în cazurile în care se pronunță asupra doctrinei de credință. În consecință, definițiile sau decretale papale, pronunțate sub orice formă, dacă sunt emise independent de un Consiliu General sau în afara acceptului universal al Bisericii, nu obligă pe nimeni la consimțământul interior de conștiință; și nu pot conduce la acuzația de erezie».*

Infaibilitatea papală – o farsă protestantă?

Unul din cele mai populare catehisme care circulau în Anglia secolului al 19-lea a fost “Catehismul contraversat” de reverendul Stephen Keenan. Cel pe care-l deținem noi este ediția a III-a din 1854, publicată de Marsh și Beattie of Edinburgh și de Charles Dolman of London and Manchester. La pag 112 găsim următoarea întrebare și răspunsul la ea:

Î: Catolicii nu trebuie oare, să creadă că Papa este, el singur, infailibil?!

R: Aceasta este o scorneală protestantă; nu constituie articol de credință catolică. Nici o decizie a Papei nu are caracter obligatoriu - sub acuzația de erezie - decât dacă este primită și întărită de corpul învățătoresc; adică de episcopii bisericii».

Acest catehism și-a atras entuziasta aprobare a patru episcopi:

Ep. Carruthess - în 1846

Ep. Gillis - în 1853

Ep. Kyle - în 1846

Ep. Murdoch - în 1853

Așadar, la mijlocul secolului al 19-lea, aveam aici, în Marea Britanie și America un foarte popular catehism catolic proclamând ideea infaibilității papale ca o evidentă minciună protestantă sau ca o dovadă de ignoranță - după cum am văzut, infaibilitatea papală nu a fost un punct al credinței pe care să-l fi mărturisit «din totdeauna» Biserica universală. Pius testase însă deja infaibilitatea în 1854, când a anunțat dogma Imaculatei concepțiuni de care unii episcopi s-au îngrozit, iar alții i s-au opus, dar la care s-au supus cu toții atunci când Papa a instituit-o fără nici o susținere conciliară.

Papa Pius IX – Infailibilul instrument al lui Dumnezeu

Contele Giovanni Maria Mastai-Ferretti, viitorul Pius IX s-a născut în 1792, fiind ultimul din cei nouă copii ai unei familii cu un rang nobiliar nu prea înalt. Din tinerețe și până dincolo de vârsta de 30 de ani suferise de crize de epilepsie. O perioadă de timp i se permisesse să officieze liturgia doar în prezența unui alt preot sau a unui diacon. Ulterior nu s-a mai auzit nimic despre această boală, dar din mărturiile contemporanilor aflăm că urmele epilepsiei erau vizibile: partea dreaptă a corpului său era relativ mai puțin dezvoltată decât cea stângă. Aceste urme se puteau remarca pe figura lui disimetrică, cu gura strâmbă și capul aplecat spre dreapta.

Pius IX a fost papa cu cel mai îndelungat pontificat; era înzestrat cu farmec personal și se bucura de o mare popularitate. Era socotit drept un om foarte impresionabil, capricios, impulsiv și imprevizibil, trăsături atribuite epilepsiei. Și tocmai acest Papă Pius IX a fost acel papa absolut decis să-și asigure decizia dogmatică oficială de instrument infailibil al lui Dumnezeu din partea unui conciliu al Bisericii.

La Conciliul Vatican I, aprobarea introducerii Infaibilității Papale era din start aproape garantată, în primul rând datorită incredibil de inegalei reprezentări, care, de altfel, a și fost scoasă la lumină de un pamflet apărut chiar în timpul conciliului, “Libertatea Conciliului și Infaibilitatea”. Se pare că autorul pamfletului era Georges Doboz, arhiepiscopul Parisului. Lucrarea aceasta arată că în timp ce Italia era reprezentată de 270 de episcopi restul Europei avea doar 265. O cercetare mai atentă revela că 12 milioane de germani romano-catolici erau reprezentate de 19 episcopi, comparativ cu cei 700000 de locuitori ai statului Papal reprezentate de 62. Cei trei episcopi anti-infaibiliști de Koln, Paris și Cambrai reprezentau 5 milioane de suflete. Nu e de mirare că episcopii germani care formau coloana vertebrală a grupului anti-infaibilist se plâneau că sunt copleșiți de episcopii italieni și sicilienii.

Al doilea motiv pentru care dogma Infaibilității Papale își avea trecerea garantată era profunda implicare personală a lui Pius IX însuși și tacticile coercitive de intimidare de care făcea uz. Declarația pe care a făcut-o redactorului șef al revistei “La Civiltà Cattolica” dă măsura gradului de hotărâre de care era animat: *“Concepția mea este atât de solid încheată, încât dacă va fi necesar, îmi voi asuma în întregime definiția, dizolvând conciliul în cazul în care acesta dorește să nu se pronunțe”*. Într-o scrisoare adresată lui Dom Gueranger, abate de Solesmes, un conducător al ultramontaniștilor francezi (ultramontaniști- denumire provenind de la situarea geografică “dincolo de Alpi”; susțineau autoritatea supremă papală), Pius IX, dovedind că nu resimte nici cea mai neînsemnată ezitare

asupra propriei infailibilități, atacă și înfierează episcopii care se opuneau definiției în chestiune considerându-i niște oameni *“evident total îmbibați de principii greșite și care nu mai știu cum să-și supună inteligența judecății Sfântului Scaun. Nebunia lor atinge punctul culminant în încercarea de a modifica divina constituție a Bisericii cu scopul de a doborî mai ușor autoritatea Capului suprem pe care Hristos l-a pus peste ea, și de prerogativele căruia se tem ei”*. Papa Pius IX ajunsese atât de obsedat de țelul său, declararea papalității ca infailibilă, încât și-a pus în joc toată puterea și prestigiul funcției sale spre a intimida și admonesta chiar și pe episcopii care adoptaseră o poziție neutră sau moderată. Reverendul T. Mogley, corespondent al *“The Times of London”* scria că episcopii care se angajaseră pe o linie neutră sau moderată, *“sunt doar atacați într-un interviu. Zadarnic își declară ei atașamentul și sinceritatea. Sfântul Părinte îi acuză deschis că nu sunt de partea sa, că se numără printre inamicii Săi; dăunează cauzei celei bune; loialitatea lor este îndoielnică. Este suficient [faptul] că au semnat ceea ce nu trebuia să semneze și nu au semnat ceea ce se cuvenea să semneze”*.

Ullathorne, episcop de Birmingham, a scris și el: *“Papa exploatează orice ocazie pentru a-și exprima concepțiile sale asupra infailibilității, atât în audiențe, cât și în scrisorile care ajung până la urmă în coloanele ziarelor”*. Și tot Ullathorne a mai scris și următoarele: *“Cred că Papa este obsedat de definiție ca de o încoronare a pontificatului său și sunt de părere că, sub o formă oarecare, ea va trece ca atare”*. Pius IX atrăgea atenția unui grup de vicari apostolici și de episcopi orientali: *“Trebuie să apărați adevărul privitor la Vicarul lui Isus Cristos. Copiii mei nu au voie să mă abandoneze!”*

Comportamentul lui Wilhelm von Ketteler, episcop de Mainz, ne arată cât de departe ajunseseră episcopii, succesorii Apostolilor!, de demnitatea și libertatea de la cele șapte Sinoade Ecumenice și constituie un exemplu puternic pentru subordonarea lor în fața Papei. Imediat înaintea votului final asupra Infailibilității Papale, o delegație a minorității l-a implorat pe Pius IX să accepte anumite concesii în formulările declarației. Ketteler a căzut în genunchi și a spus cu lacrimi în ochi: *“Bunule Părinte, salvează-ne și salvează Biserica lui Dumnezeu!”* cum oare să nu ne aducem aminte de înfruntarea Sfântului Pavel cu Sfântul Petru, atunci când el *“i-a stat împotriva”* - Gal. 2. 11 - sau de *“severa admonestare”* a papei Victor din partea Sfântului Irimeu în contraversa datei Sfintelor Paști. Pius a rămas de neclintit...

Cardinalul Guidi, arhiepiscop de Bologna, a spus într-o cuvântare în fața Conciliului că deși acceptă infailibilitatea, totuși îl solicită insistent pe Papă să-i consulte pe episcopii săi înainte de a emite decizii.

Întrucât aceasta este Tradiția Bisericii - Cuvântarea lui Guidi a fost prezentată Papei. Guidi a fost imediat chemat și admonestat. Cardinalul, surprins, a răspuns că el nu a făcut decât să susțină că episcopii sunt martorii Tradiției. *“Martorii Tradiției?” a răspuns Papa. “Nu este decât unul singur și acela sunt eu!”* Până și autorul romano-catolic Don Cuthebest Butler, în populara sa lucrare *“Conciliul Vatican”*, admite influențarea directă a conciliului de Pius IX: *“nu a ajuns ea la un nivel nepotrivit? Faptul că în etapa finală a lucrărilor el a exercitat la maximum această influență personală nu mai poate fi pus la îndoială - a fost ceva aproape fătîș”*.

Un conciliu lipsit de libertate

În Conciliu s-au exprimat obiecțiuni viguroase privind lipsa de libertate datorată agendei de lucru - Don Butler înregistrează controlul Papei asupra Conciliului scriind: *“Papa exercită un control personal completat sub toate aspectele. Lucruri care la Trent au fost lăsate în mâinile Părinților - stabilirea interpretărilor care să fie luate în considerare de plenul conciliar; primirea oficialităților, amănuntele de procedură, etc. - toate au fost stabilite acum printr-un act emis personal de Papă... E adevărat, episcopii au fost invitați și îndemnați să propună în deplină libertate spre deliberare orice temă pe care ei o consideră a fi spre binele general al Bisericii. Dar astfel de propuneri trebuie să fie supuse mai întâi unei Congregații speciale, numită de Papă, care să le examineze, să le evalueze și să prezinte avizul său Papei, căruia îi revine decizia finală, dacă problema contribuie la progresul Conciliului sau nu”*.

Negând validitatea conciliului, arhiepiscopul Peter Richard Kenrick *“a refuzat să vorbească la absolut toate sesiunile generale ulterioare datei de 1 iunie 1870”*

Episcopul Joseph Strassmeyer of Diakovar i-a spus lordului Acton: *“Nu se poate nega faptul că acest Conciliu a fost privat de libertate de la început până la sfârșit”* iar profesorului Joseph Hubert Reinkens, Strassmeyer i-a mărturisit: *“Conciliul Vatican nu a avut libertatea necesară care să-l facă să fie un adevărat Conciliu și astfel să justifice pretenția ca hotărârile sale să devină obligatorii pentru conștiința întregii lumi Catolice. Este ceva absolut evident!”*

Episcopul François Le Courtier a vorbit pentru multă lume atunci când a declarat: *“Slăbiciunea poziției noastre din acest moment nu ni se trage nici din Scriptură, nici din Tradiția Părinților, nici din mărturiile Conciliilor generale, nici din faptele istoriei. Ea este rezultatul lipsei de libertate a debaterilor, o radicală lipsă de libertate. O minoritate impozantă, reprezentând credința a peste 100 de milioane de catolici, adică aproape o jumătate din întreaga Biserică, zace zdrobită sub jugul unei*

agende de lucru restrictive, care contrazice tradițiile conciliare. Este zdrobită de comisii care de fapt nu au rezultat prin alegeri și care au îndrăzneala de a insera în text paragrafe nedezbătute, după încheierea discuțiilor. Este strivită de comisii pentru postulate impuse de sus. Este copleșită de absența absolută a discuțiilor; răspunsurilor; obiecțiunilor și posibilității de a cere explicații... Minoritatea este zăbovită, însă, mai ales de întreaga greutate a autorității supreme care apasă asupra ei...” Mai mult: “minoritatea aflată în opoziție, formată de circa 200 de episcopi a obiectat împotriva timpului prea scurt pentru studierea textului referitor la primat și infailibilitate, precum și împotriva practicii adoptate de delegații de a insera noi cauze în ultimul moment”.

Episcopilor minoritari nu li s-a permis să aducă în discuție obiecțiunile istorice la infailibilitatea papală în cadrul congregației pentru credință. Episcopul Le Courties deplânge într-o scrisoare întreaga situație: “Vedeți bine ceea ce nimicește mai mult decât orice altceva, orice urmă de libertate - respectul pe care-l avem pentru Căpetenia noastră...”. Mai târziu, într-un acces de frustrare mâniașă, episcopul Le Courtier va azvârli în Tiberu dosarul său personal cuprinzând documentele Conciliului și va părăsi Roma. Hârtiile au fost însă recuperate și cazul supus atenției “funcționarilor” Vaticanului. Le Courtier a plătit pentru gestul său trei ani mai târziu când a fost scos din scaunul de episcop de Montpellier.

În ciuda reprezentării inegale și a presiunilor exercitate de Pius IX de la înălțimea puterii și prestigiul funcției sale, un număr neașteptat de mare de episcopi - 88 - au votat împotriva Infailibilității Papale, care a fost încorporată în enciclica Pastor Aeternus. 62 de episcopi, mulți din ei oponenți de fapt, au votat cu rezerve și doar 451 au exprimat un *da* clar - ceea ce este mai puțin decât jumătate din cei 1084 prelați cu drept de vot și sub două treimi din cei 700 episcopi prezenți la începutul Conciliului. Peste 76 de episcopi din Roma s-au abținut de la vot și 55 episcopi i-au adus la cunoștință Papei că, deși își mențin opoziția la definiția supusă votului “din pietatea filială și din respectul care a adus de curând pe reprezentanții noștri la picioarele Sfinției Voastre, nu ne putem permite ca, într-o cauză interesând atât de aproape pe Sfinția Voastră să ne pronunțăm deschis cu «non placet» față de Sfântul Părinte”.

Doar această declarație singură vorbește cât volume întregi de comentarii despre supușenia [și slugărnica] pe care o practicau acești episcopi față de imensa autoritate a personalității Papei - o atitudine complet necunoscută în Sinoadele Bisericii Primare. În absența unei unanimități morale și în lipsa unei majorități clare de două treimi, Infailibilitatea Papală nu a fost ridicată la rangul de articol de credință de putere egală

cu cele asupra Sfintei Treimi sau Întrupării. A rămas o credință care nu a putut întruni canonul vicentian de Universalitate, Antichitate și Consimțământ - în fapt, o credință care nu este universal împărtășită de romano-catolici, chiar și în istoria vie a Conciliului care a definit-o solemn.

Mulți ani mai târziu, teologul ortodox Serghei Bulgakov remarca disprețuitor: “Conciliul Vatican are tot atâta drept să se autoîntituleze Conciliu pe cât au dreptul întrunirile delegațiilor Republicilor Sovietice din zilele noastre să proclame că sunt o expresie liberă a voinței poporului”. - *The Christian Activist* nr 13/1999

Traducător: Valentin Moga

Comentariul traducătorului pentru “Porunca Iubirii”

Poziția oficială a romano-catolicismului nu s-a schimbat ulterior. Dimpotrivă, Conciliul Vatican II (1962-1965), “convocat oficial la 25 decembrie 1961 cu întreitul scop de a reînnoi Biserica, de a-i uni pe creștini și de a intra în dialog cu lumea” (am citat din cuvântul înainte al Arhiepiscopului romano-catolic Ioan Robu la ediția în românește a documentelor Conciliului) afirmă următoarea poziție:

“Acest sfânt Conciliu, mergând pe urmele primului Conciliu Vatican învață și declară împreună cu el, că Isus Cristos, Păstorul Veșnic a întemeiat Sfânta Biserică, trimițându-i pe Apostoli așa cum El însuși a fost trimis de Tatăl (In.20, 21) și a voit ca urmașii lor, adică episcopii, să fie până la sfârșitul veacurilor Păstori în Biserica Sa. Iar pentru ca episcopatul însuși să fie unul și indivizibil a așezat în fruntea celorlalți Apostoli pe Sfântul Petru și a stabilit în el principiul și fundamentul veșnic și vizibil al unității credinței și comuniunii. Conciliul pune din nou în fața tuturor credincioșilor, pentru a fi crezută cu tărie, această învățătură despre instituirea, perpetuarea, puterea și vastul primatului sacru al Pontifului Roman și despre magisterul lui infailibil...” (“Constituția dogmatică despre Biserică”. Capitolul III, Constituția ierarhică a Bisericii, pct 18 - citat din „Conciliul Ecumenic Vatican II, trd. arhiepiscopiei Romano-catolice de București, editat de Organizația Catolică Internațională de Ajutorare, „Kirche in Not“, Nyírzégi Nyomda, Nyíregyháza, 1990).

Din lucrarea „Noul Catehism catolic contra credinței Sfinților Părinți - un răspuns ortodox” de Preasfințitul Phatios, Arhimandritul Philarete și Părintele Patric (†), Editura Deisis, Sibiu 1994 cităm următoarele:

“«Noul catehism al Bisericii Catolice» promulgat oficial la 11 octombrie 1992 de Papa Ioan Paul II se situează pe aceleași linii conciliare [ale conciliului Vatican II]” (din cuvântul de prezentare al editurii Deisis, pg. 5).

„După doctrina unui centru divin în Biserică urmează în chip firesc cea a infailibilității pontificale proclamată în 1870 la Conciliul Vatican I.

Doctrina infailibilității Magisterului este

reafirmat de Catehism: infailibilitatea Pontifului roman, singur sau împreună cu colegiul episcopilor; infailibilitatea colegiului episcopilor în unire cu urmașul lui Petru;... (pap. II, pct. 3, pag. 49).

Ortodoxia - adevărata cunoaștere și lăudare a lui Dumnezeu

Sfântul Ierarh Ignatie Briancianinov

La începutul cuvântului nostru în Duminică Ortodoxiei pare firească întrebarea: “ce este ortodoxia? Ortodoxia este adevărata cunoaștere și lăudare a lui Dumnezeu; Ortodoxia este închinarea lui Dumnezeu în Duh și adevăr; Ortodoxia este proslăvirea omului de către Dumnezeu, prin harul Preasfântului Duh, dăruit omului. Duhul este slava creștinilor. Unde nu există Duh, acolo nu există Ortodoxie.

Unde nu este Ortodoxie, acolo nu este nici mântuire

Nu există Ortodoxie nici în învățăturile și filozofările omenești, stăpânite de intelectul mincinos și înșelător, rod al căderii. Ortodoxia este învățătura Sfântului Duh, dată omului de Dumnezeu întru mântuire. Unde nu este Ortodoxie, acolo nu este nici mântuire. “Oricine va voi să se mântuiască, mai întâi de toate trebuie să se țină de credința sobornicească; iar cine n-o va păstra întreagă și fără de prihană, acela va pieri în veci” (*Simbolul Sfântului Anastasie cel Mare*).

Pentru a păstra în siguranță acest zălog al nostru, astăzi Sfânta Biserică enumeră public, în auzul tuturor, acele învățături generale propagate de satană – expresie a vrăjmășiei contra lui Dumnezeu – care defăimează lucrarea mântuirii noastre și ne-o răpesc. Biserica demască aceste învățături ca pe niște lupi înfricoșători, ca pe niște șerpi veninoși, ca pe niște hoți și ucigași. Păzindu-ne de toate acestea și scoțându-i din prăpastia pierzaniei pe cei înșelați de acestea, Biserica predă anatemei acele învățături și pe cei ce le urmează cu îndărătnicie.

Cuvântul “anatema” semnifică îndepărtare, respingere (blestemul lui Dumnezeu). **Atunci când Biserica predă anatemei o învățătură, înseamnă că acea învățătură conține hulă împotriva Duhului Sfânt.** Așadar, în scopul mântuirii, aceasta trebuie să fie respinsă și îndepărtată, tot așa cum otrava este ținută departe de alimente. **Atunci când o persoană este predată anatemei, înseamnă că acea persoană și-a însușit învățătura hulitoare în mod irevocabil, lipsindu-se de mântuire el însuși și lipsindu-i și pe apropiații lui, cărora le-a transmis felul său de gândire.** Iar când acea persoană se decide să părăsească învățătura hulitoare și să primească învățătura Bisericii

Ortodoxe, după regulamentul Bisericii, este datoare să anatematizeze falsa învățătură de care era legat mai înainte și care îl duce la pierzanie, îl înstrăina de Dumnezeu, îl forța să dușmănească pe Dumnezeu, să hulească pe Duhul Sfânt, și îl menținea în comunicare cu satana.

Cugetarea omenească inclusă în învățătura credinței creștine se numește erezie

Toate învățăturile omenești, cuprinzând propria cugetare inspirată din intelectul înșelător, din înțelepciunea trupească a oamenilor strecurate abil în învățătura despre Dumnezeu, descoperită de Dumnezeu, pricinuesc moartea veșnică. Cugetarea omenească inclusă în învățătura credinței creștine se numește erezie, iar urmarea acestei învățături – reacredință...

Inima lor cea nesocotită s-a întunecat - spune Apostolul despre înțelepți care s-au abătut de la adevărata cunoaștere a lui Dumnezeu – *zicând că sunt înțelepți, au ajuns nebuni; de aceea Dumnezeu i-a dat necurăției, după poftele inimii lor... ca unii care au schimbat adevărul lui Dumnezeu în minciună; pentru aceea Dumnezeu i-a dat unor patimi de ocară.*

Patimi de ocară însemnează felurile patimi ale desfrânării. Apotinarie era stăpânit de patima destrăbălării. Eutihie era orbit mai cu seamă de pofta de arginți, iar destrăbălarea lui Arie întrecea orice închipuire.

Ereziile, fiind o lucrare trupească, rod al înțelepciunii trupești, sunt născoceli ale duhurilor necurate

Ereziile, fiind o lucrare trupească, rod al înțelepciunii trupești, sunt născoceli ale duhurilor necurate. *Feriți-vă de eresurile cele împotrivoare lui Dumnezeu* – zice Sfântul Ignatie Teoforul – deoarece prin însăși natura lor, acestea sunt născociri diavolești ale șarpelui plin de toată răutatea. Nici nu este de mirare: duhurile necurate au căzut de la înălțimea demnității duhovnicești; ele au căzut în cugetarea trupească de la cea duhovnicească. La oameni, binele este amestecat cu răul, și de aceea devine netrebuincios; la duhurile

necurate precumpănește și acționează numai răul. Cel mai mare păcat al lor era ura nestăvilită față de Dumnezeu, exprimată printr-o strașnică și neîncetată hulire a lui. În trufia lor, demonii s-au ridicat mai presus de Dumnezeu Însuși. Ei au prefăcut ascultarea de Dumnezeu, firească fapturilor vii, într-o sălbatică împotrivire, într-o vrajbă de neîmpăcat. De aceea căderea lor este atât de profundă, iar plaga morții veșnice, hărăzită lor, este incurabilă. Patima lor esențială este mândria. Ei sunt prea plini de o nemaipomenită și neroadă vanitate.

Erezia este o armă de temut în mâinile demonilor! Cu ajutorul ereziilor aceștia au dus la pierzanie popoare întregi

Erezia este o armă de temut în mâinile demonilor! Cu ajutorul ereziilor aceștia au dus la pierzanie popoare întregi; răpindu-le pe neobservate creștinismului, ei l-au înlocuit cu o doctrină blasfemitoare și i-au conferit acestei ucigătoare învățături titlul de creștinism reformat, veritabil, purificat. Erezia este un păcat făcut în special de către intelect. Acest păcat, fiind acceptat cu mintea, se transmite duhului, se răspândește în tot trupul, păgânindu-l în întregime, întrucât acesta are însușirea de a se păgâni și a se molipsi prin comunicare cu duhurile necurate. Păcatul acesta trece neobservat și pare de neînțeles pentru cei ce nu cunosc îndeajuns creștinismul. Iată de ce, în mrejele sale cad cu atâta ușurință: simplitatea, candoarea, necunoștiința, mărturisirea superficială și indiferență a credinței creștine.

Într-o perioadă au fost atinși de erezie chiar și unii cuvincioși ai lui Dumnezeu, precum Ioanichie cel Mare, Gherasim din Iordan și alții. Dacă acești sfinți bărbați, care-și duceau viața doar în grija de mântuire, n-au cunoscut de îndată hula mascată împotriva lui Dumnezeu, ce vom zice de cei ce-și petrec zilele scufundați în preocupări lumești și având o noțiune cu totul neîndestulătoare asupra creștinismului? Cum vor recunoaște și erezia, când aceasta apare ferchezuită sub masca înțelepciunii, cucerniciei și sfințeniei? Iată din ce cauză întregi noroade s-au plecat cu atâta ușurință sub jugul ereziei. Din aceeași cauză devine foarte anevoioasă întoarcerea de la erezie la dreapta credință, cu mult mai anevoioasă decât întoarcerea de la bunacredință la idolatrie. Ereziile mai apropiate de ateism sunt mai lesne de recunoscut și de lepădat decât ereziile nu prea depărtate de dreapta credință, și de aceea mai acoperite. Împăratul roman, marele Constantin, cel egal cu apostolii, într-o scrisoare către Sfântul Alexandru, Patriarhul Alexandriei, acuzatorul ereziarhului Arie, îl roagă să curme disputa ce tulbură liniștea și pacea, prin cuvinte deșarte. Dar, prin aceste cuvinte numite deșarte, era tăgăduită Dumnezeirea

Domnului Iisus Hristos, era desființat creștinismul. Iată cum necunoștiința, și în cazul acestui bărbat sfânt, râvnitor, fusese înșelată prin viclenia ereziei, nerecunoscută de el.

Sfânta Biserică totdeauna a considerat ca absolut necesar tratamentul grozavei plăgi a ereziei prin anatemă

Sfânta Biserică totdeauna a considerat ca absolut necesar tratamentul grozavei plăgi a ereziei prin anatemă. Atunci când Fericitul Teodoret, episcopul Cirului, s-a înfățișat la cel de-al IV -lea Sinod Ecumenic, intenționând să se justifice contra acuzațiilor ce i se aduceau, Părinții prezenți la Sinod i-au cerut, mai întâi să-l anatematizeze pe ereziarhul Nestorie. Teodoret care, în fond, îl dezaproba pe Nestorie, dar nu atât de hotărât, precum era respins de Biserică, încerca să se explice. Părinții însă i-au cerut din nou să-l predea anatemei, hotărât și fără rezerve, pe Nestorie și a lui învățătură.

Teodoret iarăși voia să se discolpe, și atunci Părinții i-au cerut cu fermitate ori să-l anatematizeze de îndată pe Nestorie, ori îl vor socoti eretic pe Teodoret însuși. În cele din urmă Teodoret l-a anatematizat pe Nestorie și celelalte eresuri ale vremii. Aducând slavă lui Dumnezeu, Părinții l-au proclamat pe Teodoret păstor drept credincios. Din partea sa, Teodoret nu mai dorea să se explice, după ce pricinile ce-l îmboldeau să dea explicații fuseseră extirpate din sufletul său (Flerg, *Istoria creștinismului*).

Iată deci, singura atitudine corectă a duhului omenesc cu privire la înfricoșătoarea plagă a ereziei. Biserica vestește: "Cei ce și-au predat cugetul lor în ascultare față de descoperirea dumnezeiască, slujind-o pe ea, pe aceștia să-i fericim și să-i lăudăm; iar celor ce se împotrivesc adevărului, dacă nu s-au pocăit înaintea lui Dumnezeu, Carele așteaptă întoarcerea și căința lor, dacă n-au voit să urmeze Sfintelor Scripturi și Tradiției Bisericii Sobornicești, să fie excomunicați și predați anatemei!"

"Celor ce neagă existența lui Dumnezeu și susțin că această lume s-a autoorganizat și că toate se petrec fără ajutorul providenței dumnezeiești, așa, ca din întâmplare: *anatema!*";

"Celor ce afirmă că Dumnezeu nu este Duh ci materie, și care nu-L recunosc ca Sfânt, Atotmilostiv, Preaînțelept, Atotștiutor, rostind alte asemenea blasfemii: *anatema!*";

"Celor ce îndrăznesc să declare că Fiul lui Dumnezeu n-ar fi de o ființă cu Tatăl, deasemenea Duhul Sfânt, Carele este de conceput: că Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt n-ar fi Unul Dumnezeu: *anatema!*";

"Celor care spun că venirea în lume a Fiului lui Dumnezeu întrupat, patimile Sale de bunăvoie,

moartea și învierea Sa nu sunt necesare izbăvirii de păcate și mântuirii noastre: *anatema!*”;

“Celor care nu acceptă harul răscumpărării propovăduit de Evanghelie, ca singurul nostru mijloc de îndreptățire în fața lui Dumnezeu: *anatema!*”;

“Celor care se îndoiesc de fecioria Preacuratei Fecioare Maria înainte de naștere în timpul nașterii și după naștere: *anatema!*”;

“Celor care nu cred că Duhul Sfânt i-a înțeleptit pe prooroci și pe apostoli și a prevestit prin gura lor adevărata cale spre mântuire, prin atâtea minuni, mărturisind că Duhul și acum sălășluiește în inimile adevăraților și adepților creștini și-i călăuzește spre orice adevăr: *anatema!*”;

“Celor care nu recunosc nemurirea sufletului, sfârșitul acestui veac, judecata ce va să vină, răsplata cerească pentru faptele cele bune și osânda pentru păcate: *anatema!*”;

“Celor care refuză Tainele Sfintei Biserici a lui Hristos: *anatema!*”;

“Celor care nu recunosc Sinoadele Sfinților Părinți și Predaniile lor, în conglăsuire cu revelația dumnezeiască, și păstrate cu sfințenie de către Biserica Ortodoxă și Sobornicească: *anatema!*”.

*

Adevărul dumnezeiesc S-a întrupat ca prin Sine să ne mântuiască pe noi, cei morți ca urmare a primirii și însușirii de către noi a ucigătoarei minciuni. *Dacă veți rămâne în cuvântul Meu – grăiește El – dacă veți primi învățătura Mea și veți rămâne credincioși ei, sunteți cu adevărat ucenici ai Mei. Și veți cunoaște Adevărul și Adevărul vă va face liberi* (Ioan 8, 31 – 32). Numai acela va rămâne credincios învățaturii lui Hristos, care respinge cu hotărâre și va respinge pururea orice învățătură născocită de duhurile necurate și de oamenii potrivnici învățaturii lui Hristos, înțelepciunii dumnezeiești, care ne-a lăsat legământ să păstrăm unitatea și inviolabilitatea lor. Înțelepciunea dumnezeieștii Revelații se păstrează întreagă și neștirbită doar în sânul Bisericii Ortodoxe de Răsărit. *Amin!*

În Săptămâna Mare

Glîgor Moțiu Bulduș

În săptămâna Mare,
De Paști, mai dinainte
Spre sfintele altare,
Mă cheam-un crez fierbinte

Să vin cu consătenii,
Țăranii mei deodată,
La slujbe de utrenii
Și denii c-altădată.

Acolo-n biserică
Cea veche-n strana stângă,
Să stau s-aud predica
Părintelui Dolângă.

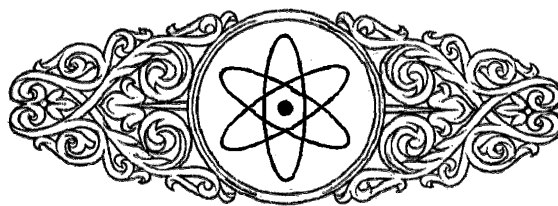
Să cânt și eu ca tata
Cu vocea lui ușoară,
Spre-nalt ținându-și fața,
Demult, odinioară.

S-aud clopotul serii
Și toaca dimpreună,
Spre Noaptea Învierii,
Cum peste sat răsună.

Și trasierii ce sfatul
Bisericii-i detună,
Când din altar preotul
Dădea vestea cea bună:

Că moarte-a fost învinsă,
Iar **“Hristos a-nviat!”**
Și mulțimea convinsă,
Răspundea **“ADEVĂRAT”**

Mi-am redobândit sănătatea prin sacroterapie

Aurel Simionescu

Ca să fii om liber în Univers, trebuie să respecti legile Universului. Organismul este o structură vie, permanent ziditoare prin celulele vii. Orice aliment, *ucis prin prelucrări în foc* devine un corp străin, generator de boli, de suferință fizică și psihică, constituind hrană pentru viruși.

Aceasta este „Concluzia Concluziilor” privind nutriția, la care am ajuns prin exemplul propriei mele vieți. Am vârsta de 63 de ani, iar de peste 19 ani mănânc doar legume, fructe și cereale, toate *crude*.

Omul este o structură care se zidește cu fiecare nouă celulă și nu-i poate merge bine cu hrană nevie care, tratată termic, este de-acum în descompunere. Savantul american Linus Pauling a descoperit prin anii '60 că substanțele organice vii deviază sub microscop lumina polarizată spre stânga (levogir), iar cele nevii, spre dreapta (dextrogir). S-a aflat ulterior că devierile spre dreapta sau spre stânga se datorează formei elicoidale a ADN-ului. Astfel, nici o substanță dextrogiră nu poate fi antrenată în fluxul metabolic, deoarece focul o transformă, în cazul nostru, din substanță vie în nevie, anihilându-i și dipolul. În toate alimentele tratate termic peste 42°C sărurile vii devin săruri minerale insolubile, mici cristale care, acolo unde se depun, înfundă capilarele, împiedică hematopoeza, sistează aproape total eliminarea toxinelor etc. E de ajuns să privim în jur: toate viețuitoarele sănătoase se hrănesc cu alimente levogire. Omul, însă, a abdicat de la legile Universului și a căzut pradă poftelor, plăcerilor și, astfel, maladiilor.

Ca să aflu toate acestea a trebuit să mă lovesc mai întâi de „pragul de sus”. La început a fost, deci, boala. După o rezechție 60% de stomac, îmi apăruseră și niște varice enorme. Mi-am dat seama că ceva trebuie să se schimbe în dieta mea alimentară. Atunci m-am adresat unui Institut de medicină tradițională din Japonia și răspunsul a fost categoric: revenirea la alimentația pe care noi oamenii am părăsit-o cu mii de ani în urmă! Deci **în exclusivitate fructe, legume și cereale crude, eliminând complet carnea, zahărul, ouăle, alcoolul, cafeaua (inclusiv toate cele iritante sau murate) și toate mâncărurile trecute prin foc (fierte, prăjite, coapte).**

De fapt, nimic nou sub soare: în capitolul Bhagavad - Gita din Mahabharata indiană se spune același lucru: „SUNTEȚI CEEA CE MÂNCAȚI”. Din Biblie amintesc capitolele: Fac.1, 29; Deut.30, 19; Is.1, 19; 65, 4; 66, 17. Ps. 27, 13 și 116, 9; Daniel 1, 8-13; Rom. 3, 13; 14, 2 și 14, F. Ap. 11, 8 sau Apoc. 23, 2. Căutați-le, citiți-le, aplicați-le!

Începând din 1979, după numai patru luni, de dietă, mi s-au retras varicele. Organismul a căpătat vigoare, sănătate și un excelent echilibru nervos. Am uitat și ce este strănutul. Noul mod de viață m-a făcut să-mi schimb pe neobservate prietenii, preocupările, lecturile, să cunosc o concordie cu mine însumi pe care nu o bănuisem până atunci.

Consum la masă rădăcinoase (deci *nevăzute de soare*): morcovi, păstârnac, pătrunjel, țelină, sfeclă roșie, toate rase și amestecate cu grâu încolțit, fulgi de ovăz sau țărâțe de grâu și pâine neagră integrală (de la care se consumă doar miezul). La cea de a doua masă, legume *văzute de soare*, de care găsesc: frunze de varză, salată, spanac, lobodă, ștevie, urzică, pătrunjel, mărar plus castraveți buburoși, dovleci, ardei gras, rar o roșie etc. La masa de seară folosesc fructe, dar numai indigene (deci recoltate din perimetrul meridianului geografic și magnetic care ne-a structurat ființa), amestecate cu puțină miere, nuci, alune, migdale, semințe de floarea soarelui, de dovleac, grâu înmuiat, orez, orz, ovăz, mei, năut, înmuiate.

Alimentele enumerate conțin toate protidele, glucidele, lipidele și sărurile minerale de care avem nevoie. Paradoxal, aceasta este situația!

Redau mai jos și metoda folosită pentru înmuierea grâului (valabilă, de altfel pentru oricare altă sămânță uscată, care și-a păstrat germele și nu a fost tratată cu ultrasunete care distrug viața din bob). În privința cantității necesare unei persoane pentru o zi: volumul unei cutiute în care se vinde de obicei, vitamina C în farmacie este de ajuns (circa 20 gr.), dacă consumăm suficient miez de pâine neagră.

Cantitatea de grâu stabilită de fiecare din noi, se varsă într-o farfurie întinsă sau pe o hârtie curată și se curăță de gunoai. Seara, se pun la înmuiat într-un pahar sau borcan curat, nivelul apei trebuind să

depășească cu circa 1 deget nivelul boabelor. Se lasă astfel până a doua zi seara, când boabele se spală în 2-3 jeturi de apă rece la chiuvetă, printr-o sită de ceai (sau tifon), pusă pe gura paharului sau a borcanului. Boabele se scurg apoi de apă și se pun la frigider în borcan până a doua zi, când sunt deja bune de mâncat. În aceeași seară, însă, se pune un al doilea borcan de grâu. Primul borcan cu semințe, pus ieri, va fi mâine dimineată gata înmuiat și bun de folosit. Al doilea borcan, pus seara, va fi gata poimâine dimineată.

În privința laptelui, acesta se poate consuma doar nefiert și doar până în jurul vârstei de 21 de ani. În general, după această vârstă, glanda timusului se atrofiază din cauza unei alimentații dextrogire și nu mai fabrică enzime de lactază necesară metabolizării laptelui. La cei care consumă lapte și după această vârstă, ficatul preia parțial funcția timusului atrofiat, eliberând o enzimă asemănătoare, dar în cantitate mult mai mică, iar lactatele nemetabolizate produc mucus, peristaltism și

inflamație intestinală, deci colită. La cei care folosesc, din copilărie, numai alimente netratate termic, timusul lucrează toată viața, asigurându-le acele benefice celule „T” de apărare. Mamiferele regnului animal consumă lapte numai în copilărie. Mai trebuie adăugat că laptele pe care îl cumpărăm de la stat este deja pasteurizat, adică fiert la 96 de grade (pasteurizare înaltă), fiind lipsit deci, de vitamine, de enzime și chiar de orice alte săruri, inclusiv calciu, care toate devin insolubile. Reținem, de asemenea, că toate derivatele din lapte, cumpărat de la magazin, se fac și ele tot din laptele pasteurizat.

De fapt, cei care gândesc ca mine nu fac decât să redescopere un mod de viață pe care omul l-a pierdut cândva printr-o greșeală comună: bunul plac și comoditatea, ambele decurgând din ignorarea legii conservării energiei. Cei care reușesc, cu ajutorul lui Dumnezeu, să-și impună acest mod de nutriție, scapă de orice boli sau maladii cronice, regăsindu-și mai ales pacea sufletească.

Pâinea albă sau pâinea neagră?!

Ernst Günter

Alimentarea soldaților romani consta din simple grăunțe de grâu. Fiecare soldat primea zilnic rația sa de grăunțe pe care o purta în buzunar. În timpul marșurilor nesfârșite, acestea erau mestecate încet și temeinic. Dacă începea lupta, soldatul era mereu aprovizionat și nu era întrecut în iscusință și rezistență. În afară de apă nu mai primeau nimic demn de remarcat, căci ar fi fost consemnat de scriitorii romani. Cuvântul „aprovizionare” era simplu: „res frumentaria” - problema cerealelor.

Din acest raport putem recunoaște că boabele de grâu constituie o hrană deplină. Cu alte cuvinte, se poate trăi numai cu ele. Din acest aliment minune se poate obține făina albă și se coace **pâinea albă**. Se crede oare că prin aceasta s-a îmbunătățit darul desăvârșit al Creatorului? *Să vedem ce valoare mai are:*

Toate substanțele nutritive din grăunțele de grâu se află în tărâțe și în germeni. Interiorul din care se scoate făina albă conține numai amidon. Aceasta ne oferă un aliment bun, dar în ce privește hrana, corpul este jefuit și înșelat, sângele acidulat, organele se înfundă de mucozități și sedimente și nu este de mirare că agenții patogeni se pot ușor instala.

De cele mai multe ori făina albă mai este încă albită. Pe lângă substanțe toxice folosite se mai adaugă diferite otrăvuri - conservante diferite. După ce se mai pune la copt, coca cere și sare, iar căldura distruge ultimele urme de valoare nutritivă, produsul se numește „pâine albă”. Un aliment privilegiat pentru om, în contrast cu tărâțele și germenii care în majoritatea cazurilor sunt folosite ca hrană pentru vite. Cine cumpără cu regularitate pâine albă și prăjituri din făină albă, să socotească în costul acestora și cheltuielile pentru den-

tist și pentru medic. Într-adevăr o pâine scumpă - o plăcere scumpă - o adevărată înșelătorie.

Pâine albă este socotită chiar ca aliment preferențial pentru persoane bolnave și mai în vârstă, chiar și sub formă de pesmet pentru că ar fi mai ușor de digerat! În azile și spitale este de asemeni mult folosită, pe lângă cea “semi”, care, ca și pâinea țărănească elvețiană și multe cocării, este la fel de dăunătoare. Un morar mi-a spus chiar că în pâinea intermediară țărănească nu se găsește nici urmă de tărâțe sau germeni. Țăranii nu știu că mănâncă pâine devalorizată și că ce este mai sănătos dau porcilor. Nimic nu poate depăși inteligența oamenilor, totuși ei cresc și hrănesc literalmente boala în propriul corp, și aceasta se trece drept bun din cauza lăcomiei de câștig a unora și a lămuririi defectuase a populației din partea conducerii. Cu câțiva ani în urmă poporul elvețian s-a hotărât pentru ieftinirea pâinii albe și scumpirea celei negre; deci pâinea integrală de grâu a fost refuzată. Cum a rămas cu lămurirea poporului de către autoritățile competente? Deoarece făina albă este mai durabilă, profitorii au făcut multă propagandă în favoarea ei.

Următorul procedeu ne amintește de greva unor cetățeni de sus; este cunoscut faptul că cerealele sunt foarte bogate în vitamine, îndeosebi în vitamina B, care este indispensabilă ca vitamină a sistemului nervos. Pentru a produce acea mult solicitată (4/5) făina albă și intermediară, este sarcina morarului să extragă din făină toate vitaminele, cu **tărâțele și germenii**. Unii brutari au cunoscut această devalorizare și au cerut morarului lor să adauge în schimb vitaminele artificiale și unele minerale. Așa ia ființa așa-numita „pâine

îmbogătită“. Aceasta sună foarte atrăgător, dar din păcate nenorocirea constă în faptul că făina odată devalorizată numai poate fi refăcută, chiar dacă s-ar adăuga cele aproximativ 30 săruri minerale răpite, pentru că **toate aceste substanțe de îmbogățire sunt sintetice și anorganice, lipsite de enzime și viață**, așa încât nu se pot împrieteni și nici atașa de organele noastre. Aceste fapte sunt confirmate de cercetările făcute în timpul celui de al doilea război mondial pe ambarcațiile „U“ - americane, când marinarii americani bolnavi de scorbut nu au putut fi vindecați sau feriți de această boală prin adaosuri de vitamine artificiale, ci numai prin alimente conținând vitamine.

Pâinea neagră sau integrală este într-adevăr mai sănătoasă decât pâinea albă, dar nu poate fi socotită o hrană totală, pentru că prin coacere se pierd enzimele. Pâinea aceasta face parte din categoria mâncărilor

gătite. Suferinzii de reumatism și artrită ar trebui să o evite cu totul, ca și oamenii corpolenți. În antichitate, **iudeii fabricau singura pâine integrală sănătoasă, întinzând aluatul și uscându-l la soare**. De ce să nu le vină și butarilor noștri ideea să facă și ei astfel de pâine? Ei o vor face când le va fi cerută de consumatori. Dacă ne gândim că se folosește 80% pâinea albă, ne dăm seama de datoria organelor noastre sanitare de a lămuri populația înșelată. Un specialist a declarat că lumea bună și chiar și medicii consumă mai multă pâine neagră decât cei săraci și bolnavi și decât marea mulțime nelămurită a poporului. După cum am mai amintit, pâinea albă este cauza unui viitor infarct cardiac, a calculilor biliari, pentru că hidrocarburile excedentare se transformă în grăsime, și prin aceasta în colesterol, care se știe că astupă arterele. Calculii biliari se formează în deosebi din colesterină. (Să trăim fără a fi bolnavi)

Hristos a înviat! **Alexandru Vlahuță**

S-au spăimântat stăpânii lumii
La glasul blândului profet
Și un dușman văzură-n fiul
Dulgherului din Nazaret!

El n-a venit să răzvrătească,
Nu vrea pieirea nimănui;
Descult, pe jos colindă lumea,
Si mulți hulesc numele lui.

Și mulți cu pietre îl alungă,
și râd de El ca de-un smintit;
Iisus zâmbește tuturor,
Atotputernic și smerit.

El orbilor le dă lumină
Și muților le dă cuvânt,
Pe cei infirmi îi întărește,
Pe morți îi scoală din mormânt.

Și tuturor deopotrivă,
Împarte darul lui ceresc,
Și celor care cred într'însul
Și celor ce-L batjocoresc.

Urască-L cei fără de lege...
Ce-i pasă Lui de ura lor?
El a venit să-aducă pacea
Și înfrățirea tuturor!

Din toată lumea asupra-îi
În jurul Lui s-au grămădit
Și vijeliile de patimi
La glasul Lui au amuțit.

„Fiți blânzi cu cei ce vă insultă
Iertați pe cei ce vă lovesc,
Iubiți pe cei ce contra voastră
Cu vrăjmășie se pornesc...“.

Cât bine, câtă fericire,
Și câtă dragoste-ai adus!
Și oamenii drept răsplătire,
Pe cruce-ntre tâlhari Te-au pus.

Au râs și Te-au scuipat în față,
Din spini cunună Ți-au făcut,
Și, în deșeara lor trufie,
Stăpâni asupra-Ți s-au crezut...

- Aduce-ți piatra cea mai mare
Mormântul să-I acoperiți,
Chemați sutașii cei mai ageri,
Și străji de noapte rânduieți...

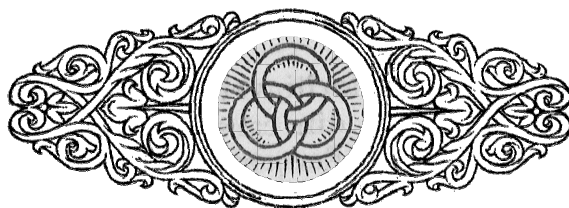
S-au veselit necredincioșii
C-au pus luminii stăvilă,
Ci ea s-a întărit ca focul
Durerilor de pe Calvar.

Si valurile-i neoprite
Peste pământ se împânzesc
Ducând dreptate și iubire
Și pace-n neamul omenesc.

Voi toți, ce-ați plâns în întuneric
Și nimeni nu v-a mângâiat,
Din lunga voastră-ngenunchere,
Sculați... „**Hristos a înviat!**“

**Dumnezeu este iubire.
Dragostea dintâi**

Iubirea - marea taină a comuniunii cu Dumnezeu

Pr. Miron Mihăilescu

Ocna Sibiului - 5.02.1997

De la pământ la Cer - prin Credință

Ceea ce constată Mântuitorul, referitor la credința femeii canaaneence, i-o spune direct în față: *“Mare e credința ta, femeie.”* Lucrul acesta m-a frapat mai mult ca niciodată. Știu răspunsul canaaneencei care l-a uimit pe Mântuitorul: *“Și câinii mănâncă fărâmiturile ce rămân de la masa stăpânilor!”*. E o taină - cheie a înțelegerii TAINEI lui Hristos. Despre Maria Magdalena, în casa lui Simon leprosul, zice (se adresează nu ei ci celorlalți): *“Mult a iubit, mult i se iartă”*. Îi apreciază gestul atașamentului său, dar de vorbit, le vorbește celor din jur. Ei îi spune: *“Iartă-ți-se ție păcatele”*, urmarea care vine din taina gesturilor pe care le-a dovedit față de EL. Însă acestei femei de alt neam (era de prin părțile Tirului și a Sidonului) îi zice direct: *“Mare e credința ta... Fie ție cum dorești”*. Mi-a sărit în ochi sensul acestor cuvinte adresate femeii. Mântuitorul apreciază această credință. E o problemă ce-o pune EL, direct, - problema credinței - de care depinde rezolvarea altor și altor probleme. “Mare e credința ta!” spune Cel care deține mărimea lucrurilor, EL care-i însăși MĂRIMEA a tot ce conține desăvârșirea, a tot ce este de valoare. De pe culmea autorității, ca deținător a tuturor tainelor, spune Mântuitorul: “Mare e credința ta...”...; această cumpănă pe care-o face între mărimea credinței ei și mărimea Lui. Nu știi care-i mai mare: Cel care-i apreciază credința, zicându-i: “Mare e credința ta”, ori cea care are această credință mare. Mărimea credinței femeii se întâlnește cu mărimea Celui care-o apreciază. Iată aici o problemă care în creștinism e capitală: CREDINȚA. Crezi? Iată ce virtute avem noi: mintea noastră e înzestrată cu însușirea de a avea credință, avem putința de a trece cu mintea de la cele văzute la cele nevăzute. Numai omul e înzestrat cu credință, cu puterea saltului de la fapstură la Făptuitor, de la efect la cauză, are puterea de trecere peste sine, la altă lume decât a gândirii lui. Să crezi - ce minune! Noi nu avem nimic, tot ce este-n noi funcționează pe baza unor legi, dar să crezi e extraordinar, e un SALT de a ieși din cele puse în

rânduială, de a le depăși, trecând pe poziția Celui care le face. E o mare minune, să avem această putere; că nu o folosim, asta-i altă treabă, însă posibilitatea de a o folosi o avem, ne putem angaja în SALTUL, cu mintea, de la cele văzute la cele nevăzute, salt dintr-o lume în alta decât aceea în care suntem (facem imediat legături între lucruri). Saltul acesta cu gândul, prin care le vezi pe cele nevăzute, mai bine decât pe cele văzute, e o taină cu care ne trezim că lucrăm: ieșim cum ies astronauții în spațiul cosmic. Așa ieșim noi, cu această taină a credinței în spațiul dumnezeiesc; cu mintea putem face saltul în Cer (de pe pământ la Cer -prin credință-). “Mare e puterea, gestul tău, femeie, căci ai trecut de la cele ce se văd și te-ai prins de ceea ce nu se vede, te-ai prins de viață, ca EU să-i dau această viață fiicei tale. Ai trecut în alt domeniu: din acesta unde tu nu poți face nimic, într-unul în care să poți face totul”.

Hristos – taina vieții

Clipă de clipă mă macin să găsesc o formulă de exprimare cât se poate de convingătoare pentru a arăta această minune pe care Dumnezeu a săvârșit-o cu noi, că ne-a dat puterea CREDINȚEI, posibilitatea de a vedea ceea ce vede EL. Nu ne mirăm oare - zicem noi așa, grosso-modo, că ne-a oferit darul de a iubi ca El? “Uitați-vă la Mine!” În ea Mântuitorul a apreciat ceva ce are EL însuși. De la această femeie, EL a descoperit, că-n ea există o taină ce deține taina Lui (pe care EL însuși o are). “Deții taina Mea!” - asta înseamnă: “Mare e credința ta!”. “Aceasta-i taina Mea, de a da viață! Și tu te-ai prins și te ții de taina aceasta a Mea, socotindu-mă că pot da viață. Ai putut sălta în lumea Mea din care dau EU viață.” Și am început să fac legături cu alte momente-n care Mântuitorul ni se deschide, dându-ne să înțelegem că putem fi ca EL, că putem trece în lumea Lui și lumea Lui (care deține toate tainele, încât să nu ne lipsească nimic) să fie lumea noastră, căci în ea este însuși IZVORUL vieții (cum i-a sugerat la fântână, femeii samarince). Am început să caut alte momente din

viața Mântuitorului (din Sf. Evanghelie) când EL mai face asemenea descoperiri, ajutându-ne să înțelegem că de aceea a și venit la noi, pentru a fi ca EL, asigurându-ne că putem fi ca EL. “Plec, să vă fac loc, ca acolo unde voi fi EU, să fiți și voi; cum sunt EU cu Tatăl, să fiți și voi cu Mine și cu Tatăl, pe același plan de mărime a deținerii tainelor vieții”...

Am făcut legătura, de exemplu, cu episodul învierii lui Lazăr. Mântuitorul când s-a aflat în fața mortului (despre care surorile lui s-au exprimat: “De-ai fi fost Tu aici, n-ar fi murit fratele nostru”), a spus: “Trebuie să știți că EU dețin ceea ce voi ziceți. Eu sunt ÎNVIEREA, lucrând același lucru, fie că mă aflu aici, ori în altă parte. Lazăr n-a murit. Dacă nu am fost vizibil, lângă el, nu înseamnă că e în primejdie de a muri. El tot nu moare, fiindcă EU sunt garanția vieții” Și apoi zice: “Mulțumescu-ți, Părinte, că M-ai ascultat. Știam că Mă asculți”. Rostește vorba asta în fața mortului pe care era provocat să-l învie. Ca și femeia canaaneancă ce se declară că ea știe. Știa că și niște fărâmituri căzute de la masă, dacă le va lua, ele vor fi viață. “Ce rămâne de la Tine, este viață!” A dovedit că ea crede în fărâmiturile acelea, în taina Lui de-a fi izvorul vieții. EL a descoperit că femeia i-a prins taina.

“Mulțumescu-Ți, Părinte. Știam că totdeauna Mă asculți. Dar ceea ce se întâmplă și vorbesc acum, o fac pentru cei ce sunt aici, să se convingă, să afle, să creadă că Tu M-ai trimis”. Iată cum se înțelege EL cu Tatăl (de la egal la egal) și iat-o și pe femeie că intră-n sfatul lui Dumnezeu, cu credința ei. Mântuitorul zice: “Mulțumescu-Ți, Părinte”, chiar ca femeia, de pe aceeași poziție. “Știam că mă asculți”. Și ea știa că va fi ascultată. Ea credea în ce nu se vede, dar fiindcă i s-a pomenit că umblă Fiul lui Dumnezeu printre oameni, atunci își spune, încredințată în sine, că nu se poate ca Acesta să nu aibă viață, de vreme ce vine de la Dumnezeu. A săltat cu mintea de la cele văzute la cele nevăzute, Taina Lui a văzut-o cu acea putere minunată pe care ne-a dat-o nouă pentru a putea gândi ca EL, dumnezeiește. Chiar ca femeia lucrează Mântuitorul cu credința: “Știu că Mă asculți”, o spune ca și canaaneanca pe care a apreciat-o că iată, cum știe. “Mare e credința ta, că știi ce știi Eu de la Tatăl!”

Hristos – taina Dragostei

Au existat momente de felul acesta, în care Mântuitorul a dovedit că prezența Lui este o lucrare de la Dumnezeu. S-a înfiripat și o constatare: omul este pasibil de a vedea cu vederea lui Dumnezeu, de a lucra cu mâna lui Dumnezeu, de a se încadra în taina lui Dumnezeu. Am fost asigurați pentru lucrul acesta. Și femeia s-a bizuit pe DRAGOSTEA care n-o va lăsa cu mâinile goale, pe care I-o vede așa cum I-a văzut-o și Maria Magdalena (“Mult a iubit”). “Ai

apreciat iubirea Mea, care o am de la Tatăl, căci EL ne iubește. Mare lucru că ai văzut iubirea lui Dumnezeu!” Așa cum a spus și EL: “Doamne, știu că Mă asculți, fiindcă știu că-i iubești, doar de aceea Mi i-ai dat Mie, să-i iubesc cum Îi iubești Tu!”. Mântuitorul apreciază existența acestei puteri a minții noastre de a sălta din cele văzute la cele nevăzute.

Iată tema pe care-o pune Evanghelia aceasta și care, ar fi cazul să fie folosită, pentru dobândirea unui plus de vedere, mai clară, a sensului lucrurilor ce le avem de făcut. Tema asta îmi stă pe masa de lucru a minții. Mă obsedează felul în care se prezintă Mântuitorul, pe același nivel de putere (a credinței) ce-l constată la femeie. “Mi-ai dat Mie să le dau viață și viața înseamnă a te cunoaște pe Tine, singurul și adevăratul Dumnezeu... Mi-ai dat să le dau viață, ca ei... să Te cunoască pe Tine ca dragoste și să Te poată asculta, să facă și ei ceea ce faci Tu, așa cum Eu le voi arăta... Ei pot face ce fac Eu”. Puterea credinței prin care noi ne putem sălta cu inima la taina dragostei lui Dumnezeu cea nevăzută. Pe care s-o putem deduce și cu care-L putem privi pe Dumnezeu, nevăzut. Mântuitorul a zis că din fapte Îl putem deduce, care-s ale Tatălui.

Mă tot minunez cum apreciază EL aplicarea credinței, cu atâta sinceritate spunându-i femeii că “Ești mare”, ridicând-o la mărimea propriei Lui credințe în Tatăl, căruia EL se roagă să-i dea viață lui Lazăr și fiicei canaaneencei. Prin această putere a credinței, pe care se așteaptă s-o folosim, noi intrăm direct în colaborare cu Dumnezeu. A spus Sf. Apostol Pavel: “Colaboratori cu Dumnezeu suntem. Nu eu, ci El trăiește și grăiește-n mine, etc”. Spune Mântuitorul: “Tatăl Meu, până acum, lucrează” Ce lucrează? Unde? În noi. Și ce lucrează? Lucrează pentru a ne da posibilitatea de-a intra în lucrarea Lui, așa cum a intrat femeia canaaneancă care L-a determinat pe Mântuitorul să exclame: “Mare e credința ta!”.

Găsindu-ne deci, în situația de a putea gândi dumnezeiește, se pune problema să folosim această gândire, dumnezeiește. Să n-o ținem degeaba. Pentru a o ști folosi, Mântuitorul ne asigură că: Eu voi fi cu ei, să o folosească iubirea Ta, Părinte, cum o folosesc EU”

“Mare e credința ta!”. Mi-a fost ca un ghimpe problema aceasta, care m-a obsedat de-a lungul anilor: problema credinței. Dar important nu e să crezi ce-ți face Dumnezeu (e normal că-ți face, doar EL te ține-n viață), important e nu ce-ți face, ci cum îți face, cum te iubește, modul acesta înalt al iubirii Lui minunate, greu de înțeles. A fost femeia canaaneancă atentă, atât de atentă la Dumnezeu, încât i s-a văzut esențialul, taina dragostei Lui.

Prima patimă este de a judeca pe aproapele, care este o pomenire de rău la oameni, și aceasta izvorăște toate cele două zeci și patru de răutăți ale pierzării, începând cu mânia și cu tulburarea. Precum se mânia vânturile suflă cu toată puterea lor și clătesc munții și dealurile, copacii și apele mării, așa mânia este α și tulburarea Ω , iar începutul mâniei este sfârșitul tulburării; fiindcă iscodirea minții și vicleșugul ochilor, au început, dar sfârșit nu au, precum cele două slove: α și Ω . Că α este începutul slovelor iar Ω nu este sfârșitul slovelor, și cu dănsese însemnăm toate cărțile lumii; că au început, iar sfârșit nu au.- Cuv. Nil Athonitul -

Calomniați și calomniatori...

Drd. Elena Dumitrascu

Profesor de religie

–“...de ce mă prigonești?” (Fapte 9,4)–

Dicționarul Explicativ al Limbii Române prezintă noțiunea «calomnie» drept “afirmație mincinoasă și tendențioasă făcută cu scopul de a discredita onoarea sau reputația cuiva; defăimare, clevetire”.

Calomnia permite exercitarea unui anumit tip de trafic de influență, favorizând obținerea de privilegii neîngăduite; oare suntem mai buni decât cei calomniați?! Însuși Mântuitorul învață: “Nu judecați, ca să nu fiți judecați! Căci cu judecata cu care judecați, veți fi judecați, și cu măsura cu care măsurați, vi se va măsura” (Matei 7,1-2). Și insistând prin parabola paiului și bărnei: “Fățarnice, scoate întâi bârna din ochiul tău și atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul fratelui tău.” (Matei 7,5).

Trăim sub impulsurile acelorăși obsesii și dorințe, limitați de spațiu și timp, iar în evoluția noastră spirituală prioritățile persoanei se schimbă, dar relativ, nu fundamental, influențând subiectiv propria scară de valori. Dar aceasta permite o lipsă totală de discreție sau de cumpătare, chiar prin lipsa de luare-aminte, și discreditarea aproapelui prin vorbire de rău, fie din invidie, sau orice altă motivație.

Mai grav este că situația rămâne coexistentă nu numai între pseudocreștini, ci chiar între cei care se pretind apropiații Domnului, ucenici...

denaturarea adevărului prin clevetire înseamnă “schilodirea” cu intenție a aproapelui. Prin blasfemie condamnăm pe semenul nostru la moarte, indirect, dar **cu voie**. Oare ce se întâmplă cu glasul conștiinței tale, iubite frate? Nepăsarea ta, prin vorbe aruncate la întâmplare, poate pricinui moartea altui om, căci toți suntem frați, și te întrebi atunci unde mai este comuniunea?!

Glasul conștiinței este glasul Duhului Sfânt, e glasul lui Dumnezeu, care vorbește sufletelor noastre. Să ne examinăm conștiința amănunțit, controlând haina sufletului nostru: nu cumva e pătată prin **necumpătare**, ori ruptă de **pizma** noastră?

Prin ponegriri diabolice ne condamnăm aproapele la o cumplită tortură psihică, căci limba mic mădular este, dar mare foc poate aprinde, implicit putând determina chiar **prăbușirea** în deznădejde. Și cum poat

fi restituită paguba și tulburarea pricinuite prin defăimarea bunului nume al altui om “chip al lui Dumnezeu”?

Demnitatea regală a ființei umane, fiu după har – scânteie din divinitate – trebuie înțeleasă corect, cu ca lipsă de smerenie. Calomniind pe aproapele nu-i testăm înălțimea duhovnicească atinsă, verificându-i capacitatea de a se smeri. Să nu confundăm planurile, pentru că regretele ulterioare sunt tardive!

Clevetitorii pot deveni, fără speciale eforturi, **ucigași** de oameni. Conform Canoanelor, se opresc de la Sf. Împărtășanie 1-2 ani, iar zilnic trebuie să facă optsprezece metanii; și dacă prin **blasfemie** ajungem să scurtăm viața cuiva, e hotărât lucru că am trecut în rândul ucigașilor...

Calomniile doboară sufletele, iar calomniatorii asistă nepedepsiți la arta cu care și-au țesut intrigile, analizând rezultatele nefericite ale operei lor – artă ce provoacă irosirea vieții, căci victimele, adesea, nu știu de unde ine veninul, doar constată că sunt ostracizați de semenii lor.

Să ne ferim sufletele de păcatul clevetirii, ce caută să ne ispitească prin meșteșugurile vrăjmașului care privește cu satisfacție la urmele otrăvirii nefericitului ponegrit! Să ne luptăm pentru o viață plină de virtuți, nepătată! “Căci mulți sunt chemați, dar puțini sunt aleși” (Mt. 22,14).

Dobândirea Duhului Sfânt, ca scop al vieții creștine (Sf. Serafim de Sarov), presupune o luptă. Se impune o metanoia personală. E necesară o schimbare a minții fiecăruia, privind cu atenție la ținta vieții creștine: dobândirea mântuirii sufletelor noastre. Să învățăm să devenim regi peste noi înșine, să nu trăim la întâmplare!

Cunoscând poruncile, conform Sf. Ev. Matei 22,37-40, să știm că ne mântuim individual, dar și în comuniune cu semenii noștri. Când calomniem ignorăm **porunca iubirii** – violăm universul duhovnicesc al aproapelui, poate și din spiritul de competiție, care există și între credincioși. Creștinismul – unitate în diversitate – înseamnă suflet și suflete. Fiecare își înțelege propriile-i necesități în mod egoist, anulându-l pe celălalt. Nu se pune problema aptitudinilor cerebrale a diferențierilor care există inevitabil între noi. Problema ține de

delicatețea sufletească a noastră, a tuturor. Și toți tindem spre asemănarea cu Dumnezeu, dar nu o vom atinge dacă zdrobim sufletul celui de lângă noi.

Să nu uităm “regula de aur”: “toate câte voiți să vă facă vouă oamenii, asemenea să faceți lor, că aceasta este Legea și proorocii” (Mat. 7,12).

O condiție esențială în realizarea iubirii rămâne **IERTAREA**, care presupune **UITAREA** totală și desăvârșită. Să ne străduim ca iertarea să o dăm înțelepțește și luminat, din inimă și uitând răul pricinuit. De la Sf. Ev. Matei 18,21-22, aflăm despre **iertarea fără limite**. Și, pentru a putea ierta, să ne înarmăm cu **rugăciunea** și cu **postul**, chiar dacă, născocindu-ni-se

nelegiuiri, ne-a fost distrusă cinstea, bine știind că Domnul nu-i lasă pe ai Săi îndelung rușinați, învinși de ura sau disprețul oamenilor.

Să cerem Domnului să dobândim duhul înțelepciunii (*Rugăciunea Sf. Efrem Sirul*), pentru a nu cădea în duhul grăirii în deșert, aducând rugători pentru noi pe toți sfinții, pentru a putea sta de-a dreapta Slavei la înfricoșătoarea și a doua Venire a Domnului.

Ridicându-ne din robia cugetelor, să cerem smerenia gândurilor. Să aducem umiliința și zdrobirea inimii noastre, mijlocitoare având-o pe Prea Curata, conștiinți fiind că “mie bine îmi este a mă lipsi de Domnul și a pune în Domnul nădejdea mântuirii mele” (*Canonul Sf. Împărtășanii*).

Meditație

Lucrul care trebuie (4)

Un lucru care trebuie: ascultarea de adevăr

Corneliu C.

*”Prin ascultare de adevăr, v-ați curățit sufletele” (1Petru 1:22)
Iisus i-a zis: “Eu sunt ...Adevărul...” (Ioan 14:6)*

Ascultarea era porunca Domnului Dumnezeu, ca singura virtute a Edenului, ca singura condiție pentru rămânerea în rai și deci singurul lucru cerut de Creatorul.

Samuel a zis :*”Îi plac Domnului mai mult arderile de tot și jertfele decât ascultarea de glasul Lui? Ascultarea face mai mult decât jertfele și păzirea cuvântului Său face mai mult decât grăsimea berbecilor” (1 Samuel 15:22).* Viața creștină, în sine ea, este în primul rând o viață de ascultare. Credincioșii au o viață de continuă ascultare de Hristos, iar citirea Sfințelor Scripturi ne ajută să cunoaștem voia lui Dumnezeu pentru noi.

Frumusețea mântuirii prin Hristos, constă în aceea că El ne aduce înapoi la viața de ascultare, singura prin care credinciosul poate da lui Dumnezeu gloria pe care o merită. Ascultarea de Hristos este începutul adevăratei sfințenii. “...prin ascultare de adevăr, v-ați curățit sufletele...” (*1 Petru 1:22*)

Ascultarea de Hristos este secretul conștiinței curate a credinciosului, înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor. O conștiință curată este benefică. Prin ascultare de Hristos, credincioșii Săi păstrează “credința într-un cuget curat”. Duhul lui Dumnezeu convinge pe fiecare credincios că, primul și ultimul lucru pe care îl cere El, e simplu, universal și fără schimbare: ascultarea.

Ascultarea de Hristos este dovada caracterului creștin. Și aceasta cu atât mai mult cu cât știm că și Domnul Iisus Hristos a trăit o viață de ascultare. El măcar că era Fiu, a învățat să asculte, prin lucrurile pe care le-a suferit. Domnul Iisus a alungat scânteia ispitei, în pustie, ce ar fi putut aprinde dorința după deșertăciunile acestei vieți. El a ascultat de Tatăl în mod desăvârșit. Ascultarea de Hristos este dovada caracterului creștin, cei credincioși trăiesc tot așa ca și Mântuitorul lor. E mare șiragul celor care trăiesc o viață de ascultare, fără să se plece sub jugul robiei păcatelor, pentru că păcatul este o dovadă a neascultării de Dumnezeu.

Ascultarea de Hristos este dovada credinței, a încrederii în El. Fără credință este cu neputință să fim plăcuți lui Dumnezeu, căci fără credință în Iisus Hristos nu este ascultare de Dumnezeu. Prin credință în Iisus Hristos se ajunge la ascultare de Dumnezeu, se ajunge la mântuire, la viață veșnică.

De aceea să ascultăm de Adevăr, să ascultăm de Hristos și vom avea viață veșnică.

Cuvânt despre suferință

Triptic

cu Părintele Arsenie Papacioc

I. Căutând povățuitor de suflete

Ioan-Mircea Popovici: Iisus, Lumina, a venit în lume ca tot cel ce crede în El, să nu rămână în întuneric. Împuținat-s-au adevărurile de la fiii oamenilor (Ps 11,1), de aceea, Doamne, caut povățuitor de suflete în Cuvântul Tău, prin părinții care-i întâlnesc. Învățat-am de la tatăl meu, preot-grădinar, că buruienile cresc de la sine, pe când plantele bune și folositoare se cultivă prin multă îngrijire, nevoie, dragoste și nădejde.

Nu dintr-un sindrom de victimizare și nici din tentația inocenței, ci din nevoia bunei ascultări și a grijei bunului răspuns la Judecată, caut Înțelegere și Lumină. În această căutare, nevoia unor Cuvinte despre suferință, o simt ca o ardere. Nu ca o tulburare, ci ca mărturie, în drumul spre "Învierea neamului", care trebuie să vină cu o cernere de liniște a uitării.

Doamne, ajută credinței mele, ca prin ea să-mi întărești lupta cea bună. Tu, Doamne, ajută, cu dragostea Ta, grădinii ce mă străduiesc să o cultiv în sufletul meu, pustiit și bolnav de prea puțină dragoste și subțietate de credință. Ascultă glasul rugăciunii mele când mă rog către Tine, când ridic mâinile către lăcașul Tău cel Sfânt. Că, la Tine este Izvorul Vieții.

De la tatăl meu, preotul Georgie Popoviciu, care s-a urcat la ceruri (cum spune părintele Virgil Gheorghiu), multe mi-au rămas: "Vezi fiule lecția grădinii și nu uita că toate se fac la timpul lor. Săpatul, pentru a pregăti semințul; plivitul, ca buruiana, planta cea rea, să nu înnăbușe planta cea bună, și recoltatul, nici mai devreme, nici mai târziu. Și de la Dumnezeu, toate-ți vin la timpul lor, după cât ești de pregătit să primești. Voia și binecuvântarea Domnului fie în și pentru toate cele ce faci..."

Rog, Doamne, în Oceanul Adevărului Tău, dă-mi puterea de a vărsa o lacrimă. Tu, Doamne, ne-ai lăsat rânduială pentru a pregăti înfățișarea noastră la Judecata Ta. Ajutat sunt, în strădania mea de a Te auzi, de cei din lume, și mai ales, de cei retrași din lume pentru a avea mai mult timp să stea de vorbă cu Tine.

Pașii îmi sunt purtați spre întâlnirea cu

părintele Arsenie Papacioc, îndrumat de părinții Vlasie și Ghelasie de la Frăsinei. Nu las ca necuratul să-și folosească arma amânării și nici păcatul descurajării nui las să întineze vecinătatea mea.

Învrednicește-mă, Doamne, să mă bucur de dragostea părintelui Arsenie.

II. Întâlnirea cu Părintele. Bucuria Crucii

Arsenie Papacioc: Nu mântuirea trebuie mai întâi urmărită, ci cucerirea lui Dumnezeu. Mai deunăzi, o doamnă literată m-a întrebat, legând cu începutul întrebării dumneavoastră, cu suferința. Spunea doamna: "Bine, bine și noi care nu am suferit, suntem în primejdie să nu ne mântuim?"

Nu se pune problema așa, pentru că, fiind vorba despre lăcașurile de sus, sunt multe lăcașuri. Nu putem să nu avem drept exemplu suferințele Mântuitorului, extraordinare, raportat și la calitatea Persoanei, a Sfinților sau a mucenicilor, pentru că noi nu putem fi ca ei.

La Dumnezeu nu este lucru cu o măsură omenească, ci urmărește cu orice chip suspinarea inimii noastre, care face cu mult mai mult decât o nevoie obligatorie, sau de tipic. Depinde foarte mult această calitate a "suspînării" acesteia.

Da, suferința are o valoare adevărat necuprinsă de mintea noastră, dacă este făcută pentru adevăr și pentru Hristos. Și, bineînțeles, conștient că suferi pentru adevăr, pentru concepțiile tale, verificat ca bune, creștine, este de un mare folos și de o mare bucurie sufletească. De fapt, numai așa se poate pune problema. Un sfat care poate fi valabil pentru toată lumea (și laică, și monahală) a suferințelor. Pentru că, dorința noastră de mântuire, pentru fiecare din noi, numai pe cruce se poate vedea, înțelegând crucea ca fiind cea mai mare favoare a Pământului.

Concepția de mântuire creștină tocmai asta este, suferința. Nu în sensul de a ne înhăma singuri la carul prigonitorilor și nu știu mai ce. Însă, dacă susținem adevărul cu adevărat, fără discuție că începi să suferi,

apărându-l. Pentru că sunt o serie întreagă de inși, cum ne-a arătat istoria tuturor timpurilor, care știu să prigonească, știu să se afirme pe sine, jertfind fără milă pe alții.

Vedeți dumneavoastră, în perioada robilor nici nu contează în cunoștințele noastre, stăpânii. Contează numai robii. Pentru că ei erau cei ce sufereau și tot ei îi făceau pe stăpâni. Și, foarte rar apreciem suferințele robilor. Robii erau total desconsiderați. Îmi amintesc de stăpânul care, încălzit prea tare de sobă poruncește: “Mută soba de aici. Dar nu e mai simplu să mutăm masa? Ba da, dar la așa ceva nu m-am gândit”. Asta este una din opreliștele noastre cu lumea. Să nu disprețuim. Să considerăm un sărac. El este o persoană din Scriptură. Țștia nu vor înceta niciodată. De ce-l desconsideri? Nu-i poți da, că se poate să nu poți, dar consideră-l.

La asta mă gândeam când doamna pomenită spunea că noi nu avem pentru ce suferi. Există suferința pentru suferința celui de lângă noi. Există. Nu poți să iubești cu adevărat dacă nu suferi cu adevărat, dacă nu jertfești cu adevărat. Și tocmai asta e crucea. Să duci ce nu-ți convine. Și totuși duci.

Deci, acestui sărac poți să-i arunci un cuvânt de folos sau o rugăciune: “Doamne, miluiește-l”. Pentru că el nu trăiește numai cu fărâmitura de pâine care i-o dai tu, ci trăiește și el cu harul lui Dumnezeu. Poziția asta de inconștiență, de stăpân, asta este dezastrul societății.

Ar trebui, cu orice preț, o mai mare iubire. Este o poruncă în sensul acesta: Să iubești pe frații tăi, pe dușmanii tăi. Nu e numai un sfat. Este o poruncă. Și spun: La această poruncă, câți fac lucrul acesta cu adevărat? Nu se aude decât din literatură să iubești pe vrăjmași.

Ioan-Mircea Popovici: Cred că e o parte din crucea de care vorbești.

Arsenie Papacioc: Da. Sigur că da. Atunci când vrei să împlinești un mare adevăr al Scripturii, care e nepracticabil oamenilor, cum ar fi “să iubești pe vrăjmașii tăi” lumea renunță la lucrul acesta; dacă poate să-l speculeze, să-l exploateze.

Nu putem iubi pentru că suntem și noi într-un grad de pervertire, nu suntem în desăvârșire. Meritul este că tindem spre așa ceva. Nu poți să-l iubești. Dar, te-ai hotărât cu adevărat că trebuie să-l iubești? Ei, această hotărâre a ta, la nivelul zilei sau la nivelul întregii vieți, poate că nu ajungi să desăvârșești, dar faptul că tu mereu gândești “doresc!”, și în împrejurările care se ivesc, tu te situezi pe poziția cât de cât a poruncii acesteia, nu ai să-l iubești, dar cel puțin ai să ajungi să nu-l urăști, care înseamnă deja o poziție de salvare a ta. Adică nu ești în baltă, ci ești pe Scară. Și, e sigur că pe aceste trepte ale scării, fiind inițial pe cea mai de jos

foarte ușor se poate ridica, fiindcă harul lui Dumnezeu vine peste noi, pentru că: Nu a zice, ci a mișca, înseamnă a ajunge.

Un lucru de care lumea nu ține cont, harul. Care, de fapt nu se vede, cum zice Mântuitorul și de aceea lumea nu crede. Nu există o dorință de împlinire, fără harul lui Dumnezeu. Isaia zice: “*Dai voință, iei putere*”. Vedeți? contează foarte mult să ai voință, dar o voință pe care s-o pui în mișcare. Altfel, harul nu vine.

Mă gândesc la viața Sfântului Macarie Alexandrinul. Este foarte edificatoare pentru “Dai voință, iei putere”. S-a hotărât acest tânăr, dintr-o familie de bogați din primele veacuri creștine, să nu se căsătorească, să păstreze o viață curată pentru Dumnezeu, pentru Mântuitorul. Dar cu o mare hotărâre. A trăi toată adolescența, toată tinerețea, în credința aceasta și sigur că s-a adăugat sufletește gândind mereu așa frumos, cu faptele creștine care le putea împlini la vremea lor, la gradul lor de înduhovnicire. Dar, a sosit vremea căsătoriei. Părinții nu știau de aceste hotărâri frumoase ale lui. Cu părinții nu se putea sta de vorbă așa ușor, pentru că există mai multe condiții pentru ca tinerii să se căsătorească, printre care sunt și acestea două:

-să se iubească;

-să aibă binecuvântarea părinților.

Noi ne găsim deseori, ca duhovnici, în situația ca aceste două lucruri să nu se potrivească. Personal am optat pentru iubirea tinerilor, pentru că s-ar putea ca unghiul de vedere al părinților să fie defectuos.

El, crescut în duhul cumințeniei și al ascultării, nu putea să se opună hotărârii părinților. Suporta greu ideea căsătoriei. Părinții au avansat, au găsit o fată potrivită lui. A început petrecerea nunții. El, în straie de sărbătoare dar foarte trist, nu înceta să se frământa. Tot aspectul de sărbătoare, mireasa delicată și frumoasă, veselia celor din jur, nu au putut să-l înveselească. Se apropia sfârșitul petrecerii și el trebuia să se retragă cu mireasa. În maximul disperării fugi de acasă. Observată absența lui, nuntașii, în frunte cu mireasa, fug după el. Toți sunt astfel împotriva dorinței lui. Dușmani. Cel mai mare, în frunte, mireasa. În cale, îi iese un bătrân cu desaga în spinare. Prima ființă întâlnită de dincolo de dușmanii lui. Deci, un salvator. Se roagă de bătrân să-l ia cu el. Numai cu mari insistențe, bătrânul care mergea în pustie, îl acceptă, după ce tânărul îi promite totală ascultare. Deși prevenit de asprimea vieții din pustie, tânărul îl urmează. Și au stat în desăvârșită armonie trei ani. După trei ani, acel bătrân s-a ridicat în sus. Era Arhanghelul Rafael.

Dai voință, iei putere! Și Dumnezeu i-a trimis har, tocmai atunci când el a mișcat. Dacă nu mișca, harul nu venea. Viața lui mai departe este foarte frumoasă, cu trai în pustie. Este Sfântul Macarie Alexandrinul. Vreau doar să amintesc de faptul că a

găsit o leoaică moartă, cu doi pui de alăptat. A luat pui și ia hrănit cu muguri. S-au făcut doi lei foarte mari. Și aceștia erau ucenicii lui. Plecau ziua la vânătoare și pe vizitatori îi prevenea să nu se sperie de ucenicii lui.

Multe încercări a cunoscut. Lupta cu dracul. Să-l trimită în lume. “Te-ai făcut înțelept. Du-te în lume să-i înveți”. “Dar unde m-am făcut înțelept? În pustie. În pustie rămân”. O dată, ca să-și bată joc de dracul, s-a culcat în colibă, cu capul înlăuntru și picioarele afară. Picioarele duce-ți-le lumii, capul nu vi-l dau”. De unde se înțelege că, dacă nu-i o hotărâre, nu e nici virtute, nu e nici păcat.

De aceasta vă spun că, în suferința aceasta, oriunde ar fi ea, oricum ar fi ea, trebuie să ai conștiința că tu ești prezent în fața lui Dumnezeu cu ce ți s-a dat să duci. Suferința este foarte grea. Pentru că ai de-a face cu lume necredincioasă sau nepregătită duhovnicește, ba străini, sau te afli pe cartea neagră să te omoare prin diferite sisteme, lucru care s-a întâmplat frecvent.

În ce mă privește, m-au urmărit permanent ca să mă ucidă. Aveau ei un obicei de supliciu. O metodă diabolică. Te băgau la răcitor. Îmi era foarte greu să suport răcoarea aceea nemaipomenită, care era acolo, dezbrăcat cum eram, doar cu o cămașă pe mine într-o cameră înghețată. Ei, acolo erau marile procese. Acolo erau cele 360° ale adevăratei cruci. N-a mântuit Mântuitorul lumea, în dreptatea și în minunile care le-a făcut, decât când s-a așezat pe cruce. El suferea pe cruce și se văita Satana. Aicea a ucis răul. Și acolo, cum spuneam, când nu mai aveai siguranța că trăiești în ora care urmează (eram mereu urmăriți pe vizetele lor, ca în caz că ai murit să te scoată de acolo).

Nu vă mai spun de condițiile care erau. De la cinci dimineața până la zece seara când se făcea stingerea, trebuia să stai în picioare. Nu era nimic decât beton, stătea lipit de perete, suflând în mâini și nu aveai putere să suflă. *Și atunci, aveai un contact cu Dumnezeu.*

(Ioan-Mircea Popovici: la aceste cuvinte, fața părintelui se luminează. Acel “atunci”, răspicat și tare, sunet prelung se transformă în ACUM. Acum avea din nou întâlnirea cu Dumnezeu. Se face liniște și eu mă fac mic și mă rușinez de prezența mea la rememorarea durerii părintelui, și plâng în mine. Și mă bucur de lumina apărută pe fața părintelui și de întâlnirea lui de acum, cu Dumnezeu. Se face liniște și, într-un târziu, părintele, cercetându-mă, cu privirea în care rămăsese o deschizătură de cer, continuă. Tresar și părintele continuă, accentuând pe fiecare “tu” ca pentru a-mi sugera încărcarea eul-ui cu Dumnezeu pentru fiecare “tu”, de care mărturisire se teme să nu iasă din “smerita smerenie”).

Tot “tu” erai din punct de vedere concepțional. Tot “tu” erai conștient pentru ce ești acolo. Nici nu mai contau dușmanii tăi. Conta adevărul

la care slujeai “tu”. Ei bine, vă spun... Rațional, nu se poate spune bucuria aceasta. *Bucuria Crucii*. Foarte greu. Dar, erai în contact direct cu o veșnicie, care era reprezentată prin Iisus Hristos.

(Ioan-Mircea Popovici: Aceeași lumină pe fața părintelui și aceeași bucurie în privire ca la prima mărturisire a întâlnirii cu divinul).

Bine, aicea se puteau întâmpla foarte multe încurajări divine văzute și nevăzute. Foarte greu de spus. Pentru că, dacă se întâmplă un semn ceresc în viața unui om creștin, o minune, cum vrea lumea să-i spună și chiar am fost întrebat de mulți, pe unde am trăit, și pustii și pușcării dacă s-a întâmplat. Bine, știți care este răspunsul meu? Dacă se întâmplă o minune, cel dintâi lucru care simți nevoia să-l respecti este: să nu vorbești. Tu încurajează lumea. Dacă lumea vrea să mă creadă, zice Mântuitorul, prin tot ce-am spus și prin tot ce-am făcut, păcat nu ar avea dacă mi-ar crede. Lumea e făcută toată, tot insul, de Dumnezeu singur, numai pentru Dumnezeu.

El, insul, este înzestrat cu toate calitățile să-l urmeze, să-l cucerească pe Dumnezeu. Și atunci, tot omul are putere de discernământ, oricât de mică, oricât de mare, pentru ca să asigure existența lui sufletească, nu mai vorbesc de cea trupească pentru care ne îngrijim prea mult. Așa că, e foarte greu să spui și este interzis să spui. Pentru că ea, cât de sublimă e, *bucuria crucii*, nu poate și nu trebuie difuzată. Vedeți, te ții să nu cedezi, pentru a rămâne un erou al lui Hristos cu orice preț, dacă ieși și pășești în lumea comodă de acum, e un lucru de neuitat acele 360 de grade trăite de tine în “răcitoare” și în loviri și lanțuri încât ar fi o foarte mare greșeală din partea lumii de a nu se angaja la îndreptarea lucrurilor. Măcar cât de cât.

Ne facem datoria să spunem lucrul acesta. Eu nu mă pot prezenta ca un om care am suferit. Ce-am suferit? Mă pot eu măsura cu o smerenie adevărată? Rămâneți într-o smerenie potrivită cu existența. Cum nu știi când ești smerit și nu știi că smerenia are un sfârșit, să fii mereu smerit.

Kant, bunăoară, spune că două lucruri îi umplu sufletul de admirație:

-Cerul înstelat deasupra mea

-Legea morală din mine.

Ei bine, Kant, în subțietatea cerbiciei lui, nu putea să spună mai mult. Dar, un creștin adevărat, un mare creștin, mută stelele, astrele și oprește Soarele pe loc. Pentru că este un Dumnezeu după har.

Nu trebuie să se disprețuiască omul că el nu e pe scară. Din momentul în care ai drumurile deschise, toate, cu harurile, care te pun deasupra firii, nu fi descurajat. E necesar să ai bună credință și să miști, nu să stai pe loc. Oricine ai fi.

V-ați întâlnit cu tânărul acela, aici, în ușă la mine. A terminat teologia și intenționează să mă întâlnească

mai des. Am făcut chiar o convenție cum să ne întâlnim. M-a întrebat:

- Dacă eu aş pleca în pustie, ce carte aş lua cu mine?
- Mai întâi de toate, n-ai să poți pleca cu nici o carte. Pleci cu tine și tu ești cerul și pământul.
- Eu sigur că aş lua Scriptura.
- Pustia îți oferă atât de multe lucruri încât nu mai e nevoie să le citești, că le trăiești.

Și asta spun, domnu' Mircea. Nu e puțin lucru să ai sentimentul veșniciei în tine. Și nu e puțin lucru să gândești despre tine că meriți iadul, nădăjduind la Hristos. Cine poate să spună: Merit mântuire? M-au întrebat mulți, chiar literați, dacă ei se mântuiesc. Zic: "Nu știu. Nu cred. Că nu există faptă care să nu ne atingă cu păcat". Cum zicea un înțelept în vechime (il acuzau de niște lucruri): "Dacă ar ști aceștia câte am făcut, m-ar ucide". Care îndrăznește să spună că el merită mântuirea? Nu se poate decât cu harul lui Dumnezeu. Însă este nepermis, având în vedere un Dumnezeu, cu totul iubitor, să stai nepăsător, să te găsească pe drumul acesta. "Că faptele și viața mea e viață de iad nădăjduind la Mântuitorul?" Sigur că da. Este altceva. Pot să spun că mă mântuiesc?

Cineva îmi spune altceva: "Eu sunt foarte sigur că mă mântuiesc". Ei, nu te supăra, ești mai puțin ortodox, dacă spui așa. Și nu era oricine. Dar, nu trebuie privite rațional lucrurile. Le comparăm, le cântărim. Nu! Lucrurile acestea sunt niște lucruri de mare simțire. "L'esprit de finesse", zice francezul. Spirit de mare finețe.

Ioan-Mircea Popovici: Părinte Arhimandrit, în scrierile dumneavoastră spuneți: "să nu cântim". Dar, când vezi că cineva nu este pe un drum bun, nu este păcat să nu-i spui? Am o colegă care, deși credincioasă, fiind adepta maicii Veronica, a alunecat cu credința în reîncarnare, departe de imaginea lumii ortodoxe. S-a supărat pe mine când i-am spus că prin ideile ei despre reîncarnare, trebuie să vadă în ce religie își găsește locul întrucât în creștinism nu are loc.

Arsenie Papacioc: Dacă este vorba despre rățacita Veronica, nu merită să mai vorbim. I-ați spus bine ce i-ați spus. Aceasta nu este cântire. Cum spun Sfinții Părinți: "O dată rabzi, a doua oară rabzi, a treia oară fă-te sabie". Nu ai cum să admiți ereziile. Însuși Ioan Gură de Aur zice "să-l plesnești pe cel care bârfește și face blasfemie". Avem libertatea să ne apărăm adevărul, chiar integritatea trupestă avem dreptul să ne-o apărăm. A venit la mine un domn ieri, într-un costum, mai mult de baie, să-mi spună: "Sunt supărat pe Sinodul Întâi Ecumenic că a scos reîncarnarea în care cred cum cred în soare". Vă dați seama ce rățacire!

Ioan-Mircea Popovici: Poate este într-o mare suferință și acceptă o minciună pentru a împăca lucrurile.

Arsenie Papacioc: Nu e nici o greșală să înfruntăm astfel de oameni. Ar fi o lășitate dacă ai tăcea, în loc să spui adevărul. Eu mi-am făcut datoria să-i spun că face o mare greșală. Putea să vină să-mi spună: "Părinte, învață-mă în legătură cu...". Dar dacă vii să mă convingi pe mine, te poftesc afară.

Dacă se poartă cineva rău cu dumneavoastră pentru credința care o aveți, fiți sigur că aceștia sunt soldați în armata dușmanului, care-i diavolul, care ne urăște. Și de aceea este nesuferit, că nu știe să iubească. Nu vă temeți pentru adevărul dumneavoastră. Putea Iisus Hristos să nu spună adevărul? Sau Apostolii? Este o mare pacoste pe capul bisericii noastre Veronica aceasta. Și cei de la Pucioasa la fel. Mai în glumă, mai în serios, am răspuns cuiva, legat de "Noul Ierusalim" de la Pucioasa: "La o analiză de laborator, e prea multă pucioasă acolo".

Ioan-Mircea Popovici: Sărut-mâna părinte, pentru cuvântul de învățătură, și poate, înspre toamnă să continuăm ce am început.

Arsenie Papacioc: Bine, domnule Mircea. Nu sunt mai puțin încântat să vă cunosc. Darul care poate să vi-l facă un preot este ca să vă pomenească în viața lui.

Ioan-Mircea Popovici: Mulțumesc mult, părinte. Doamne Ajută!

III. În loc de încheiere

Ioan Mircea Popovici: Cred că, de la Dumnezeu este gândul, de a ajunge ca faptele să-mi fie ca rugăciunea isihastului. Ca o întâmpinare a vindecării neamului este Cuvântul lui Dumnezeu. Nu hulă, nu ură, nu răzbdunare, nu încrâncenare și nici resentimente, ci iubire de Duh Sfânt și de învățătură a lui Hristos. Orice popor își însușește o misiune istorică. Se zidește în jurul ei, și mai devreme sau mai târziu, întâlnește planul lui Dumnezeu. Întâlnirea aceasta este mediată de Biserică.

Întâlnirea dintre om și Dumnezeu este adevărată dacă omul o face în și prin biserică. Ieșirea din criza de comunicare o caut de trei ani. Renunțând la abstracțiile matematicii, de trei ani scriu. Cer acum luminarea pentru ca, prin voia lui Dumnezeu, să rămână cuvântul bun.

Mărturisesc densitatea ispitelor din juru-mi. Toate se ating de Scara mea. Nivelul apei crește și sentimentul neputinței slăbește la fiecare întâlnire cu Casa lui Dumnezeu. Uneori discut cu ispitele, crezând că am uitat Calea. Dar Tu, Doamne, ca pe Petru care s-a îndoit pe ape, mă ții de mână, prin Biserică, familie, prieteni de adevăr și dușmani slabi. Precum trestiei i-ai dat noduri să se întărească, nouă, Doamne, ne-ai dat dumnezeire prin Facere, lăsându-ne Rugăciunea, Învățătorul și Duhul Sfânt. Dă-mi, Doamne, puterea să-ți împlinesc porunca iubirii de vrăjmași și celelalte porunci îmi vor fi ușoare.

Întâmplări și minuni

Nicolina Mititelu

Pe 11 oct. 1996 seara, soțul meu a fost internat la “urgențe” (la spitalul din Tulcea, unde locuim). Când stăteam lângă el, la reanimare (primea sânge și glucoză prin perfuzii), am fost anunțată că se merge în pelerinaj la Iași, la Moaștele Sfintei Paraschiva și ale Sfântului Apostol Andrei (capul Sf. Andrei a fost adus atunci în țară). M-am sfătuit cu doctorița ce-l îngrijea pe soțul și m-a asigurat că nu-l operează și că pot pleca liniștită. Mi-am luat și eu medicamentele mele și am plecat cu autocarul. În noaptea de 12 spre 13 oct. Am stat la Sfânta Mănăstire Sihăstria. Aici, Părintele Cleopa ne-a primit, pe mine și încă un suflet; am plâns, am lăsat pomelnic, am cerut iertare de păcate și pentru soțul meu bolnav. Am primit ca alinare Sfântul Mir de la Sfântul Munte, chiar din chilia Părintelui Cleopa, și o cruciuliță, tot de la dânsul din chilie.

Când l-am internat pe soțul meu, un asistent i-a acordat îngrijiri toată noaptea, la urgențe, și *mă tânguiam că nu l-am putut răsplăti* cu ceva (bani sau “atenții”). M-am scuzat și am mulțumit pentru tot ce a făcut pentru soțul meu în acea seară grea. Aflându-mă la Sf. Mănăstire Sihăstria, am auzit că este un copilăș cu părinții și nu au găsit loc de dormit. I-am găsit și i-am rugat să vină în locul ce-l găsisem eu, pentru puțină odihnă. Mi-au mulțumit iar tatăl copilului mă întrebă: “Cum se mai simte soțul dumneavoastră?”. Iar eu îl întreb: “Îl cunoașteți pe soțul meu?” “Da, eu sunt asistentul în garda căruia l-ați internat, eu l-am îngrijit până dimineață”. Doamne, atunci mi-am zis: Dumnezeu a făcut o minune în această Sfântă Mănăstire: eu am putut răsplăti acestui OM, care i-a acordat primul ajutor soțului meu. De; i nu eu am răsplătit ci Dumnezeu, care știa că eu nu aveam bani; căci și în acest pelerinaj nu mi s-au cerut bani, ci au zis credincioșii că-i va ajuta mult soțului meu, ruga mea, din acele zile ce urmau.

Medicamentele nu le folosisem; mi-au fost doctorii, slujbele, locurile sfinte, slujitorii Sfintei Mănăstiri. În seara de 13 oct. ajungem la Iași. Era plin de cordoane de polițiști. Eu și o colegă (cu care fusesem internată în spital) am rugat să ne primească într-un cordon cât de cât mai aproape de Sfintele Moaște. Au fost amabili și aceștia și oamenii din grup. Am ascultat privegherea Sfintei Paraschiva prin difuzoare. Nu mă mai gândeam la soțul meu decât că intrase în grija doctorilor, a rugilor Părintelui Cleopa și ucenicului său, a mea din tot timpul și a lui Dumnezeu în primul rând.

Într-o liniște de cântări de priveghere, deodată s-a auzit un zgomot ca la cutremur, un vuiet cumplit. Era un grup de sectari care au rupt cordonul, strigând niște replici la priveghere și la Sfânta Cuvioasă

Paraschiva. Deodată, cei ce eram la margine am fost striviți. Țipete, urlete, disperare. Abia îmi puteam ține geanta cu acte și medicamente. Strigam, imploram, să na dea voie să ieșim din acea busculadă. Un bătrân și o tânără au murit călcați în picioare. Pe mine și pe colega ne-au scos niște polițiști. A venit și salvarea dar eu am refuzat căci aveam la mine medicamentele necesare pentru inimă (nitroglicerina) iar colega avea și ea insulina necesară. Ne-au ajutat niște oameni care ne-au așezat pe o bancă în parc.

După ce ne-am revenit, am început să întrebăm unde este teatrul căci acolo erau autocarele. Întrebam numai polițiști sau preoți. Tot întrebam și-i mulțumeam lui Dumnezeu că am scăpat cu viață. Apar doi călugări și-i întrebăm și pe ei, dar ei ne întreabă direct: “Doriți să ajungeți la Sfintele Moaște?”. Noi, sfârșite cum eram, nu mai aveam puterea și curajul să o luăm de la capăt. Dar, unul din ei îi spune celuilalt: “Părinte, ce spuneți că ați visat aseară?! Două oi rătăcite. N-or fi dânsule?!”. Ne-au spus să-i însoțim din urmă și în 10 minute vom fi lângă moaște. Pe unul dintre cei doi, care era preot, l-am întrebat cum îl cheamă, ca să ne rugăm pentru sănătate. Ne-a zis: “*Vedeți gemușorul acela, acolo este chilia mea și mă cheamă Daniel*”. Ne-a însoțit până la Sfintele Moaște. Când am vrut să-i mai mulțumim încă o dată, a dispărut.

Dimineața se făcea Sfânta Liturghie în curtea Catedralei Sfânta Parascheva și am cerut Măicuții Parascheva să mă întărească să pot sta și la Sfânta Liturghie. Era liniște, ordine, cordoane de polițiști. Dar deodată au început unii să strige slogane iar alții să joace după muzică populară și iar s-a făcut tulburare. Țipete, vai-și-amar. Pe mine iar m-au dus pe brațe, mi-au dat aghiazmă, mi-au dat litie. Iar a venit salvarea și iar am refuzat-o. S-a aflat și de ce s-a tulburat ordinea: cineva avea Sfântul Mir și mulți au refuzat să fie unși pe frunte; nu erau ortodocși.

Când au ieșit din Sfânta Catedrală, patriarhi, preoți (și de peste hotare; cineva îi numărase: erau 52), veșmintele acestora s-au atins de mine, care eram la fel de sfârșită ca și în seara trecută, cu nitroglicerina sub limbă. După câteva minute însă, m-am putut ridica și am ajuns singură la autocar. Vindecarea mea s-a făcut prin atingerea tuturor veșmintelor de trupul meu, ce era întins pe una din treptele exterioare ale Sf. Catedrale.

Înainte de toate acestea, am fost de patru ori operată, Iam văzut de patru ori cum se moare. Am fost pe oxigen de două ori. De moarte nu-mi este frică. Îmi este frică de un singur lucru: voi avea timp să mă mântuiesc, să fiu pregătită? Iertați-mă! Iertați-mă! Iertați-mă!

În această rubrică se dezbat:

probleme deosebite privind sfârșitul (Ω): sfârșitul lumii, moartea și sufletul după moarte; probleme prioritare privind mântuirea sufletului: mijloacele de mântuire (Biserica și Sfintele Taine, Sfânta Scriptură, postul și rugăciunea neîncetată, iubirea și jertfa creștină, părintele duhovnic, etc.) și piedicile din calea mântuirii omului ca persoană și ca neam.

Subiectele Ω rămân deschise. Așteptăm completări și de la cititori.

Sfârșitul lumii - Sfârșitul răului (1)

Când vorbim despre sfârșitul lumii trebuie să știm că nu este vorba de sfârșitul Creației lui Dumnezeu, căci Dumnezeu a creat lumea din preaplinul iubirii Sale, deci nu spre a o distruge ci spre a o iubi și îndumnezei. Prin sfârșitul lumii se înțelege sfârșitul răului din lume, urmarea fiind înnoirea Lumii iar nu sfârșitul ei ("un cer nou și un pământ nou" - ziua a 8-a), transfigurarea ei, schimbarea ei la față, din stricăcioasă devenind nestricăcioasă (căci lumea - incluzând aici și omul și natura - s-a stricat odată cu păcatul adamic și cu izgonirea din rai). Deci este vorba doar de sfârșitul lumii păcatelor, a acelei lumi în care este stăpân Satana, Cel Rău. Despre această lume se spune în Sfânta Scriptură: "Nu iubiți lumea și cele ce sunt în ea", "Ei nu sunt din lume dar în lume sunt", "Nu pentru lume Mă rog".

- Redacția -

Actiunea satanică

Pr. Ioan Pîtea

Mândria de a fi asemeni lui Dumnezeu.

Căderea îngerilor. Creația lumii nevăzute înaintea celei văzute a fost gândul și acțiunea dumnezească primordială. „La început Dumnezeu gândește puterile cerești și gândul Lui s-a făcut faptă”. În acest context *gândul și fapta* trebuie definite drept un act instantaneu și apropiat ca nuanță biblică de *credința și fapta* din Epistola Sfântului Apostol Iacob. Simbolismul pe care Moise îl folosește în Geneză (Sfântul Vasile cel Mare ajunge până acolo încât să socotească identic *cer* cu *înger*) se susține din principiu. Ordinea Superioară în care au fost așezate creaturile îngerești definește o stare existențială ante-paradisiacă. Armonia, grația, inefabilul sunt atributele acestei stări aparte, lipsite de tulburări, vrăjmășii, ori răzvrătiri. Dezbinarea, starea de dezordine intervine în acest spațiu diafan odată cu apariția (chiar și în ființa angelică) a perversității, a *dorinței de asemănare (în esență) a creaturii cu Creatorul*, a secundarului cu Principiul unic, mobilul acestei decăderi nefiind altul decât *mândria*. Această deplasare de la echilibru (care se va instala mai târziu și în om, cu ajutorul îngerului căzut și a liberului arbitru) definește zguduirea care s-a produs în cer, în momentul în care Satana și slujitorii lui abdică de la lucrarea pentru

care au fost creați și devin dușmani și osânditori ai Celui care i-a creat. Nelegiuirea care se naște în Satan este o problemă pur spirituală. Procesul perversității este explicat în textele scripturistice: „*Ți s-a îngâmfat inima din pricina frumuseții tale, ți-ai stricat înțelepciunea cu strălucirea ta*” (Ezec. XXVIII, 17); „*Tu ziceai în inima ta: Mă voi sui la cer, îmi voi ridica scaunul de domnie mai presus de stelele lui Dumnezeu; voi ședea pe muntele adunării dumnezeilor... voi fi ca Cel Prea Înalt*” (Isaia XIV, 13, 14). Afirmăția Mântuitorului; „*Am văzut pe Satana ca un fulger căzând din cer*” (Luca 10, 18) temeinicește o prăbușire de proporții în lumea nevăzută.

„*Și s-a făcut război în cer. Mihail și îngerii lui au pornit război cu balaurul. Și se războia și balaurul și îngerii. Și n-a izbutit el, nici nu s-a mai găsit pentru el loc în cer. Și a fost aruncat balaurul cel mare, șarpele cel de demult, care se chema diavol și satana, cel ce înșeală toată lumea, aruncat a fost pe pământ și îngerii Lui au fost aruncați cu el*” (Apoc. 12-7, 8, 9). Este interesant de observat că în lupta din cer cu diavolul este semnat prin balaur, prin șarpe ca și Eden, iar mobilul căderii lui Adam este identic cu mobilul căderii lui Satan.

Căderea omului. Războiul nevăzut, războiul ceresc, a reușit să delimiteze și să localizeze definitiv răul în lumea angelică. Îngerul căzut, cel care de la cădere s-a pecetluit cu numele de Lucifer a fost aruncat însă pe pământ, devenind o „indefinită adâncire tenebroasă”. Capitulul 3 din Facere mărturisește despre întâlnirea dintre Om și Diavol în grădina Edenului, când omul supus și el pervertirii și căderii face primul pact esențial cu Satan și este amăgit și sustras prin minciună de la demnitatea ascultării de Dumnezeu. Conspirația diavolească a zdruncinat în Adam și Eva adevărul cuvântului dumnezeiesc. Diavolul căzut pe pământ din cer, din pricina mândriei, reușește să-l atragă pe om prin același procedeu, care l-a făcut să se despartă de lumea angelică. Cuvintele lui Ezechiel definesc parcă aceeași situație:

„Erai un heruvim ocrotitor, cu aripile întinse; te pusesem pe muntele cel sfânt al lui Dumnezeu... ai fost fără prihană în căile tale, din ziua când ai fost făcut, până când s-a găsit nelegiuire în tine”. Diavolul a dorit să devină ceea ce nu era. Omul a dorit să devină ceea ce nu era. Amăgirea lui Satan „veți fi ca Dumnezeu” este în relație directă cu „voi fi ca Cel Prea Înalt”. Împins de diavol și ademenit, omul cade din ordinea în care a fost așezat, se înstrăinează de Dumnezeu. Și deși, omul a păcătuit și s-a ascuns de la fața lui Dumnezeu (s-a înstrăinat de El), Creatorul îl caută: „Adame, unde ești?” Nu Adam se interesează de Dumnezeu, ci Dumnezeu se interesează de om. Această căutare tulburătoare și această întrebare zguduitoare îl însoțesc pe om de la căderea din grădina Edenului până în zilele noastre. Cu siguranță această întrebare “Adame, unde ești?” n-a fost fixată numai pentru ziua a șasea și nu desemnează neapărat răspunsul lui Adam cel vechi. Dialogul pe care Dumnezeu îl stabilește între El și Om - în condițiile căderii acestuia - se prelungește „astăzi și în veac” și devine o permanență absolut interogativă. „Golul” de care vorbește Adam este unul de esență spirituală, nu numai trupească, este golul umplut de duhul cel rău. Generalizarea și hiperbolizarea prin simbol a dialogului dintre Om și Dumnezeu (asistați de diavol) în Paradis este începutul ascultării, căinței și disputei dintre creatură și Creator.

Diavolul (“Cel Rău”) există în persoană nu în principiu

Fetele diavolului sunt multiple, numele lui are diferite conotații, iar faptele se deosebesc unele de altele. În „La Part du Diable” (Editions Gallimard, 1982) Denis de Rougemont, provoacă neatenția noastră cu o sintagmă bruscă și vigilentă din Micile poeme în proză ale lui Baudelaire: „Cea mai frumoasă șiretenie a diavolului constă în a ne convinge că el nu există”. Dincolo de satanismul pe care l-a promovat poetul francez, se cuvine să evidențiem că autorul “Florile

răului” are, teologic vorbind, dreptate. Abordarea existenței satanicului, a răului în general, trebuie să pornească de la numele acestuia, de la identitatea lui. Nu se poate dezlega efectul răului, nu se poate pune stavilă asaltului pe care diavolul îl dă asupra trupurilor și sufletelor noastre, dacă nu descoperim pricina, rădăcina din care el se desprinde. Lumea contemporană trăiește o degingoladă greu de descris. Confuzia stă la tot pasul, răul se confundă cu binele, nedreptatea are nuanțe de dreptate, iubirea glosolalică are interese meschine, abuzul libertinajului riscă să radieze definiția adevăratei libertăți, etc. Totul ține de o decădere bine organizată care stă sub semnul satanismului, a unei „existențe fără consistență”. Această organizare ține în primul rând de ispita satanicului și nu în ultimul rând de căderea insului.

Se vede de departe că nu este nevoie de „povești cu draci” sau de anacronice ori plastice închipuiri cu coadă și cu coarne, ci de conștientizarea autentică a prezenței satanicului în lume. Fără numirea și denumirea diavolului, fără identificarea și conștientizarea lui pierdem mântuirea. Să ne amintim doar că Mântuitorul nostru Iisus Hristos, atunci când a scos demonii din demonizatul din Gadara, a pus o întrebare esențială pentru astfel de situații: „Care-ți este numele?” (Marcu 5, 9). Deci, nu a întreprins lucrarea divină până nu a primit un răspuns concret care să edifice acțiunea nemijlocită a Răului în acest ins. Iată: „Numele meu este Legiune, că suntem mulți” (Marcu 5, 9). Identificarea lucrării satanice nu se poate face decât prin rugăciune și post, dar există și un nivel mental la care răul nu are acces, dacă omul este în posesia unei cunoașteri depline despre cel Rău. Dacă vom căuta să ascundem tot timpul chipul adevărat al Satanei, dacă ne vom face o obișnuință din a-l considera doar un simplu înger căzut, uneltirea și șiretenia se va defini într-o coparticipare, într-o cooperare. Exact ca între Diavol și Om în grădina Edenului. Nobody! „Nimeni” este „prima scamatorie”, spune Denis de Rougemont, cu care ne încearcă Lucifer. Pentru că „Există, chiar printre creștini, o pierzătoare tentație de a nu crede în diavol ca persoană, ci numai în rău ca principiu”. ‘Cel Rău’ este un nume de persoană nu numai un rău ca principiu sau altă formulare cu acest sens. “Asta, ca să știm precis de cine anume îl rugăm pe Dumnezeu să ne mântuiască”.

Deci Diavolul are nume: Satana, Azazel, Belzebut, Mamona și prin urmare are o identitate bine definită, bine conturată. Textele scripturistice sunt grăitoare: „Iar Țapul asupra căruia a căzut sorțul pentru Azazel să-l pună viu înaintea Domnului, ca să săvârșească asupra lui curățirea și să-i dea drumul în pustie pentru ispășire, ca să ducă acela cu sine nelegiuirile lor în pământ neumblat” (Levitic 16, 10). „Nu puteți să-i slujiți lui Dumnezeu și lui Mamona”

(Matei 6, 24); „dacă pe stăpânul casei l-au numit Belzebut, cu cât mai mult pe casnicii lui?” (Matei 10, 25); „îngerii lui Dumnezeu s-au înfățișat înaintea Domnului și Satan a venit și el printre ei” (Iov 1, 6). Generalizându-i-se semnificația, numele diavolului devine reprezentantul acțiunilor sale: răutate, dușmănie, invidie, ceartă, ură, trufie. De fiecare dată numele satanicului se confundă cu lucrarea lui. În limba greacă *diaboyos* înseamnă: ființa spirituală pervertită, duh rău și trufaș, calomniator, părător, clevetitor, uneltitor, iar în limba ebraică: potrivnic, vrăjmaș. Diavolul este un lucrător al răului în lume. Dumnezeu nu a creat răul. El este Atotbun, Atotmilostiv. „Răul există numai atunci când este practicat”.

Diavolul lucrează răul prin oameni

Diavolul este un practician al Răului. Dar răul se poate înstăpâni în lume dacă omul nu se împotrivesc, dacă omul acceptă pactul cu cel viclean. De unul singur nu are forță, pentru că întunecimea și singurătatea întunericului, a adâncului, copleșesc pe demon. Numai colaborarea îl scoate în evidență, îl aduce în negura nediscernerii. Principala acțiune a Diavolului este asupra oamenilor. Socotindu-se și fiind numit stăpânitorul acestei lumi (păstrează încă pecetea mândriei luciferice) el lucrează răutatea și prin oameni. Cu acordul lor, Satana pune stăpânire pe suflete și pe trupuri, duce războaie neîncetate asupra lumii, rade și se bucură de starea de degradare și de decădere a acelora pe care pune stăpânire. „Originea răului se oprește la fapta liberă și conștientă a creaturii, neangajând cu nimic pe Făcătorul și stăpânul ei. Deci, spiritele rele nu constituie un principiu rău de sine stătător; ci sunt și rămân ființe spirituale create bune care au devenit rele mai târziu prin folosirea abuzivă a libertății lor”. Când libertatea demonului intră în legătură cu libertatea omului, acesta din urmă pervertește chipul lui Dumnezeu și-l transformă sălășluirea celui viclean. Binele este ocolit, faptele bune și credința în binefacerile lui Dumnezeu sunt ocolite și insul demonizat are deschise toată căile pierzaniei. Dacă Diavolul a îndrăznit să-l înfrunte pe Dumnezeu (în cer și în pustie, oare de ce n-ar îndrăzni să-l înfrunte pe om?! Cu atât mai mult cu cât omul acceptă (nu de puține ori) dialogul cu el. Satana îl ispitește pe om continuu, îndemnându-l la o “platitudine a existenței”.

Ispita –

calea coborârii în întunericul păcatului

Finalitatea ispitei este păcatul. De aceea omul este bine să se ferească de păcat. Ispita însă, care este o “calitate” negativă a satanicului poartă în sine și un paradox. Filosoful Constantin Noica, ne reamintește, în spirit scripturistic de altfel: “vai de cel neispitit de

nimeni și de nimic”. Deci, ispita, spune filosoful român, este “benefică” dacă îi dăm o accepțiune originală: încercare, lămurire. Dacă ne eliberăm de păcat cât timp suntem ispitiți, diavolul nu mai are putere asupra libertății noastre. Totul este să nu ne lăsăm pradă închipuirilor diavolești depline, să nu confundăm pe diavolul care se arată în lumină cu îngerul care se arată în lumină. Confuzia și nediscernerea, știm de la Sfinții Părinți este tot o uneltire a satanicului “cel ce înșeală toată lumea” (Apocalipsa 12, 9). Diavolii “fiind duhuri, se introduc atât de intim în duhul și trupul nostru, că aproape își îmbină eul lor cu eul nostru, încât ne este greu să distingem ce este manifestarea noastră de ce este manifestarea lor”.

Cazul Iisus în pustie este un exemplu care se constituie în argumente sigure pentru fundamentarea conceptului de ispită. Omul nu se poate feri din calea ispitei cu de la sine putere decât prin invocarea ajutorului divin conform Rugăciunii “Tatăl Nostru”: “Și nu ne duce pe noi în ispită și ne izbăvește de cel rău”. Cu alte cuvinte: nu ne duce pe noi într-o esență ispitei, ci ne scapă prin lămurire și încercare de cel rău.

Dumnezeu nu dorește ca omul să fie “căldicel” (pentru că arunci el este lepădat, scuipat, vărsat) spune Apocalipsa, el trebuie să fie “rece sau fierbinte” (Ap. 3,15). Și încercarea, ispitirea, îl aduce la această formă în fața păcatului și îi dă biruință în fața celui care se crede de nebiruit. “Ispitele și influențele diavolului asupra oamenilor sunt privite de Dumnezeu, fie ca mijloc de încercare și întărire a celor buni, fie ca pedepsire a celor răi (I Cor. 5,5; I Tim. 1,20) dar nu peste limita puterii de rezistență a oamenilor (I Cor. 10,13). Omul poate rezista ispitei diavolului, întrucât prin ea nu se atinge libertatea lui. Dar el poate și lupta victorios împotriva ispitelor de tot felul ale diavolului, având prin Hristos armele Dumnezeiești ale harului (Efes. 6,10,18)”. Ești ispitit să lauzi, nu lauda, ești ispitit să curvești, nu curvi, ești ispitit de slava deșartă, nu o dori, ești ispitit să ucizi, nu ucide. Ispitele acestea nu sunt de la tine, ci sunt chemări și îndemnuri diavolești. Când diavolul reușește să atragă intențiile omului în intențiile lui, înseamnă că pregătește o acțiune comună.

Puterea răului este concretă, de aceea cel rău are identitate și personalitate, primește diferite chipuri, se manifeste în felurite forme, stabilește legături de netăgăduit cu cei demonizați. Deci ispita, cum am mai spus, este numai o treaptă în lupta de uneltire a diavolului. Răul este concret și acționează violent pentru că vine dintr-o forță diabolică și are un scop sigur: distrugerea armoniei dumnezeiești, dereglarea perfecțiunii divine. Această putere nu este deplină, nu are în sine o valoare și o consistență absolută, fiindcă este în primul rând o putere permisă, o putere îngăduită. Dumnezeu acceptă lupta diavolului împotriva omului

pentru întărirea și desăvârșirea acestuia. Nu trebuie să se uite nici un moment că omul este în această situație doar după ce a pactizat cu Satana în grădina Edenului. Vina îi aparține în întregime și acuma suportă consecințele. Trebuie, e obligat să accepte uneltirile diavolului pentru că i-a făcut jocul. Și jocul acesta, spre nefericirea omului este transmisibil.

Recunoașterea lui Dumnezeu – calea reîntoarcerii la lumină

Satana a compromis trupul și sensibilitatea omului. Prin urmare nu a distrus trupul și sensibilitatea, ci le-a pervertit, le-a tulburat, le-a îmbolnăvit cu o boală care poate fi vindecată prin reîntoarcerea sinceră a insului în Edenul Bisericii, la Tainele sfinte și mântuitoare. Există cale de întoarcere deci. Pustnicii, martirii, dreptii și sfinții Bisericii noaste s-a ridicat din adâncuri de nebănuț în înălțimi de nebănuț. Cazul Mariei Egipteanca este edificator. Cu toate că ei au avut stigmatul păcatului, “rănilor păcatului”, au reușit să le ștergă, să le transforme, prin acceptarea vieții în Hristos, a urmării în Hristos, în aureolă îngerească, în diademă dumnezeiască. Tragedia omului este atunci când acesta poartă în continuare pecetea păcatului și nu voiește cu nici un chip să se lepede de ea. Tragedia și moartea lui, nu numai trupească, dar și sufletească este: nerecunoașterea lui Iisus Hristos și neacceptarea vieții propovăduite de El.

Cunoașterea lui Dumnezeu trebuie să fie ținta și scopul vieții pământești. Cunoașterea despre care vorbește capitolul 3 din Cartea Facerii ține de realitatea divină și este una din însușirile lui Dumnezeu. Dinamismul cunoașterii lui Dumnezeu stă în cuprinderea și adâncirea în Dumnezeu - Persoană, în Sfânta-Treime.

Dionisie Areopagitul numește pe Dumnezeu (în relație cu cunoașterea) întunericul supraluminos. Aceste este un întuneric nepeiorativ și lipsit de contururi satanice și are rolul de a da sens permanenței căutării a adâncirii în Dumnezeu și a cunoașterii Lui celei nepătrunse. Diavolul îl cunoaște pe Dumnezeu, dar nu pentru a-L iubi, ci pentru a-L urî și pentru a căuta pricină de împotrivire. Întunericul acestuia ține de “tenebrele adâncului”, de infern, de Seol, de iad. Întunericul supraluminos al lui Dumnezeu ține de înălțimile înțelepciunii, de culmile tainei și ale misterului divin. Omul a fost atras de către Satana spre o cunoaștere care este proprie lui Dumnezeu și de aceea a păcătuț. Prin cunoașterea despre Dumnezeu el poate să-și recapete fundamentul și să acceadă prin trăire la “întunericul supraluminos”. Grigore Palama spune: *“Întunericul lui Dumnezeu este lumina cea mai neapropiată, din pricina răspândirii covârșitoare de lumină suprafințală. În aceasta ajunge tot cel ce se învrednicește să cunoască și să vadă pe Dumnezeu, chiar prin faptul de a nu vedea și cunoaște, cunoaște tocmai ceea ce e dincolo de toate cele sensibile și inteligibile”*.

Relația dintre Diavol și om a fost zdruncinată de Dumnezeu prin promisiunea Răscumpărătorului. *“Dușmănie voi pune între tine și între femeie - îi spune Diavolului - între sămânța ta și sămânța ei; aceasta îți va zdrobi capul, iar tu îi vei înțepa călcâiul”*. (Facerea 3-15). Promisiunea Răscumpărătorul dovedește că grija lui Dumnezeu pentru om este permanentă și că ori de câte ori acesta cade, ori este ispitit, are în tot locul și în tot timpul un Tată, un Părinte care îl întreabă: *“Adame, unde ești?”*

- Subtitlurile aparțin redacției - (Deisis, 1-1995)

Viata mea *Marius Buianu*

Viata mea se prelinge din buzele Tale,
Clipă de clipă, asemeni unui lung sărut,
Neasemuitule izvor al singurei mele vieți
Pământul Îți aduce slavă în fiecare dintre dimineți.

Bucuria inimii mele ești Tu,
Învingătorul morții care mă năpădește,
Dulce minune necuprinsă de minte,
Cerurile Te laudă, cu inima lor fierbinte.

Lumina revărsată în adâncul ochilor mei
A Ta este, Atotcreatorule,
Biruitoare al neprietenului întuneric
Cel ce îndepărtează lumea de chipul Tău feeric.

Singură speranță a mântuirii noastre,
Nu ne uita sufletele, Iubitule,
Caută-le să nu se rătăcească, Te rugăm,
La Tine este toată milostivirea și Ție
ne-nchinăm.

Întru iubirea Ta doresc să mă găsesc
În gândul meu să Fii adânc Dumnezeiesc.
De necuprins Ești, cel ce binele sporești
Veșnic fir al vieții, în mine să trăiești.

Semnele venirii lui Anticrist*

Semnele *premergătoare* apropiatei veniri a lui Antihrist sunt:

1. Desființarea stăpânirii romane (Daniel 2, 44; 1 Corinteni 15, 24).
2. Propovăduirea Sfintei Evanghelii la toate popoarele (Matei, 24, 14).

Semnele *contemporane* cu venirea lui Antihrist sunt mai multe:

1. Venirea Sfinților Ilie Prooroc și Enoh în vremea când se va arăta și Antihrist care îi va ucide (Ap. 19, 1).

2. Antihrist va fi primit de iudei în locul adevăratului Mesia (Ioan 5, 43; II Tesaloniceni 2, 9-12).

Unii zic că ar fi din seminția lui Dan, despre care, a proorocit încă de la început patriarhul Iacov, din Vechiul Testament, zicând: *“Dan va fi șarpe la drum, viperă la potecă”* (Facerea 49, 17). Antihrist nu se va naște din împreunare legală, ci dintr-o femeie desfrănată, devenind om adevărat din seminția lui Dan; că precum, Iisus Hristos s-a născut din preacurata Fecioară, așa și potrivit lui Hristos, Antihrist, se va naște în mod potrivit dintr-o femeie necurată, care se va socoti numai a fi fecioară. Așa grăiesc Sfinții Părinți și Sfântul Ipolit, papă al Romei.

“Dan va fi șarpe la drum, viperă la potecă, înveninând piciorul calului, ca să cadă călărețul” (Fac. 49, 17). Aceasta se întărește și de la Apocalipsă, unde îngerul vede pecetluite douăsprezece mii din toate semințiile lui Israel, iar nu din seminția lui Dan care nu este vrednic nici numirii neamului său între aleșii lui Dumnezeu (Apoc. 7, 4).

Despre aceasta, Sfântul Andrei al Cezareii explică așa: *“Să știți și aceasta că, neamul lui Dan nu a fost pus împreună cu aceștia, pentru că dintru el se va naște Antihrist; ci, în locul lui s-a ales seminția lui Levi, ceata preoților, care nu făceau parte din cele douăsprezece seminții”*.

Antihrist se va naște în Babilon, Cetatea cea Mare, după cum explică Fer. Ieronim, în tâlcuirea pe care o face la Cartea proorocului Daniel, capitolul 11.

3. Antihrist va face împreună cu slujitorii săi tot felul de semne ca să înșele pe oameni (Matei, 24, 24; II Tesaloniceni 2, 9).

Minunile pe care le va face Antihrist, Apocalipsa le arată a fi mai ales următoarele trei:

1. Antihrist va face să pogoare foc din cer (Ap. 13, 13).

Despre această minune mincinoasă a lui Antihrist, Sfântul Andrei al Cezareii tâlcuiește astfel: Nu este minune a face, în fața ochilor oamenilor care se vor orbi cu înșelăciune, să vadă foc pogorând din cer; exemplu avem din istoria lui Iov, cum s-a pogorât foc din cer și

ars (Iov 1, 16) toate bunurile lui, după voia lui Dumnezeu și după lucrarea lui Satan.

2. Antihrist va face chipul Fiarei să vorbească, cum scrie Sfântul Ioan:

“Și i s-a dat ei gură să grăiască vorbe mari și blasfemii” (Apocalipsa 13, 5). Pentru această minune mincinoasă, Sfântul Andrei, la tâlcuirea de mai sus, zice: *“S-a spus, prin apostoli și prin Sfinții Părinți că, de multe ori, prin puterea vrăjilor, vorbeau diavolii prin chipurile cioplite și prin idoli, și prin lemne și prin apă, încă și prin trupuri moarte, precum și Simon Vrajitorul a arătat romanilor, înaintea Sfântului apostol Petru, deși Marele Apostol le-a dovedit că prin amăgire mincinoasă l-a făcut să vorbească”*.

3. Antihrist se va preface pe sine că este mort, apoi va *“învia”*, ca toată lumea să se minuneze de acest semn.

Deci, din semnele și minunile menționate mai sus, oricine se poate încredința că, încă nu a venit adevăratul Antihrist. Cine face să pogoare foc din cer? Cine poate da chipul Fiarei puterea de a vorbi? Cine, mort fiind, se poate scula cu lucrarea diavolului?

4. Antihrist nu va mărturisi pe Hristos, iar pe mărturisitorii Lui îi va persecuta cumplit (Ioan 2, 22-23; Apocalipsă 13, 15).

5. Antihrist va sta în locul cel sfânt, arătându-se pe sine ca Dumnezeu, înălțându-se mai presus de El (Matei 24, 15; II Tesaloniceni 2, 4).

Scaunul lui Antihrist va fi în Ierusalim, în templul lui Solomon și pe tronul lui David. Din Sfânta Scriptură, vedem că, proorocii Ilie și Enoh vor face război cu Antihrist, în cetatea Ierusalimului, și vor fi uciși de Antihrist. Și trupurile lor vor fi lăsate pe ulițele Cetății celei Mari, care duhovnicește se cheamă Sodoma și Egipt, unde a pățimit și a fost răstignit Mântuitorul Iisus Hristos. Ierusalimul pământesc se poate numi Sodoma, pentru că în el s-au înmulțit fărâdelegile și faptele cele de rușine, precum citim despre aceasta în Cartea proorocului Isaia: *“Vedenia lui Isaia, fiul lui Amos, pe care a văzut-o în spre Iuda și Ierusalim, în vremea lui Ozia, Iotam, Ahaz și Iezechia, regii lui Iuda. Ascultă, cerule, și ia aminte, pământule, că Domnul grăiește: hrănit-am feciorii și i-am crescut, dar ei s-au răzvrătit împotriva mea. Boul își cunoaște stăpânul, și măgarul ieslea domnului său, dar Israel nu mă cunoaște, poporul meu nu mă pricepe. Vai ție neam păcătos, popor împovărat de nedreptate, soi rău, fii al pieirii! Ei au părăsit pe Domnul, tăgăduit-au pe sfântul lui Israel, întorsu-i-au spatele. Pe unde să mai fiți loviți voi, cei ce mereu vă răzvrățiți? Tot capul vă este numai rani și toată inima slăbănogită. Din creștet până în călpile picioarelor nu-i nici un loc sănătos: totul e*

numai plăgi, vânătași și răni pline de puroi, necurățate, nemuiate cu untdelemn și nelegate. Țara voastră este pustiită, cetățile voastre arse cu foc, țarinile voastre le mănâncă străinii înaintea ochilor voștri, totul este pustiit, ca la nimicirea Sodomei. Sionul ajuns-a ca o colibă într-o vie, ca o covercă într-o bostănărie, ca o cetate împresurată! Dacă Domnul Savaot nu ne-ar fi lăsat o rămășiță, am fi ajuns ca Sodoma și ne-am fi asemănat cu Gomora. Ascultați cuvântul Domnului, voi conducători ai Sodomei, luați aminte la învățătura Domnului, voi popor al Gomorei!” (Isaia 1, 1-10). Deci, aici, proorocul Isaia numește pe locuitorii Ierusalimului boieri ai Sodomei și popor al Gomorei.

Așadar, Ierusalimul se poate numi Sodoma și Gomora, dar și Cetatea Sfântă; aceasta din deosebite pricini.

Ierusalimul este cetate sfântă, pentru sfinții prooroci și Apostoli care au propovăduit acolo, și pentru Patimile, Crucea și Îngroparea lui Iisus Hristos. Dar, se poate numi Egipt și Sodoma pentru păcatele și fărâdelegile celor necredincioși.

În această Sodomă, adică Ierusalim luat în sens spiritual, va avea Antihrist scaunul său, pentru că va fi iudeu din seminția lui Dan, primit în locul lui Mesia, ca să împărătească, precum s-a arătat mai sus. Deci, va ședea în Ierusalim și va încerca să refacă templul. Despre aceasta scrie și Sfântul Apostol Pavel, că se va așeza “*el în templul lui Dumnezeu*” (II Tesaloniceni, 2, 4), templul cel din Ierusalim, care în vremea Sfântului Pavel se numea “*Biserica lui Dumnezeu*”. Aceasta a prevestit-o și Mântuitorul nostru Iisus Hristos ucenicilor Săi, zicând: “*Când veți vedea ceea ce s-a spus prin Daniel proorocul, urâciunea pustiirii stând la locul cel sfânt*” (Mat. 24, 15).

6. Antihrist va da semn pe mâna dreaptă și pe fruntea celor ce se vor închina lui (Apocalipsa 13, 16).

7. Numele lui Antihrist va fi redat prin numărul 666 (Apocalipsă 13, 18).

Multe nume are Antihrist, pentru că Sfânta Scriptură îl numește: “*Omul nelegiuirii*”, “*Fiul pierzării*” (II Tes.2, 3); “*prooroc mincinos*” (Mat.24, 11); “*hristos mincinos*” (Mat. 24, 24); “*urâciunea pustiirii*” (Mat. 24, 15); “*Fiară*” (Apoc. 13, 12); “*Satană*” (Apoc. 13, 9); “*Balaur*” (Apoc. 12, 3-4) etc.

Toate aceste nume sunt generale sau de obște, care se referă nu numai la adevăratul Antihrist, ci și la înaintemergătorii săi.

Mai mult, antihrist se poate numi și orice păcătos care nu se pocăiește; cel ce nu-și schimbă viața păcătoasă în una dreaptă, după învățătura sfintei noastre Biserici Ortodoxe, este “*omul-nelegiuirii*” și “*fiul pierzării*”. Din această cauză, nu despre numele generale sau de obște dorim să vorbim, ci despre numele adevăratului Antihrist care va veni în lume la sfârșitul

veacurilor.

Sfântul Evanghelist Ioan, în Apocalipsă, despre adevăratul nume al lui Antihrist, zice așa: “*Aici e înțelepciunea! Cine are pricepere, să socotească numărul Fiarei; că e număr de om. Și numărul ei este Șase sute șazeci și șase*” (Apoc. 13, 18). Se cuvine a ști că va fi oarecare cuvânt grecesc numele care va descoperi pe adevăratul Antihrist că, și în Apocalipsă este scris cu litere grecești de Sfântul Ioan.

Alții tâlcuiesc, zicând că, numărul șase sute șazeci și șase închipuiește întregul păcat al diavolului, cel ce se va săvârși în Antihrist, pentru că numărul șase simbolizează imperfecțiunea, precum numărul șapte simbolizează perfecțiunea; iar diavolul a săvârșit păcat întreit, și anume:

1. Primul păcat l-a făcut întâi lui însuși, când și-a atras stricăciunea, căzând din slava dumnezeiască întru întuneric; atunci a împlinit numărul *șase*.
2. Al doilea păcat l-a săvârșit când a vătămat pe primul om prin păcatul săvârșit de Adam în Rai, și atunci a adaus la *șase șazeci*.
3. Al treilea păcat va săvârși diavolul când va strica întreaga lume prin Antihrist, și atunci, la *șazeci și șase* va adăuga *șase sute*; astfel, totalul va fi de 666.

Dimpotrivă, alții cred că, numărul al șaselea este desăvârșit, întrucât Dumnezeu a făcut lumea aceasta în șase zile; numărul al șazecilea mai desăvârșit, iar al șase sutelea cel mai desăvârșit. De unde se vede clar că, Antihrist atâta desăvârșire își va atribui câtă se cuvine numai lui Dumnezeu.

8. Stăpânirea lui Antihrist va dura trei ani și jumătate (Daniel 7, 25; 12, 13; Apoc. 12, 14; 13, 5).

“*Dacă zilele acelea nu s-ar fi scurtat, nici un trup nu ar mai scăpa; dar zilele acelea se vor scurta de dragul celor aleși*” (Matei 24, 22). Despre aceasta Marii Dascăli ai Bisericii zic următoarele: “*Nu se cuvine lui Antihrist a domni și a propovădui mai multă vreme decât Hristos care, trei ani și jumătate a propovăduit Sfânta Evanghelie pentru mântuirea noastră*”.

Împărăția și oștile lui Antihrist

Mai întâi se cuvine a ști, Antihrist nu va moșteni legal împărăția de la părinții săi, ci o va răpi cu înșelăciune și vicleșug. Despre aceasta, luminat grăiește proorocul Daniel, zicând: “*Și în locul lui va veni un batjocoritor, care nu avusese nici un drept la vrednicia regală, și el va veni pașnic și prin uneltiri se va face stăpân pe regat*” (Daniel 11, 21).

În al doilea rând se cade a ști că, Antihrist va face război cu trei împărați: cu al Egiptului, cu al Libiei și cu al Etiopei, și îi va birui. Iată ce spune proorocul Daniel: “*Și va întinde mâna sa peste țări și țara Egiptului nu va scăpa; și va ajunge stăpân peste comorile de aur și de argint și peste toate lucrurile*

prețioase ale Egiptului, iar Libienii și Etiopienii vor merge după el” (Dan.11, 42-43). Tot profetul Daniel scrie: „Și iată o a patra fiară înspăimântătoare și înfricoșătoare și nespus de puternică. Ea avea dinți mari de fier și gheare de aramă; mânca și sfărâma, iar rămășița o călca în picioare. Ea se deosebea de celelalte fiare de mai înainte și avea zece coarne. Mă uitai cu luare aminte la coarne, și iată un alt corn mic crește între ele, și trei din coarnele cele dintâi au fost smulse de el. Și iată că acest corn avea ochi ca ochii de om și gură care grăia lucruri mari. Privii până când fură așezate scaunele” (Dan.7, 7-9).

Cornul cel mic care creștea între cele zece coarne (Dan.7, 8) este Antihrist. El va ieși din neam mic, neînsemnat și fără slavă. „Trei din coarnele cele dintâi care au fost smulse de el” (Dan.7, 8) sunt trei împărați pe care îi va birui Antihrist. Această tâlcuire nu este omenească ci îngerească, precum îngerul a tâlcuit-o proorocului Daniel, zicând așa: „Fiara a patra înseamnă că, un al patrulea rege va fi pe pământ, care se va deosebi de toate celelalte regate, care va mânca tot pământul, îl va călca în picioare și îl va zdrobi. Și cele zece coarne înseamnă că din acest regat se vor ridica zece regi, și un altul se va scula după ei; el se va deosebi de cei dinaintea lui și va doborî la pământ trei regi. Și va grăi cuvinte de defăimare împotriva Celui Preaînalt” (Dan.7, 23-25).

De asemenea, trebuie să se știe că, atunci Antihrist va birui pe cei trei împărați, despre care s-a vorbit mai sus, adică al Egiptului, al Libiei și al Etiopiei, ceilalți împărați se vor supune lui și, de atunci, Antihrist va începe a fi singur împărat și stăpânitor a toată lumea.

Despre acestea vorbește adevărat și Apocalipsa Sfântului Ioan: „Cele zece coarne pe care le-ai văzut sunt zece regi care încă nu au primit putere împărătească, dar care vor lua putere ca de împărați, pentru un ceas, împreună cu Fiara. Aceștia au un singur gând: și tăria și puterea lor i-o dau Fiarei. Ei vor porni război împotriva Mielului, dar Mielul îi va birui, pentru că el este Domnul domnilor și Împăratul împăraților; și cei împreună cu El, chemați și aleși și credincioși vor birui și ei” (Apoc. 17, 12-14).

De asemenea se cuvine a ști că Antihrist, cu oastea sa fără de număr, va prigoni pe toți creștinii din toată lumea, și acesta va fi războiul lui Gog și Magog. Iată ce zice despre aceasta Sfântul Ioan Evanghelistul care scrie în Apocalipsa: „Și când se vor sfârși miile de ani, Satana va fi dezlegat din închisoarea lui; și va ieși să amăgească neamurile care sunt din cele patru colțuri ale pământului, pe Gog și pe Magog, și să le adune la război; iar numărul lor este ca nisipul mării... Și s-au suit pe fața pământului și au înconjurat fața pământului și au înconjurat tabăra sfinților și cetatea cea iubită. Dar foc s-a coborât din cer și i-a mistuit. Și diavolul care-i amăgise a fost aruncat în iezorul cel de foc și de pucioasă, unde este Fiara și Profetul Mincinos, și vor fi chinuiți acolo, zi și noapte, în vecii vecilor” (Ap. 20, 7-10). Prin aceste cuvinte este descrisă prigoana al lui Antihrist împotriva creștinilor, precum și nimicirea sa desăvârșită prin puterea lui Iisus Hristos.

* Acest text este un extras dintr-o lucrare (în limba rusă) numită „Antihristica”, găsită la Muntele Athos și al cărei autor, din smerenie, a dorit să rămână necunoscut.

Sfârșitul lumii sau lumea sfârșitului

Silviu Moraru

Student - Psihologie

Motto: „Infernul ne însoțește permanent, ca un veșmânt fără moarte, piele de cameleon căpătând culoarea spaimelor fiecărei epoci”

Georges Minois – Istoria Infernurilor p.8

Problema sfârșitului lumii a preocupat omul din cele mai vechi timpuri. Mulți și-au pus problema *când va fi?* Popoarele germanice și-l imaginau ca un atac final al zeilor infernali și instalarea unei ierni veșnice. Ameridienii s-au pierdut în calculele complicate ale sfârșitului lumii neglijând esența religiei lor. Romanii, după cum afirmă Vasile Lovinescu (1996, p.129-141) așteptau venirea vârstei de aur și a domniei lui Cronos anunțată de Egloga IV a lui Vergiliu. În opinia lui V. Lovinescu această expectativă de genul „*Pică pară mălăiață...*” a dus la căderea imperiului roman.

În creștinism, luarea cuvintelor lui Iisus Hristos în sens propriu a fost semnalată de către El însuși chiar și ucenicilor atunci când ei luau de exemplu cuvântul

„aluat” în sens propriu (Marcu 8: 15-21). Așteptarea sfârșitului lumii a culminat cu anul 1000, dar nimeni n-a ținut seama de faptul că acea zi va veni „*ca un fur...*”

Lumea s-a gândit că epidemiile, războaiele și cutremurele sunt semne ale sfârșitului. O mulțime de lume a fost cuprinsă de febra calculelor acestei date. Pentru unii sfârșitul a fost; a se vedea ca extremă a acestei manifestări sinuciderile în masă care au avut loc, spre exemplu, cu ocazia trecerii unei comete răstăcite pe lângă Pământ. Pentru alții va fi... alții, cărora nu le-au ieșit socotelile, în nebunia lor, încearcă ei să producă sfârșitul lumii, așa cum au încercat unii membrii ai sectei AUM în metroul din Tokyo, prin răspândirea gazului sarin.

Se pune totuși problema: **ce-i face pe oamenii să caute sfârșitul cu lumânarea?** Cei face să se strângă lângă un “*emanat*” care le spune: *el simte că mai au puțin de trăit și ei vor fi singurii mântuiți dacă vor face ce le spune el*. Melanie Klein (Writings 1975) comentând cazul președintelui Shreber, descris de Freud, spune că de fapt **senzația de sfârșit al lumii nu se referă la lumea reală, ci la senzația de prăbușire a propriei lumi interioare.**

Din observațiile mele, persoanele înclinate spre scenarii de distrugere finală a omenirii, nu fac decât *să proiecteze la scară cosmică propriile temeri, necazuri și neînțelegeri cu cei din jur, generalizând anxietatea lor paranoică la scara întregii planete*, ca un fel de “Să moară și capra vecinului.” Pe de altă parte pot fi recunoscute prin faptul că suferă de un idealism excesiv care arată că persecuția este forța principală care conduce persoana (Klein, 1975). Cu cât sunt mai anxioase, cu atât devin mai idealiste.

Ca exemplu ar fi pretenția grupării conduse de Gregorian Bivolaru, prezentată în cartea “Șapte ani apocaliptici” de Ion Țugui, conform căreia s-ar putea opri ciocnirea pământului cu un asteroid doar prin puterea meditației. Soluțiile, de genul de mai sus, care exaltă puterea gândului în salvarea de la sfârșitul lumii, țin strict de atotputernicia gândirii psihotice. (Elizabeth T. De Bianchedi; 1997)

Pe de altă parte, după Zthomas Ogden (1994), se consideră că senzația ce urmează să fie un sfârșit al lumii, arată că la acea persoană s-a și produs deja un cataclism psihic iar proiectarea lui în viitor arată spaima de a-l recunoaște în prezent.

Ca o încununare a tuturor acestor tendințe apocaliptice din lumea actuală, psihologul Ion Mânzat (1997, p.192) spune: “*Mișcarea New Age se referă la formarea unui nou om cu o conștiință globală care poate sista distrugerea lumii și poate promova un program mondial de **automântuire umană**. Proclamându-se “religie a automântuirii”, New Age, urmărește grăbirea evoluției omului spre o nouă treaptă. Omul actual este doar o “ființă de tranziție”, pe cale să dobândească o nouă conștiință, care să-i deschidă omului relația infinită cu universul*”.

Este interesant că într-unul din ultimele filme cu temă apocaliptică “Deep Impact” (Impact nimicitor) rolul religiei în salvarea omenirii era redus la minimum. Doar un singur preot apărea temporar într-o secvență, dar nimeni nu se ruga cuiva pentru salvare. O lume părăsită de zei.

Trecând de la previziuni greșite ale sfârșitului lumii la estimări serioase, avem exemplul de mai jos.

În anul 1995 s-a publicat o broșurică despre sfârșitul lumii care pornea interpretarea de la o viziune a Sfântului Calinic de la Cernica. Acesta în anul 1848 avea de construit o biserică dar a renunțat la acest gând

având în vedere tulburările sociale care erau în acea perioadă. Într-o noapte a avut un vis în care se făcea că stă în fața lui Dumnezeu, iar Acesta îl întreba de ce nu s-a apucat să construiască biserica. Sfântul Calinic îi răspunde că având în vedere că la ora aceea peste tot în jur erau numai revoluții avea senzația că vine sfârșitul lumii. Dumnezeu, în schimb, se uită într-o carte și spune să se apuce să construiască biserica fiindcă nu atunci e sfârșitul lumii, ci că păcatele oamenilor vor fi atât de multe încât să distrugă omenirea abia după anul 3000. Cei care au editat broșura spuneau că anul 3000 trebuie socotit de la Crearea lumii și atunci socoteala noastră ar fi însemnat anul 1996. Dar acest an a trecut... Poate că efectele poruncii iubirii asupra oamenilor să fi răscumpărat o parte din păcatele omenirii.

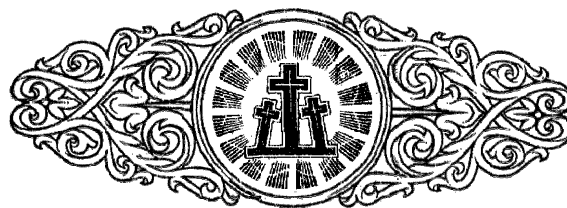
Dar se spune că o viziune se exprimă prin elementele din experiența personală a vizionarului. Nu se introduc termeni noi. Așa că, din acest punct de vedere “lumea poate dormi liniștită” ... deocamdată (până după anul 3000).

Pe de altă parte, în **Apocalipsa lui Ioan** se spune: “*Și am văzut ridicându-se din mare o fiară și fiara pe care am văzut-o era asemenea leopardului...*” Ciudat este că în miturile egiptene găsim o scenă asemănătoare: “*Și Horus, fiul lui Isis, se mânie... și ieși (din mare); chipul îi era fioros, ca al unui leopard, și în mână avea un topor de 16 debeni...*” (M.E. Martie 1958 p.117). Am putea considera această paralelă ca o reinstaurare a cultelor păgâne a căror bază sunt puse acum prin New Age.

Această goană după aflarea sfârșitului lumii și a destinului omenesc exprimă după, Karen Hornay (1998), disperarea oamenilor în fața zilei de mâine. Viața greșită pe care o duc mulți îi face să caute un sfârșit al lumii (care a și fost deja... în ei înșiși).

Mănăstirea Căluș

Românii ortodocși din Ungaria au și ei episcop

Marian Liviu-Mihail

Odată cu schimbarea regimului postdecembrist, în fața Bisericii Ortodoxe Române se impuneau unele schimbări dintre care cea mai importantă: adaptarea la noua mentalitate a secolului nostru.

În felul acesta putem urmări câteva aspecte pozitive în viața B.O.R. , după 1989. Organizarea bisericească a căpătat o nouă configurație prin reactivarea unor eparhii (desființate înainte de 1948). Astfel, la cumpăna anilor 1995-1996 în Patriarhia Română existau 5 Mitropolii, cu 21 eparhii, 124 protopopiate, 8941 parohii și 3384 filiale cu 9023 preoți și diaconi.

În diaspora, B.O.R. a reactivat: vechea Mitropolie a Basarabiei, sub episcopul Petru Pădureanu din Bălți; apoi continuitatea vicariatelor din Gyula (Ungaria) și Vârșet (Iugoslavia) devenite din 1997 episcopii. În anul 1994 a fost creată o nouă mitropolie pentru Europa Centrală și Occidentală, condusă de mitropolitul Serafim Joantă, iar în 1998 o arhiepiscopie cu sediul la Paris sub oblăduirea Înalt Prea Sfinției Sale, Arhiepiscopul Iosif Pop.

În 1997, atunci când au luat ființă episcopiile de Gyula și Vârșet, Prea Sfințitul Timotei Sevcicu, Episcopul Aradului, a fost numit episcop intermediar pentru episcopia din Gyula. Cu doi ani mai târziu, pe 21 februarie, orașul de pe Mureș -Aradul- a primit vizita a o seamă de ierarhi, veniți pentru instalarea tânărului Sofronie Drincea în funcția de episcop al românilor din Ungaria.

Episcopul Sofronie în vârstă de 31 de ani, s-a născut la 3 noiembrie 1967. A absolvit Liceul de matematică-fizică "Moise Nicoară" din Arad (promoția 1986), apoi Facultatea de Medicină din Timișoara (1993-terminat cu 10) și în cele din urmă Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad (1997). La 11 august 1995 a fost tuns la monahism iar în 13 august a fost hirotonit ieromonah și apoi hirotesit duhovnic. A stat șase luni în Anglia la Mănăstirea "Sf. Ioan Botezătorul" din Essex, apoi câteva luni la locașurile mănăstirești din Grecia. Începând cu ianuarie 1998 este secretar la Cabinetul Patriarhal. Episcopul Sofronie Drincea rostește fluent mai multe limbi străine: franceza, engleza, rusa, sârba și maghiara. Acestea îi vor folosi cu siguranță la propovăduirea cuvântului evanghelic și printre frații noștri din Ungaria. La hirotonisire au

participat Prea Fericitul Părinte Teoctist cu o mare parte a membrilor sinodului: Înalt Prea Sfințitul Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului, Înalt Prea Sfințitul Petru, Mitropolitul Basarabiei, Înalt Prea Sfințitul Serafim, Mitropolitul Occidentului, Arhiepiscopul Andrei de Alba-Iulia, P.S.Gherasim, Episcopul Râmnicului, P.S.Calinic, Episcopul Argeșului, P.S.Laurențiu, Episcopul Caransebeșului, P.S.Tofan Sinaitul, Episcop Vicar Patriarhal, P.S. Gherasim, Episcop Vicar la Arhiepiscopia Sucevei, P.S.Vasile Someșanu, Episcop Vicar la Arhiepiscopia Clujului, P.S.Ioan Mihălțan, Episcopul Oradei, P.S.Ioan Sălăjan, Episcopul Harghitei și P.S. Timotei Sevcicu împreună cu conducerea Centrului Eparhial Arad.

Cu aceeași ocazie Prea Fericitul Părinte Teoctist, Patriarhul B.O.R. ținea să menționeze că această instalare în Ungaria este un semn bun, arătând că dorința de-a dialoga cu frații noștri a dat rod prin tipărirea Noului Testament în limba română și maghiară apărută într-o ediție pregătită sub îndrumarea Înalt Prea Sfințitului Bartolomeu Anania, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,

În catedrala episcopală din Arad, Prea Fericitul Părinte Teoctist spunea unui număr impresionant de credincioși următoarele cuvinte: *"Duminică ne vom ruga împreună cu ei (frații români din Ungaria), vom lăcrima împreună cu ei și ne vom bucura pentru această împlinire, demnă de istoria noastră, demnă de nădejdia noastră, acum, la încheierea acestui de-al doilea mileniu...Depinde de noi și de tineretul țării și de copiii noștri, de convingerile sufletești ca celălalt mileniu să fie creștin"*.

Apoi a vorbit P.S.Timotei Sevcicu și I.P.S. Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului care prin cuvinte alese a evidențiat momentele grele prin care trecem astăzi: *"Sunt momente foarte dificile și poate nu e momentul să facem sărbători, dar aceste greutăți ne apropie mai mult de Dumnezeu"*.

Odată cu terminarea Sfintei Liturghii oficiată în Catedrala Episcopală din Gyula, ziua de 21 februarie împreună cu numele de Sofronie Drincea, vor face parte integrantă a Istoriei neamului românesc și mai ales din istoria Bisericii Ortodoxe Române.

Secretariatul de Stat pentru Culte respinge criticile Departamentului de Stat al SUA

Secretariatul de Stat pentru Culte - SSC respinge criticile referitoare la îngrădirea în România a unor libertăți religioase, critici cuprinse în capitolul despre România dintr-un *Raport privind respectarea drepturilor omului în lume*, pe anul 1998, al Biroului pentru democrație din cadrul Departamentului de Stat al S.U.A.

Cetățenii români se bucură de libertatea religioasă, drept fundamental conferit de Constituție, neîngrădit de nici o instituție a administrației publice centrale sau locale. Conform legislației românești în vigoare, o organizație religioasă poate solicita recunoașterea oficială, în condițiile în care, prin statut, se angajează să respecte Constituția și legile țării, să nu aducă atingere siguranței naționale, ordinii, sănătății și moralei publice.

“Din datele pe care le deținem, nu cunoaștem să existe o organizație care să respecte aceste prevederi și să nu fie recunoscută de statul român”.

Sprijinul financiar acordat (la cerere) celor 15 culte recunoscute în România, se face respectându-se principiul proporționalității.

SSC califică drept “neconforme cu realitatea și răuvoitoare” afirmațiile din Raportul de mai sus, potrivit cărora asociațiile religioase nu pot construi biserici sau case de rugăciune și nu pot realiza slujbele de botez, căsătorie sau înmormântare.

“În perioada 1990-1998 SSC a acordat avize pentru construirea de case de rugăciune, dintre care:

- Organizația religioasă “Mortorii lui Iehova” - 56 avize;
- Organizația Credincioșilor de Stil Vechi - 54 avize;
- Asociația Nazarineană - 3 avize.

(N.Red.: 805 autorizații pentru B.O.R., 257 pentru cultul baptist, 201 pentru penticostali, 175 pentru adventiști, 81 pentru greco-catolici, 93 pentru romano-catolici)

De asemenea, organizațiile religioase au dreptul să cumpere / închirieze săli în care să-și desfășoare activitățile, fără nici o îngrădire din partea statului român.

În privința relațiilor dintre Biserica Ortodoxă Română și Biserica Română Unită cu Roma (Greco-Catolică), SSC consideră că rezolvarea problemelor patrimoniale dintre cele două biserici se poate face doar pe calea dialogului, și nu prin intervenția statului.

În ceea ce privește acuzația că statul român, și implicit SSC, acordă sprijin preferențial Bisericii Ortodoxe, datele statistice contrazic această afirmație. Astfel, din totalul de 1880 de avize pentru construirea de lăcașuri de cult acordate de SSC în perioada 1990-1998, BOR îi revin numai 805 avize, adică 42,8%, în condițiile în care, la recensământul din 1992, peste 86% din populația României s-a declarat ortodoxă. (*Viața Cultelor* 307 - 1999 și *Curierul național*, 27-28 martie 1999)

Programul vizitei ecumenice a Papei la București

Vineri, 7 mai: Primirea oficială la aeroportul București-Băneasa, urmată de un moment de rugăciune la Catedrala patriarhală. În cursul după-amiezei, Suveranul Pontif se va întâlni cu Episcopatul catolic din România. Spre seară va avea loc vizita la Palatul Cotroceni, unde Sanctitatea Sa se va întâlni cu președintele României și cu alte personalități.

Sâmbătă, 8 mai: După un moment de rugăciune la Cimitirul Bellu Catolic, va urma oficierea Sfintei Liturghii la Catedrala romano-catolică “Sfântul Iosif”. În cursul după-amiezei, Sfântul Părinte se va întâlni cu Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist și cu membri ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, după care va urma o agapă frățească oferită în onoarea înaltului oaspete la Palatul Patriarhal.

Duminică, 9 mai: Dimineața este programată întâlnirea cu primul ministru. Apoi va avea loc oficierea Sfintei Liturghii de către Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist și membri ai Sfântului Sinod, în prezența Sanctității Sale Papa Ioan Paul al II-lea. După-amiază, Suveranul Pontif va prezida celebrarea Sfintei Liturghii catolice în prezența Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist. Seara va avea loc ceremonia oficială a plecării Sanctității Sale Papa Ioan Paul al II-lea, pe aeroportul București-Băneasa.

“*Dorim ca vizita papală să fie un semn de bucurie și speranță pentru poporul român și pentru Bisericile noastre aflate în dialog ecumenic, în vederea realizării unității creștine dorite de Hristos*”, se afirmă în comunicatul semnat de reprezentanții Președinției și Guvernului României, ai Patriarhiei Române și ai Bisericii Catolice. (*Curierul național*, 17 martie 1999)

Președintele Ucrainei l-a invitat pe Papa Reprezentanți ai bisericilor ortodoxe și catolice din Ucraina și-au exprimat speranțele dar și îngrijorările, după ce președintele Leonid Kuchma a adresat Papei Ioan Paul al II-lea invitația de a vizita Ucraina. Unii episcopi ortodocși au insistat asupra faptului că, în momentul actual nu sunt îndeplinite condițiile necesare efectuării unei asemenea vizite, iar guvernul trebuie să țină seama și de poziția Bisericii în această chestiune.

Excomunicare

Vaticanul l-a suspendat pe preotul James Calan (51 ani) pentru că a binecuvântat căsătoria unui cuplu de homosexuali și a permis femeilor să slujească în altar. Cu toate acestea el continuă să țină slujba în bisericile protestante, slujbă la care participă și numeroși credincioși catolici. S-a creat astfel o nouă schismă în Biserică, iar oficialii catolici avertizează că și credincioșii care îl urmează se află sub amenințarea excomunicării. Excomunicarea nu este permanentă și ea poate fi ridicată de către episcop. (*Religion Today*, 25.02.1999)

